

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Disertační práce

**Sklo jako reflexe vnějšího a vnitřního prostoru
– vývoj a analýza současných tendencí
sklářského umění**

**Glass as a Reflection of External and Internal space -
Development and Analysis of Contemporary Tendencies
in Glass Art**

Autor: **MgA. Miroslava Ptáčková**

Studijní program: P8206 – Výtvarná umění

Studijní obor: 8206V102 – Multimédia a design

Školitel: prof. MgA. Petr Stanický, M.F.A.

Oponenti: prof. PhDr. Zdeno Kolesár, Ph.D.
Mgr. Milan Hlaveš, Ph.D.

Zlín, červen 2022

© Miroslava Ptáčková

Klíčová slova: Umělecké sklo; umělecké sklářství; české sklo; sklářští výtvarníci; skleněná plastika; monografie; rozhovory; moderní umění; 21. století

Keywords: Art glass; art glass manufacture; Czech glass; glass artists; glass sculpture; monographs; interviews; modern art; 21st century

ABSTRAKT (RESUMÉ)

Disertační práce Sklo jako reflexe vnějšího a vnitřního prostoru – vývoj a analýza současných tendencí sklářského umění se zabývá subjektivním přístupem v autorské tvorbě deseti českých sklářských výtvarníků do 35 let. Práce zkoumá jejich výpovědi o přístupu, tvůrčí činnosti a aspektech, které ovlivňují tvorbu sklářských výtvarníků. Zároveň představuje i autentické názory sklářských výtvarníků na aktuální tendence v oblasti českého autorského skla. Součástí teoretické práce je i analýza, která vychází z praktické části disertační práce – publikace Sklo v hlavní roli. Kniha je souborem deseti rozhovorů s českými sklářskými výtvarníky, kteří působí v oblasti volné tvorby a nepřesáhli věk 35 let v době realizace rozhovorů – Dagmar Petrovická, Zdeňka Fusková, Tomáš Prokop, Adam Hejduk, Barbora Štefánková, Zuzana Kubelková, Vendulka Prchalová, Jakub Petr, Irena Czepcová a Tomáš Krejčí. Pro všechny do knihy zahrnuté sklářské výtvarníky je sklo primárním a hlavním výrazovým prostředkem. Realizované rozhovory slouží v odborné části práce jako primární zdroj informací.

ABSTRACT (SUMMARY)

The dissertation Glass as a Reflection of External and Internal space – Development and Analysis of Contemporary Tendencies in Glass Art deals with the subjective approach in the work of ten Czech glass artists under 35 years. The thesis examines statements about the approach, creative activities, and aspects influencing the work of glass artists. It also presents the authentic views of glass artists on the current trends in Czech glass art. The part of the theoretical work is also an analysis based on the practical part of the dissertation – the publication. The book Glass in the Leading Role is a collection of ten interviews with Czech glass artists up to the age of 35, who are active in the field of free creation.

Dagmar Petrovická (Sázava), Zdeňka Fusková (Hladké Životice), Tomáš Prokop (Brno), Adam Hejduk (Brno), Barbora Štefánková (Desná), Zuzana Kubelková (Smiradice), Vendulka Prchalová (Prague), Jakub Petr (Jesenný), Irena Czepcová (Počátky) and Tomáš Krejčí (Zlín). The material glass is the main means of expression for all selected artists. The interviews contained in the publication serve as the primary source of information.

OBSAH

I	TEORETICKÁ ČÁST.....	9
1	CÍLE A METODIKA.....	10
1.1	HLAVNÍ CÍL.....	10
1.2	DÍLČÍ CÍLE.....	10
1.3	ZÁKLADNÍ VÝZKUMNÁ OTÁZKA.....	10
1.4	VÝZKUMNÉ METODY.....	10
2	TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE.....	13
2.1	SOUČASNÝ STAV POZNÁNÍ ZKOUMANÉ PROBLEMATIKY V TEORII.....	13
2.2	HLEDÁNÍ NOVÝCH MOŽNOSTÍ.....	17
2.3	AUTORSKÉ SKLO A SKLÁŘSKÝ VÝTVARNÍK.....	20
2.4	STANISLAV LIBENSKÝ AWARD 2009-2019.....	22
2.4.1	Propozice, Czech Excellence.....	22
2.4.2	Teoretická scéna – česká odborná porota.....	24
2.4.3	Teoretická scéna – zahraniční odborná porota.....	25
2.4.4	Výstavní prostory.....	25
2.5	ANALÝZA STANISLAV LIBENSKÝ AWARD MEZI LETY 2009-2019.....	26
II	VÝZKUMNÁ ČÁST.....	45
3	PRŮBĚH VLASTNÍHO VÝZKUMU.....	46
3.1	ZÁMĚRNÝ ÚČELOVÝ VÝBĚR RESPONDENTŮ.....	46
3.2	RESPONDENTI.....	47
3.3	TEMATICKÉ ZAMĚŘENÍ ROZHOVORU.....	48
3.4	MATRICE OTÁZEK.....	49
3.5	ČAS A MÍSTO ROZHOVORŮ.....	49
3.6	ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ ROZHOVORŮ.....	50
4	ANALÝZA VLASTNÍHO VÝZKUMU.....	52
4.1	PROCES TVORBY.....	52
4.1.1	Experiment.....	53
4.1.2	Postup práce.....	54
4.1.3	Tematika.....	57
4.1.4	Prezentace.....	57
4.2	ASPEKTY OVLIVŇUJÍCÍ TVORBU.....	59
4.2.1	Zázemí.....	59
4.2.2	Příležitosti.....	63
4.2.3	Omezení.....	66
4.3	OSTATNÍ ASPEKTY.....	67
4.3.1	Motivace.....	67

4.3.2	Cíle	68
4.3.3	Vazba na historii.....	68
4.4	DALŠÍ SMĚŘOVÁNÍ.....	68
4.4.1	Autorská individualita a přístupy v tvorbě	69
4.4.2	Design a volná tvorba	70
4.4.3	Omezení.....	70
4.4.4	Stírání rozdílů	71
5	PRAKTICKÉ VÝSTUPY VLASTNÍHO VÝZKUMU.....	72
5.1	IGA/FMK/2019/007	72
5.2	PUBLIKACE – SKLO V HLAVNÍ ROLI	72
5.2.1	Ediční plán.....	72
5.2.2	Příprava rukopisu	73
5.2.3	Recenzní posudky.....	73
5.2.4	Grafické zpracování.....	74
5.2.5	Obrazové přílohy	74
5.2.6	Přidělení ISBN a CIP záznamu	75
5.2.7	Obsah publikace	75
5.2.8	Výtisky	75
5.3	LIBRETO VÝSTAVY – SKLO V HLAVNÍ ROLI.....	76
5.3.1	Námět výstavy	76
5.3.2	Realizační plán, harmonogram projektu	76
5.3.3	Výstavní prostory	77
5.3.4	Návštěvnická trasa.....	78
5.3.5	Ekonomické a personální zajištění výstavy.....	78
5.3.6	Výběr sklářských výtvarníků.....	79
5.3.7	Výběr děl a návrh rozmístění v prostoru	80
5.3.8	Popis realizované výstavy	82
5.3.9	Instalace výstavy, bezpečnostní prvky	87
5.3.10	Transportní podmínky, pojištění	88
5.3.11	Grafické zpracování.....	89
5.3.12	PR, propagace a dokumentace výstavy	89
5.3.13	Filmový záznam	89
5.3.14	Doprovodný program	90
5.3.15	Dostupnost.....	90
5.4	KATALOG – SKLO V HLAVNÍ ROLI.....	90
5.4.1	Příprava rukopisu	90
5.4.2	Grafické zpracování, obrazové přílohy	91
5.4.3	Nakladatelství, přidělení ISBN.....	91
5.4.4	Obsah katalogu, výtisky	91
III	TVŮRČÍ ČÁST.....	92
6	SAMOSTATNÉ AUTORSKÉ VÝSTAVY 2015-2022.....	93
6.1	NA HRANĚ, PRAŽSKÁ GALERIE ČESKÉHO SKLA, PRAHA	93
6.2	PROSTUPY, GALERIE GOOZ OPTIKA ZLÍN, ZLÍN.....	94
6.3	PRIVATE ROOM, GALERIE KOMNATA, ZLÍN	94

6.4	PRŮHLEDY KRAJIN, HUŤ FRANTIŠEK, SÁZAVA	95
6.5	V KRAJINĚ SVĚTLA, GALERIE JIŘÍHO JÍLKA, ŠUMPERK	95
6.6	SKRZE VRSTVY, VÝSTAVNÍ SÁLY HEDVIKA, ZLÍN.....	96
7	PŘÍNOS PRO VĚDU A PRAXI.....	97
8	ZÁVĚR.....	98
9	LITERATURA.....	101
9.1	ODBORNÁ LITERATURA.....	101
9.2	ONLINE ZDROJE.....	112
9.3	DOKUMENTÁRNÍ POŘADY	114
9.4	TELEVIZNÍ A ROZHLASOVÉ VYSÍLÁNÍ	115
10	PŘÍLOHY.....	116
10.1	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	116
10.2	SEZNAM OBRÁZKŮ	117
10.3	SEZNAM ZDROJŮ OBRÁZKŮ	118
10.4	SEZNAM TABULEK.....	118
10.5	SEZNAM GRAFŮ.....	118
10.6	VÝBĚR INSTITUCÍ ZABÝVAJÍCÍCH SE SKLÁŘSKÝM UMĚNÍM V ZAHRANIČÍ.....	119
10.7	VÝBĚR INSTITUCÍ S OBSÁHLÝMI SBÍRKAMI SKLENĚNÝCH PŘEDMĚTŮ V ČR	121
10.8	VÝBĚR EXPOZIC ČESKÉHO SOUDOBÉHO SKLA	121
10.9	SEZNAM ČESKÝCH FINALISTŮ SLA 2009-2019, KTEŘÍ ABSOLVOVALI STUDIUM v ČR.....	122
10.10	OCENĚNÍ ZAHRANIČNÍ FINALISTÉ 2009-2019.....	124
10.11	PŘEDSTAVENÍ RESPONDENTŮ – MEDAILONY	126
	Dagmar Petrovická (*1987).....	126
	Zdeňka Fusková (*1994)	127
	Tomáš Prokop (*1992).....	127
	Adam Hejduk (*1992)	128
	Barbora Štefánková (*1991)	129
	Zuzana Kubelková (*1987).....	130
	Vendulka Prchalová (*1989)	131
	Jakub Petr (*1987)	131
	Irena Czepcová (*1986).....	132
	Tomáš Krejčí (*1994)	133
10.12	ZÁKLADNÍ MATRICE OTÁZEK POLOSTRUKTUROVANÝCH ROZHOVORŮ	134
10.13	NÁVRH ROZMÍSTĚNÍ EXPONÁTŮ VÝSTAVY SKLO V HLAVNÍ ROLI	137
10.14	OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	138
10.15	KURÁTORSKÉ TEXTY K AUTORSKÝM VÝSTAVÁM.....	150
10.16	ODBORNÝ ŽIVOTOPIS AUTORKY, UMĚLECKÁ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST	154

ÚVOD

Motivací pro realizaci tohoto projektu bylo více, ráda bych ovšem uvedla tu hlavní. V uměleckém prostředí se pohybuji nejenom coby kurátorka, ale především jako sklářská výtvarnice. V praxi se tak prolínají oba pohledy, na jejichž základě se setkávám nejen s řadou otázek z kurátorské oblasti, ale především výzev vůči začínajícímu umělci. Věřím, že se při realizaci projektu setkám s vybranými osobnostmi na poli současné sklářské scény v oblasti volné tvorby, a získám tak nejen výpovědi o jejich přístupu a tvorbě, ale zachytím i autentické názory.

Hlavním cílem disertační práce je zaznamenat a analyzovat deset subjektivních přístupů v tvorbě českých sklářských výtvarníků do 35 let v autorské tvorbě. Konkrétní problematika je sledována u specifického výběru českých autorů, finalistů mezinárodní soutěžní výstavy skla Stanislav Libenský Award (SLA).

Disertační práce je strukturována do tří částí, které se skládají z části teoretické, výzkumné a projektové (tvůrčí). První část představuje teoretická východiska práce, přibližuje mezinárodní sklářskou výstavu Stanislav Libenský Award (SLA) a zabývá se analýzou SLA 2009-2019 u českého výběru finalistů. Na to navazuje druhá část vlastního výzkumu v podobě polostrukturovaných rozhovorů s deseti sklářskými výtvarníky – Irena Czepcová (*1986), Zdeňka Fusková (*1994), Adam Hejduk (*1992), Tomáš Krejčí (*1994), Zuzana Kubelková (*1987), Jakub Petr (*1987), Dagmar Petrovická (*1987), Vendulka Prchalová (*1989), Tomáš Prokop (*1992), Barbora Štefánková (*1991). Rozhovory slouží jako primární zdroj informací pro disertační práci. Další oddíl představuje analýzu rozhovorů. Praktickým výstupem vlastního výzkumu disertační práce je kniha s rozhovory s názvem Sklo v hlavní roli (Ptáčková 2020), na kterou navazuje stejnojmenná výstava realizovaná v Galerii Václava Chada (2021-2022). Poslední závěrečná část – tvůrčí představuje vlastní uměleckou činnost.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CÍLE A METODIKA

1.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem disertační práce je zaznamenat a analyzovat deset subjektivních přístupů v tvorbě českých sklářských výtvarníků do 35 let v autorské tvorbě. Projekt by měl zároveň nastítnit možnosti a perspektivy dalšího směřování sklářské scény. Konkrétní problematika bude sledována u specifického výběru českých autorů, finalistů mezinárodní sklářské soutěžní výstavy Stanislav Libenský Award (SLA).

1.2 Dílčí cíle

Prvním dílčím cílem bude zmapovat teoretická východiska, které je nutné znát před zahájením praktického zkoumání dané problematiky. Po nabytí teoretického základu se stane dalším dílčím krokem formulace cílů, stanovení rámce, analýza zkoumané oblasti. Následně budou stanoveny kritéria pro zúžení zkoumaného vzorku, bude proveden vlastní výzkum, analýza a realizace praktické části disertační práce v podobě publikace s názvem Sklo v hlavní roli a stejnojmenné výstavy.

1.3 Základní výzkumná otázka

Pro disertační práci byla stanovena následující hlavní výzkumná otázka: Jakým způsobem se proměňuje tvorba českých sklářských výtvarníků do 35 let v autorské tvorbě?

Podotázka: Co ovlivňuje jejich tvorbu a přístup v autorském skle?

1.4 Výzkumné metody

Teoretická část disertační práce se bude opírat o získané poznatky prostřednictvím rešerše literatury, která umožní vhled do současného stavu řešené problematiky a poslouží jako výchozí podklad pro další vývoj disertační práce.

Výzkumná část bude založena na kombinaci kvantitativního i kvalitativního výzkumu. V rámci kvantitativního výzkumu bude provedena analýza mezinárodní sklářské soutěžní výstavy SLA zahrnující časové období 2009-2019. Získaná data budou vyhodnocena prostřednictvím MS-Excel software. Následně budou stanovena kritéria pro vymezení výzkumného vzorku.

Kvalitativní výzkum bude mít základ ve formě primárního šetření – sběru dat aplikováním polostrukturovaného typu rozhovoru. Rozhovory se řadí k pracným a nákladným technikám sběru dat, v mnoha ohledech i časově náročným. Technika sběru dat formou rozhovoru přináší jistotu, že dotazovaná osoba je ta, která byla vybrána do vzorku a zároveň při osobním kontaktu je pro dotazovou osobu obtížné vynechat některé otázky. Ve srovnání s formou sběru dat prostřednictvím dotazníků má rozhovor vyšší návratnost dokončených rozhovorů (Disman 2000, s. 140-147). Před samotným rozhovorem bude však nutné stanovit záměrný účelový výběr respondentů, tematické zaměření rozhovorů, matici otázek, čas a místo rozhovorů, způsob zpracování rozhovorů, metodu analýzy rozhovorů a způsob interpretace získaných dat (Hendl 2005).

Záměrný účelový výběr respondentů bude probíhat dle předem stanovených kritérií. Jednotlivá kritéria budou – vysokoškolské vzdělání, umístění mezi finalisty mezinárodní soutěžní výstavy skla SLA mezi lety 2009-2019, věkové omezení do 35 let v době realizace rozhovorů, od účasti na SLA aktivními v tvůrčí činnosti, tvořící s materiálem skla jako s hlavním výrazovým prostředkem, hledající nové cesty a způsoby vyjádření v oblasti individuálního uměleckého skla, experimentující, kombinující různé materiály nebo technologie. Nejužší výběr bude již subjektivní na základě získaných teoretických a praktických zkušeností v oboru. Vybraní čeští sklářští výtvarníci, dle mého subjektivního názoru, mají potenciál ovlivnit další směřování českého autorského skla.

Tematické zaměření rozhovorů bude směřovat do oblasti tvorby, tvůrčího přístupu a aspektů, které ovlivňují jejich tvorbu. Základní matrice otázek bude pro

respondenty stejná, aby bylo možné získané odpovědi analyzovat. Část otázek se bude soustředit na individuální rysy tvorby.

Rozhovory budou probíhat v první polovině roku 2020. Místo rozhovorů bude uzpůsobeno umělci, aby se jednalo o prostředí, ve kterém se cítí dobře (ateliér, pracovna, galerie apod.), a byla tím snížena pravděpodobnost negativního ovlivnění prostředím.

Rozhovory budou nahrávány na diktafon. Záznam rozhovorů bude převáděn do písemné formy podle vymezených pravidel. O nakládání se zvukovými nahrávkami bude sepsána s respondenty dohoda. Rozhovory budou mít takový rozsah a podobu, jakou jim dají finální autorizace provedené všemi respondenty.

Získané rozhovory budou analyzovány podle Strausse a Corbinové (1999) metodou zakotvené teorie s axiálním a selektivním kódováním. Představující proces kódování a poznámkování získaných dat. Pro organizaci poznatků a analýzu kvalitativních dat bude využit profesionální program MAXQDA.

Výstupem praktické části projektu bude kniha rozhovorů s názvem Sklo v hlavní roli, jejíž vydání je plánováno na závěr roku – prosinec 2020. Na odbornou monografii naváže výstava sklářských výtvarníků, která se uskuteční v Galerii Václava Chada ve Zlíně od 16. 12. 2021 do 11. 3. 2022.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

2.1 Současný stav poznání zkoumané problematiky v teorii

S historií a vývojem sklářství na našem území od počátků se můžeme seznámit v různých odborných zdrojích. Byla také vydána celá řada odborných textů věnujících se současnému autorskému sklu, ať už v celém rozsahu publikací nebo kapitol specializovanou na určitou oblast. Navázat lze na teoretickou a publikační činnost u několika historiků a teoretiků,¹ zabývajících se právě specifickou oblastí českého autorského skla. Z řady publikací a dalších materiálů je čerpáno v disertační práci, není to však zdaleka finální výčet, který je k dispozici.

V rámci podpory kulturních a kreativních průmyslů vznikl v roce 2017 projekt s názvem *Czech Glass Competence*,² který je zaměřen přímo na podporu českého sklářství. Veřejně přístupná internetová databáze poskytuje informace o databance publikací o českém skle, expozicích a sbírkách zaměřených na sklářské umění a design, výstavách a akcích, školách³ a v neposlední řadě o výtvarnících a designérech a výrobě.

Z pravidelně vydávaných periodik na českém trhu vychází pro čtenáře odborný tištěný časopis pro průmysl a keramiku *Sklář a keramik*, který vychází již od roku 1950.⁴ Tento neimpaktovaný recenzovaný časopis zveřejňuje mimo jiné odborné studie, akce a informace o výstavách, trendech a aktualitách z oboru na domácí půdě i ze zahraničí. Vedle *Skláře a keramika* je možné využít jako zdroj informací

¹ Příkladem mohou být uvedeni – Mgr. Martin Sekera, Ph.D.; Langhamer Antonín, PhDr. Petr Nový, JUDr. Jiří Štancl, Mgr. Petra Ajšmanová, PhDr. Jitka Lněničková, Mgr. Oldřich Palata, Mgr. Milan Hlaveš, Ph.D., prof. PhDr. Sylva Petrová, Mgr. Křen Ivo, Mgr. Lenka Merglová Pánková, Pavla Rossini, Ph.D.

² Pilotní projekt Ministerstva kultury České republiky, připraven a realizován prostřednictvím Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou.

³ Přehled učilišť, středních škol, vyšších odborných škol a vysokých škol.

⁴ *Sklář a keramik* navazuje na odborný časopis *Sklářské rozhledy*, který byl vydáván již od roku 1924, vychází jako dvouměsíčník a je určený jak pro odborníky, sběratele, tak i laiky se zájmem o daný obor. Časopis je možné získat v rámci předplatného, běžně není dostupný na prodejních pultech.

ze světa architektury, výtvarného umění, designu, řemeslné výroby a nových materiálů a technologií magazín *Material Times*. V článcích a rozhovorech jsou představováni také etablovaní i začínající sklářští výtvarníci, jejich myšlenky i díla.⁵

Práce sklářských výtvarníků nejmladší generace umělců jsou představovány v ročenkách jednotlivých škol. Výběrový přehled tvorby diplomantů z ČR i ze zahraničí pracující se sklem jako hlavním výrazovým prostředkem ve své závěrečné práci vydává *Stanislav Libenský Award* od roku 2009, u příležitosti konání soutěže a s tím spojené stejnojmenné výstavy.⁶ Možností příležitostí pro prezentaci začínajících sklářských výtvarníků u nás i v zahraničí je velké množství⁷, zpravidla bývají k těmto výstavám, bienále apod. vydávány odborné texty a publikace, které jsou dalším zdrojem informací.

Z výběru zahraničních institucí,⁸ zabývajících se pravidelnou publikační činností v oblasti sklářského umění, může být uvedena např. *Corning Museum of Glass*, jež více než 40 let vydává a mezinárodně distribuuje sklářskou publikaci *New Glass Review*,⁹ která představuje mezinárodní průzkum skla v současném

⁵ Magazín je vydáván v online formě od roku 2013. V tištěné formě byl vydáván mezi lety 2016-2020, v roce 2021 bylo tištěné vydání pozastaveno.

⁶ Katalogy obsahují odborný úvod, reprodukce absolventských prací a autorské anotace.

⁷ O nejruznějších příležitostech pro sklářské výtvarníky informuje pravidelně např. Sklář a keramik i NEUES GLAS – NEW GLASS: art & architecture. Příkladem příležitostí ve formě open call mohou být uvedeny – British Glass Biennale (The Glasshouse), Coburg Prize for Contemporary Glass (European Museum of Modern Glass), Elizabeth R. Raphael Founder's Prize Award and Exhibition (Pittsburgh Center for Contemporary Craft), GLASS – Immenhauser Glaspreis (Glasmuseum Immenhausen), Glasplastik und Garten in Munster (Stadt Munster), International Biennale of Glass (National Gallery, Sofie), International Exhibition of Glass Kanazawa (Design Center Ishikawa), Jutta-Cuny-Franz Memorial Award (Kunstpallast), Milano Vetro -35 (The Museums of the Sforza Castle of Milan), Řemeslo & umění ve skle Nový Bor (Sklářské muzeum Nový Bor), stipendijní programy pro kurzy v Bild-Werk Frauenau, Stanislav Libenský Award (Pražská galerie českého skla), Toyama International Glass Exhibition (Toyama Glass Art Museum), Venice Glass Week (Museo del Vetro), Young Glass (Glasmuseet Ebeltoft), Young&Loving (S12 Gallery).

⁸ viz Příloha – Výběr institucí zabývajících se sklářským uměním v zahraničí.

⁹ Publikace *New Glass Review* je vydávána ročně od roku 1979, prezentována jsou zde díla vzniklá v předchozím roce jak etablovanými umělci, tak studenty, kteří byli vybráni odbornou komisí. Vznik publikace byl inspirován dvěma významnými výstavami – *Glass 1959* and *New*

umění, architektuře, řemesle a designu. Každoročně jsou zde zastoupeni i sklářští umělci z ČR.¹⁰ Dalším zahraničním příkladem periodika, které nabízí celosvětové zprávy o výstavách, soutěžích, cenách, portrétech umělců (zahraničních i českých) a projektech v umění a architektuře prezentující umělecké využití skla, je *NEUES GLAS – NEW GLASS: art & architecture*.¹¹

Soudobé tendence českého ateliérového skla byly představeny nejen v Česku, ale i na řadě zahraničních výstav.¹² V České republice je řada institucí zabývajících se českým ateliérovým sklem, ať už v podobě stálých expozic¹³ nebo krátkodobých výstav. Při této příležitosti jsou vydávány odborné publikace a katalogy mapující sbírky, přehledy tvorby, techniky a tendence v daném časovém období nebo tvorbu jednotlivců. Prezencí výtvarníků současné sklářské autorské tvorby se věnuje např. od roku 2012 *Galerie Kuzebauch*, která ve svém výstavním programu představuje jak začínající, tak již etablované české

Glass: A Worldwide Survey (1979). Třetí průkopnická výstava probíhala v roce 2019 s názvem *New Glass Now*. Publikace vychází v angličtině.

¹⁰ S díly vytvořenými po roce 2010 zde byli zastoupeni: NGR32: Hlubuček Martin, Mareš Ivan, Průcha Ladislav, Vobořilová Barbora; NGR33: Čambalová Pavlína, Janecký Martin, Korbička Pavel; NGR34: Kačírková Pavla, Kynčlová Zuzana, Nováková Eva, Stanický Petr, Vlčková Eva; NGR35: Cigler Václav, Hora Petr, Motyčka Michal, Plesl Rony, Stanický Petr; NGR36: Czepcová Irena, Stanický Petr; NGR37: Cigler Václav, Hlubuček Martin, Kačírková Pavla, Motyčka Michal, Nováková Eva, Stanický Petr; NGR38: Cigler Václav, Hlubuček Martin, Houdek Filip, Houdek Lukáš, Motyčka Michal, Muller Stanislav; NGR39: Kačírková Pavla; NGR40: Kolbe-Růžičková Jitka, Motyčka Michal, Muller Stanislav, Mullerová Radka, Pala Štěpán, Prokop Tomáš.

¹¹ *NEUES GLAS – NEW GLASS: art & architecture* vychází v Německu čtyřikrát ročně, v jazykové mutaci německy/anglicky.

¹² Například – *Captured Light and Space – Czech Studio Glass* (2005 – EXPO 2005, Toyama), *Czech Glass 1945-1980: Design in an Age of Adversity* (2006 – Museum of Glass, International Center for Contemporary Art, Tacoma), *Czech Glass 1945-1980* (2006 – Museet pa Koldinghus, Kolding, Dánsko), *Contemporary Czech Glass Art- Berlin* (2007 – Glasgalerie Hittfeld, Berlin), *Fruits of Civilization* (2010 – EXPO 2010, Šanghaj), *Glass republic – Contemporary Czech Glass Art* (2014 - Messe Frankfurt, Frankfurt nad Mohanem), *EXPO 2015* (2015 – EXPO 2015, Milán), *No limits* (2016 – Národní galerie Sofie, MAVA Alcorcón, 2017 – La Real fábrica de Cristales, Schloss Sassanfahrt), *Cross the Line – Variability of the Czech and Slovak Contemporary Glass* (2019 – the Czech Center Tel Aviv, Jeruzalém), *Glass Rituals – Collect 19* (2019 – Saatchi Gallery London, London), *Save the Oceans* (2020 – EXPO 2020, Dubaj), *Metaphors of Nature – Collect 20* (2020 – Somerset House, Londýn), *Czech Glass. Quo vadis?!* (2021 – The Venice Glass Week, Benátky) aj.

¹³ viz Příloha – Výběr institucí s obsáhlými sbírkami skleněných předmětů v ČR.

sklářské umělce s rozličnými přístupy v autorské tvorbě.¹⁴ Taktéž se věnuje prezentaci českých sklářských výtvarníků v zahraničí.¹⁵ Díla mladých sklářských výtvarníků, vedle již známých, jsme mohli nalézt u krátkodobých výstav¹⁶ také v rámci výstavního programu *Portheimky – Museu skla*,¹⁷ která vydávala k výstavám katalogové listy. Publikační činnost především *Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou* nebo *Uměleckoprůmyslového musea* přináší cenný zdroj informací v daném oboru nejen pro odbornou veřejnost, ale i laické zájemce o danou problematiku. O díle a tvorbě sklářských výtvarníků se můžeme dočíst blíže i v publikacích a katalozích vydávaných galeriemi a muzei napříč republikou i v zahraničí, prezentující různé oblasti výtvarného umění, nejen sklářskou tvorbu. K vyhledání literatury lze také využít jednotlivé systémy českých a zahraničních knihoven nebo u nás centrum systému knihoven Národní knihovny – Souborný katalog ČR.

¹⁴ Vystavovali zde například – Zdeněk Lhotský (*1956), Jakub Berdych (*1971), Jakub Berdych, st. (*1953), Jan Kubíček (*1927), Martin Hlubuček (*1974), Jaroslav Bejvl, ml., (*1967), Maxim Velčovský (*1976), Klára Horáčková (*1980), Martin Janecký (*1980), Vladimír Kopecký (*1931), Dana Zámečnicková (*1945), Anna Polanská (*1973), Tadeáš Podracký (*1989), Josef Divín (*1982), Petr Stanický (*1975), Ondřej Strnadel (*1979), Jan Frydrych (*1953), Vladimíra Krumpal (*1954), Milan Krajíček (*1977), Vladimír Klein (*1950), Zuzana Kubelková (*1987), Lada Semecká (*1973), František Jungvirt (*1996), Jiří Pelcl (*1950), Alena Matějka (*1966) nebo Václav Řezáč (*1977), Michal Motyčka (*1974), Čestmír Suška (*1952), Martin Janecký (*1980).

¹⁵ Například výstavní projekty na londýnské přehlídce Collect, výstavní projekty prezentované na veletrhu umění a řemesel Révelations v Paříži, Ambiente ve Frankfurtu nad Mohanem nebo i na evropském veletrhu moderních uměleckých řemesel TRÉSOR Basel.

¹⁶ Z krátkodobých výstav například: Karen LaMonte: Oděná světlem; Caution: Contents Hot! Sklo v netradičních souvislostech – výstava děl Vendulky Prechalové (*1989) a Heleny Todd, Svěží barvy / Fresh Colours – skupinová výstava sklářských výtvarníků, vč. Ireny Czepcové (*1986); Tání hrany – výstava sklářských výtvarnic Elišky Rožátové (*1940), Dany Vachtové (*1937) a Jiřiny Žertové (*1932); Lukáš Kalivoda a Kamil Nábělek: Matter of sensitivity; Alena Matějka: Omnia Mea; Pozdravy z Tojamy: 30 let českého skla v Japonsku; Hra. Hra? Hra! Luba Bakičová a Barbora Štefánková; Zasažení bouří a klidem: škola Vladimíra Kopeckého 1990-2008.

¹⁷ Portheimka – Museum skla bylo otevřeno v roce 2018 ve spolupráci Musea Kampa, Uměleckoprůmyslového musea a Městské části Prahy 5. Probíhají zde krátkodobé výstavy, doprovodné programy i stálá expozice. Původně mělo být v objektu Dienzenhoferova paláce Muzeum současného skla Ziba, ale projekt byl pozastaven v roce 2016. Portheimka ukončila svůj provoz 7. 3. 2022.

2.2 Hledání nových možností

Po dlouhá léta bylo Česko sklářskou velmocí, ne každý ovšem ví, že je zde řada sklářských umělců. Většina zná sklo spíše jako vývozní artikl ceněný více v zahraničí než na domácí půdě (Hlaveš 2017). Čeští sklářští výtvarníci mají ovšem za sebou nesčetné množství domácích i mezinárodních úspěchů ve sklářské ateliérové tvorbě. Na úspěšnosti českého autorského skla se podílí nejen kvalitní vzdělání, ale i přístup výtvarníků, postoj k tradicím, praktické zkušenosti, technické znalosti, spolupráce s dalšími odborníky (Langhamer 1999, s. 244-247). Přes náročnou tvůrčí cestu, jakou ateliérové sklo prošlo, je práce s médiem skla akceptována v rámci výtvarného sdělení (Rossini 2009). Podporou kreativních lidí začalo české sklářství postupně mířit novým směrem (Gajdušek 2017). Stále více se posouvá do oblasti volného umění (Gálová 2017, s. 9).

Hledání nových možností výrazu vedlo i k hledání a využívání nových i méně obvyklých materiálů. Mezi nimi ne nedůležité místo zaujímá sklo. Především svým užitím v jiné roli a jiným způsobem, než tomu bývalo dříve (Sekera 1998, s. 9). Sklo jako jediný materiál oslňuje vnitřním prostorem a odhmotněním oproti jiným materiálům (Gajdušek a Havlovicová 2019). Je materiálem vznešeným, který je ale schopný ukázat vše dobré i špatné (Brychtová 2010), stejně tak vyjádřit nejrůznější emoce (Hlaveš 2012). „Sklo je víc než prostředkem formálního vyjádření. Je to hmota žijící svým vlastním vnějším i vnitřním životem. Chová se jako organismus. Svět zprostředkuje, uchovává, zintenzivňuje, zpochybňuje... Je přístrojem, nástrojem, schránkou, předělem... Člověk si je vysnil a zhotovil. Stvořil však něco víc než materiál, který mu má sloužit. Stvořil si výzvu, podnět, měřítko. Protože je příliš krásné, je třeba s ním zacházet obezřetně“ (Václav Cigler 1987, s. 5). Má zcela unikátní vlastnosti, které nabízejí sklářským výtvarníkům a řemeslníkům neomezený prostor pro jejich intence, ale zároveň náročnost procesu zpracování tohoto materiálu vyžaduje zkušenosti (České umění skla 2016, s. 9). Techniky, které sklářští výtvarníci používají, jsou

často náročné a vyžadují zdlouhavý proces (Horáčková 2017, s. 53). Rozdíl mezi použitím skla a jiného materiálu plyne i ze způsobů zpracování. Kdykoliv může nastat moment, kdy oproti očekávaným výstupům dojde k destrukci díla. Schopnosti a koncentrace skláře jsou při tvorbě nezbytné (Strnadel 2017, s. 77). „Kdo chce milovat sklo, musí mu porozumět, poznat a chápat. A není porozumění bez znalosti sklářského umění“ (Drahoňovský 1936 cit. podle Medková, 1987, s. 5). Ve sklářském umění dochází většinou při realizaci díla ke spolupráci výtvarníka a řemeslníka, která je v mnoha případech nezbytná (Huptychová 2020, s. 19). Dodnes udivují tím, jak dokáží společně pracovat se sklem – jeho tvary, hmotou, barevností, precizním zpracováním, technologickým vývojem, uměleckým pojetím i originálním přístupem (Hlaveš 2011, s. 3). Čeští sklářští umělci ovlivnili podobu unikátního českého skla jak svou osobností, tak tvůrčím přístupem a řemeslným zpracováním (České umění skla 2016, s. 4-8). Skláři jsou především srdcaři, kteří jsou na svou práci právem pyšní a dokáží na ni soustředit veškerou svou pozornost (Hlaveš 2017). Řemeslo je i nadále pro mnohé současné umělce zásadní. „Ve spojení s jeho výrazovým uměleckým cítěním a smyslem pro realitu dnešního světa to může vyústit ve strhující vizuální zážitek“ (Stanický 2017, s. 110).

V poslední dekádě se proměňuje přístup samotných mladých českých sklářů. Ve své tvorbě používají nejen tradiční sklářské techniky, ale hlavně se snaží o hledání zcela individuálního přístupu, využití nových metod i forem vyjádření. Postupně začleňují do své tvorby nové technologie, které byly dosud používány spíše pro průmyslové postupy. I když někteří sklářští umělci považovali určité sklářské techniky a jejich možnosti již za vyčerpané, objevili se autoři, kteří svými neskromnými cíli, invencemi a soustavnou prací dokázali tyto techniky dále mistrovsky rozvíjet, přizpůsobit svým autorským záměrům a uspět i v mezinárodním měřítku. Nadále zůstává české sklo ceněno pro svou vysokou oborovou úroveň (Petrová, 2018, s. 291-305, 412-413). Když bychom hledali pojem, který může vyjadřovat společný rys mladé generace českých sklářů,

můžeme použít slovo odvaha. Staví na tom, co vytvořily generace před nimi, ale mají odvahu, která je žene posunout sklářské tradice dále. Ať už použitím nejnovějších materiálů, experimentováním v technologiích či komplexností myšlení, které je může dovést do dalších oblastí umění (Gajdušek 2017). V jejich jak poučném, tak experimentujícím přístupu můžeme nalézt respekt k materiálu, provokaci s fúzí materiálů netradičních (Koenigsmarková 2016, s. 10), ale i postoj neustále objevovat a pokořovat hranice možného (Tada 2016, s. 17). Experimentují s inovativními procesy, mnohdy vzešlými z uměleckých výzkumů nebo materiálových studií (Heuer 2016, s. 12-15). I když se v procesech objevuje i náhoda, stále je umělec nedílnou součástí a faktorem, který určuje rozsah (Huptychová 2020, s. 19-20). Sklářští výtvarníci pracují s originálním pojetím, novými aktuálními tématy (Parriott 2016, s. 18), odhalují leckdy socio-kulturní postoje ke světu i intimní příběhy (Nový 2016, s. 20). I když se některé jejich soudobé úvahy časem mohou zdát vyčerpanými, i to je postupně formuje v originálním autorském výrazu (Křen 2015, s. 14). Současná sklářská scéna se tak stává z mnoha ohledů velmi rozmanitou a působivou (Tangen 2015, s. 10). „Tvorba nejmladších sklářských výtvarníků je velice výjimečná, velice osobitá, (...) přestože už mladí lidé nemají takové možnosti, jako měli jejich předchůdci“ (Hlaveš 2012). Setkáváme se i s tím, že absolventi sklářských škol postupně přecházejí do jiných oblastí umění. Náročnost zpracování skla, nákladnost i absence vlastního zázemí jim mnohdy znemožňuje v tvorbě pokračovat. Cílem je pomoci jim se vstupem do profesní oblasti, navázáním kontaktů, prezentací jejich tvorby v podobě soutěží, jako je i Stanislav Libenský Award (Veselý 2018). Přes všechna omezení je všudypřítomná snaha a radost z tvorby žene stále kupředu – objevovat nové možnosti. „Mladí umělci potvrzují, že budoucí možnosti skla jsou nekonečné“ (LaMonte 2017, s. 10). „Každý je jedinečný, nejde říct, kdo je úžasnější, kdo je lepší, kdo je zajímavější, každý do toho svého umění vkládá svoje emoce, svoje nápady, svůj talent“ (Hlaveš 2012).

2.3 Autorské sklo a sklářský výtvarník

„Umělecké dílo je rozhovor. Rodí se v dialogu vnímatele ve střetnutí fyzických rysů svého věcného nositele s tím, co přináší ten, kdo chce přijmout za své zkušenosti a citlivosti. Proměny smyslu uměleckého díla jako intencionálního aktu jsou zakódovány v proměnách vztahů jednotlivých složek zmíněného hmotného vehikula. Ne dost přesně zůstává často v této souvislosti polarita tvarového řádu – metricky nebo ikonicky postižitelného – a materiálu, v němž je ukotven“ (Sekera 1998, s. 9).

„Jaroslava Brychtová, Dale Chihuly a Stanislav Libenský jsou tři klíčoví tvůrci spjatí s tímž materiálem, z nichž ovšem každý využívá zásadně odlišné postupy. To, že se tyto osobnosti ze zcela odlišného prostředí a příslušníci odlišných generací, kteří ani nehovořili stejným jazykem, staly dobrými přáteli, je svým způsobem zázrak a dokládá to skutečnost, že umění dokáže prolamovat hranice a sjednocovat“ (Heller, Hellerová 2018). Chihuly (2018) popisuje tvorbu Stanislava Libenského a Jaroslavy Brychtové: „Tím, že se podělili o své dovednosti a znalosti s jinými sklářskými umělci z celého světa, pomohli vytvořit mezinárodní společenství sklářských umělců a stali se již ve své době legendou.“ K dalším autorům, kteří přispěli k proměně českého skla, byli například René Roubíček, Miloslav Klínger, Pavel Hlava, Václav Cigler, Vladimír Kopecký, Jiří Harcuba, František Tejml, Bohumil Eliáš (Langhamer 2011b). „Všichni našli ve sklářství své tvůrčí téma, každý z nich posunul hranice užitého sklářství do oblasti volného výtvarného projevu“ (Vlček 2007, s. 13). Sklo se stalo ideálním materiálem, „který světlo nejen odráží (...), ale i propouští a přijímá“ (Sekera 1998, s. 9). Originální tvorba umělců – tzv. ateliérová sklářská tvorba začala uplatňovat sklo jako vyjadřovací prostředek výtvarného umění (Křen 2016, s. 5).

Umělci získávali respekt a uznání v mezinárodních soutěžích i výstavách, nebáli se experimentovat a hledat do té doby nový potenciál v oblasti uměleckého skla (Langhamer 2011a, s. 6-7). I když se někteří sklářští výtvarníci nesměli

osobně účastnit výstav nebo nebyli v Česku prezentováni, bylo jim paradoxně nabídnuto veškeré zázemí skláren (Koenigsmarková 2007, s. 7). „Přesto se umělecké sklo po léta nacházelo v neustálém napětí mezi represí a oficiální podporou (Ricke 2007, s. 9). „Tvůrci se snažili represi buď vyhnout, nebo jí vzdorovat. Záměrně nebo bezděčně se jim dařilo obojí (...)“ (Vlček 2007, s. 12).

Druhá polovina 20. století bezesporu patří k jednomu z vrcholných období českého skla (Hlaveš 2009, s. 6). I když od padesátých let byli čeští sklářští výtvarníci vedoucími osobnostmi v celosvětovém sklářství, v Česku byl tento materiál považován více za dekorativní než za umělecký (Hlaveš 2017). To přispělo k určité svobodě uměleckého projevu i tendenci k abstraktnímu pojetí, oproti ostatním výtvarným projevům (Hlaveš 2009, s. 8). Právě u sklářských děl režim připouštěl řadu projevů, protože byla v určitých situacích prezentace ve světě podstatnější než ideologická propaganda na domácí scéně (Vlček 2007, s. 12). Po roce 1989 nastaly zásadní společenské i ekonomické změny. I když v českém sklářském umění byly využívány různé sklářské techniky, dominovala především tavená plastika díky jedinečným dílům Stanislava Libenského a Jaroslavy Brychtové. S rostoucím celosvětovým zájmem o umělecké sklo a nárůstem sklářských výtvarníků se začala pomalu vytrácet tvůrčí sklářská odvaha. Přelom nového tisíciletí s sebou přinesl směřování v touze po narušení hranic mezi volným a užitkovým uměním, hledání individualistického vyjádření a cestu experimentů jak po technologické stránce, tak v kombinaci s různými dalšími materiály a průmyslovými technologiemi (Nový 2021).

Sklo v každém z nás může vyjadřovat nejrůznější emoce (Hlaveš 2012). I přes náročnost zpracování můžeme slovy Jaroslavy Brychtové (2010) vyjádřit unikátnost skla: „Tam je všechno vidět. (...) Musí to být ohromně udělané, aby to působilo správně. (...) Musí být opravdové. (...) Pak se tam dají nacházet stále nové a nové věci. Jedním okem to nepostřehnete. A zase najdete něco jiného,

a zase něco jiného. (...) Sklo vidíte ze strany jinak, zezadu jinak. (...) Je to hra. (...) Sklo ukáže všechno špatné i všechno dobré. Je to materiál vznešený.“

2.4 Stanislav Libenský Award 2009-2019

2.4.1 Propozice, Czech Excellence

SLA je jedna z nejdůležitějších platform, s mezinárodním přesahem, která je pravidelně organizována Pražskou galerií českého skla, o.p.s. (Nový 2012, s. 204). Tato soutěž odkazuje na významného umělce a pedagoga, který je považován za jednoho z největších sklářských výtvarníků – Stanislava Libenského. Spolu s jeho manželkou Jaroslavou Brychtovou tvořili přes padesát let a dnes je zná celý odborný svět. Jedná se o prestižní celosvětovou přehlídku nastupující generace sklářů, která je určena čerstvým absolventům vysokých škol, kteří ve své práci použili sklo a libovolnou sklářskou techniku. (Pražská galerie českého skla 2012, s. 252) Jedním z hlavních cílů SLA je podpořit absolventy, budoucí sklářské výtvarníky v jejich začátcích. Vytvořit pro ně prostor, kde se mohou potkávat, diskutovat s ostatními skláři a prezentovat se (Veselý 2018).

Do soutěže se hlásí absolventi z celého světa, viz kapitola Analýza Stanislav Libenský Award mezi lety 2009-2019. Pro účast v soutěži musí absolventi splnit následující propozice:

- jedná se o absolventské práce (bakalářské nebo magisterské)
- původní kreativní koncept za využití libovolné sklářské techniky
- vyplnění přihlášky na předepsaném formuláři
- předložit portfolio v elektronické podobě
- předložit životopis (doporučeno česko-anglicky) a portrétní fotografii
- předložit informace o díle – fotografie v tiskové kvalitě, tvůrčí záměr autora, popis díla (název díla, rozměr, technika, pokyny k instalaci)
- pro vybrané finalisty povinnost zapůjčit své dílo k vernisáži a výstavě

Následně o vybraných dílech mladých sklářů rozhoduje mezinárodní odborná porota složená z teoretiků a umělců, viz kapitola 2.4.2 Teoretická scéna – česká odborná porota a 2.4.3 Teoretická scéna – zahraniční odborná porota. Na soutěž navazuje i výstava, která je vždy organizována v reprezentativních prostorách kulturních institucí, viz kapitola 2.4.4 Výstavní prostory v Praze.

V rámci výstavy je vydán i stejnojmenný katalog, který obsahuje texty teoretiků a prezentuje práce sklářských diplomantů v podobě jejich vlastní anotace k díle a kvalitní fotografie díla (Nový 2012, s. 204). V den vernisáže výstavy jsou vyhlášeni vítězové hlavních cen. Vítězi je každoročně nabídnut třítydenní pobyt ve sklářské škole Pilchuck Glass School v USA, která nabízí jedinečné možnosti se setkat se zahraničními umělci, získat zcela nové zkušenosti a tvořit v inspirativním prostředí s odborníky (Pražská galerie českého skla 2013, s. 242). Laická i odborná veřejnost může prostřednictvím výstavy vidět současné světové sklářské umění a pro mnohé finalisty to může být vyhlídka pro další uměleckou kariéru (Pražská galerie českého skla 2015, s. 229).

Veronika BauEROVÁ¹⁸ (2012) blíže popisuje vizi Pražské galerie českého skla, o.p.s.: „Vizí je prohlubovat vztah veřejnosti ke sklu, vzbuzovat vášně pro skleněné umělecké objekty, a tím napomáhat spoluvytvářet českou dokonalost – „Czech Excellence“ – ve sklářském umění.“ Celoroční program Czech Excellence, který organizuje Pražská galerie českého skla, o.p.s., představuje řadu výstav zahájených vernisážemi a rozšířených o komentované prohlídky a debaty s vystavujícími autory, sklářskými výtvarníky i odborníky. Veřejnosti se tak mají možnost prezentovat začínající i etablovaní výtvarníci (Prague Gallery of Czech Glass).

¹⁸ Ředitelka Pražské galerie českého skla o.p.s. v roce 2012

2.4.2 Teoretická scéna – česká odborná porota

Zastoupení českých odborníků – teoretiků, pedagogů a umělců (a jejich institucionální zázemí) v odborné porotě výstavy SLA mezi lety 2009-2019:

prof. akad. mal. Vladimír Kopecký (VŠUP), účast: 2009, 2010, 2011

prof. Jiří Harcuba (VŠUP), účast: 2009, 2010, 2011, 2012

Mgr. Oldřich Palata (TUL, dříve MSB), účast: 2009, 2010, 2011, 2012

Mgr. Milan Hlaveš, Ph.D. (UPM, MHMP), účast: 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2018

akad. soch. Oldřich Plíva (TUL), účast: 2009, 2010, 2011, 2012

doc. PhDr. CSc. Jiří Šetlík (VŠUP, UPM, NG, aj.), účast: 2009, 2010, 2011, 2012

prof. Ing. arch. Miroslav Masák (VUT), účast: 2009

Mgr. Eliška Stölting (Glasgalerie Hittfeld), účast: 2010, 2011

prof. akad. soch. Marian Karel (ČVUT, dříve VŠUP), účast: 2011

prof. akad. arch. Jindřich Smetana (VŠUP), účast: 2012

Martin Janecký (sklářský výtvarník), účast: 2013

prof. PhDr. Sylva Petrová (UPM, dříve UOS), účast: 2013

MgA. Alena Matějka, Ph.D. (sklářská výtvarnice, TIGA, PGS), účast: 2014

akad. mal. Ivana Šrámková (sklářská výtvarnice), účast: 2015

Mgr. Ivo Křen (VČM), účast: 2015

PhDr. Helena Koenigsmarková (UPM), účast: 2016

PhDr. Petr Nový (MSB), účast: 2016

RNDr. Mária Gálová, MBA (Dorotheum), účast: 2017

PhDr. Jaroslav Polanecký, Ph.D. (UJEP), účast: 2017

prof. Vladimír Klein (výtvarník, designér, pedagog), 2019

2.4.3 Teoretická scéna – zahraniční odborná porota

Zastoupení zahraničních odborníků – teoretiků, pedagogů a umělců (a jejich země původu) v odborné porotě výstavy SLA mezi lety 2009-2019:

2012 – Uta M. Klotz (DE)

2013 – Douglas Heller (USA), Sven Hauschke (DE),

Angela van der Burght (NL)

2014 – Amy Schwartz (USA), Ašot Haas (SK), Krzysztof Kucharczyk (PL),

Reino Liefkes (GB)

2015 – Lene Charlotte Tangen (NO), Florian Hufnagl (DE),

Jean-Luc Olivié (FR)

2016 – Maja Heuer (SE), Charlie Parriott (USA), Erika Tada (JP)

2017 – Karen LaMonte (USA), Marta Ģibiete (LV), Jeroen Maes (BE)

2018 – Barbara Banaś (PL), Vesa Varrela (FI), Jeff Zimmer (USA)

2019 – Kaisa Koivisto, Ph.D. (FI), doc. Stella Orłowski (DE)

2.4.4 Výstavní prostory

Mezinárodní výstava se koná vždy ve významných kulturních institucích:

2009 – barokní Clam-Gallasův palác, Staré Město, 2010 – renesanční Letohrádek královny Anny, Pražský hrad, 2011 – Císařská konírna, Pražský hrad, 2012 – ambit Jiřského kláštera, Pražský hrad, 2013 – renesanční Letohrádek královny Anny, Pražský hrad, 2014 – Art Salon S, Galerie Tančící dům, 2015 – ZIBA Muzeum současného skla, 2016 – Centrum současného umění DOX, 2017 – Centrum současného umění DOX, 2018 – Centrum současného umění DOX, 2019 – Novoměstská radnice Praha, 2020 – ročník neuskutečněn.

2.5 Analýza Stanislav Libenský Award mezi lety 2009-2019

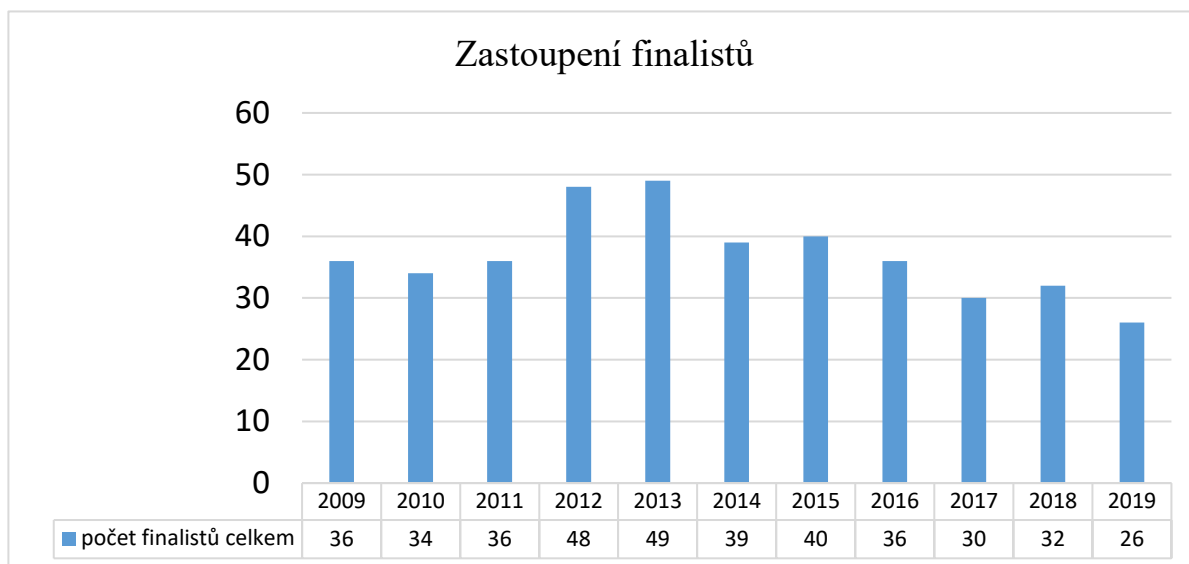
V úvodu výzkumu byla provedena rešerše finalistů, kteří postoupili do SLA od roku 2009 až do roku 2019. Rešerše vycházely z publikací Stanislav Libenský Award (2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019) zohledňují vývoj českého uměleckého skla v poslední dekádě v tvorbě začínajících autorů. Ze zpracovaných materiálů vznikl seznam všech českých finalistů řazených v kapitole Seznam českých finalistů SLA 2009-2019, kteří absolvovali studium v ČR pod číslem 10.9. Následně proběhla analýza finalistů a jejich přihlášených absolventských prací do SLA, kde byly sledovány následující specifika: počet finalistů, pohlaví finalistů, kontinent původu finalistů, státní příslušnost finalistů, absolvovaná univerzita, ze které se finalisté hlásili, druh tvorby (design, autorské sklo), převládající sklářské techniky (horké techniky¹⁹, studené techniky²⁰, tvarování skla ve formách²¹), typ použitého materiálu (sklo, kombinace materiálů), použití jiných technologií.

Mezi lety 2009-2019 proběhlo 11 ročníků soutěže spojených s následnou výstavou finálových děl. Všech realizovaných ročníků SLA se účastnilo celkem 406 finalistů. Z grafu jednoznačně vyplývá, že v každém ročníku byl zastoupen jiný počet finalistů. Není tedy pevně stanovený počet finalistů, které vybírá odborná komise složená z českých a zahraničních odborníků. Nejvíce finalistů bylo vybráno v roce 2013, a to 49 finalistů. Naopak v roce 2019 bylo vybráno jen 26 finalistů. Průměrně porota vybírá přibližně 37 finalistů, jedná se o průměr za dané roky 2009-2019.

¹⁹ Horké techniky: foukání a hutní tvarování skla, odlévání a tvarování skla do forem – casting, tvarování skla plamenem na kahanu – burnwork, lampwork (Podzemná, 2012, s. 152)

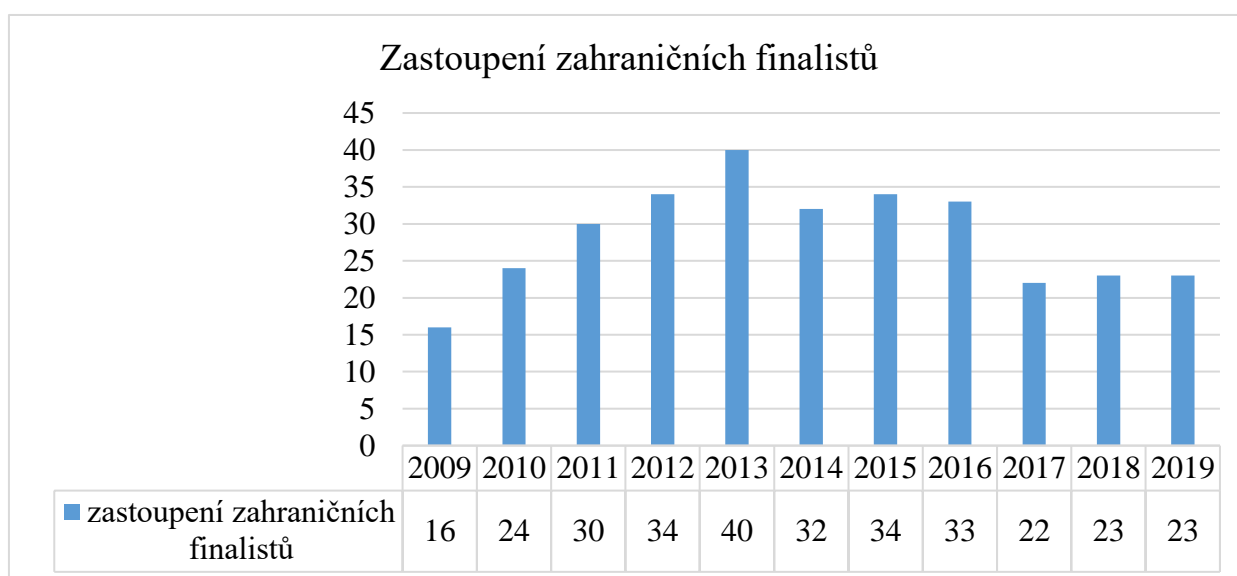
²⁰ Studené techniky: broušení skla, rytí skla, pískování skla, leptání skla, malování skla (Podzemná, 2012, s. 152)

²¹ Tvarování skla přetavováním ve formách: ohýbání – bending, natahování – stretching, lehání – slumping, stavování skla – fusing, slinování – pâte de verre, tavená plastika – cold casting (Podzemná, 2012, s. 153)

Graf 1 Zastoupení finalistů v jednotlivých letech 2009-2019 (zdroj: vlastní zpracování)

Ve vymezeném časovém období postoupilo do finálního výběru SLA 95 českých autorů. Z uvedených dat vyplývá, že na mezinárodní soutěži SLA převažuje zahraniční účast finalistů (311) nad českou účastí (95 finalistů). Pouze v prvním ročníku (2009) byl vyšší počet českých účastníků.

Graf 2 Zastoupení zahraničních finalistů v jednotlivých letech (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)

Průměrná procentuální účast českých finalistů je přibližně 23 %. Nejvyšší účast českých finalistů byla v prvním ročníku, kdy 20 českých účastníků odpovídá 56 % z celkového počtu zastoupení. Nadprůměrná účast českých finalistů byla v letech 2010, 2012 s procentuálním zastoupením 29 %, dále v roce 2017 se zastoupením 27 % a v roce 2019 se zastoupením 28 %. Nejnižší účast českých finalistů byla v roce 2016, zde byli pouze 3 účastníci, tj. 8 %.

*Graf 3 Zastoupení českých finalistů v jednotlivých letech (2009-2019)
(zdroj: vlastní zpracování)*

Procentuální účast v jednotlivých letech je uvedena v následující tabulce.

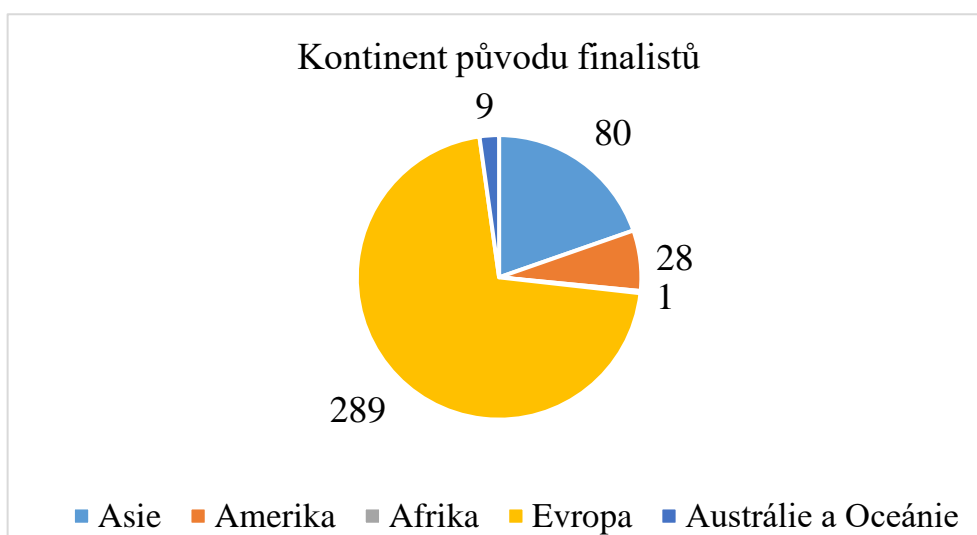
Tabulka 1 Procentuální účast 2009-2019, první část (*zdroj: vlastní zpracování*)

Účastníci / Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Účastníci celkem	36	34	36	48	49	39
Zahraniční účastníci	16	24	30	34	40	32
Čeští účastníci	20	10	6	14	9	7
Zahraniční účastníci (%)	44 %	71 %	83 %	71 %	82 %	82 %
Čeští účastníci (%)	56 %	29 %	17 %	29 %	18 %	18 %

Tabulka 2 Procentuální účast 2009-2019, druhá část (*zdroj: vlastní zpracování*)

Účastníci / Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Průměr
Účastníci celkem	40	36	30	32	26	37
Zahraniční účastníci	34	33	22	23	23	28
Čeští účastníci	6	3	8	9	3	9
Zahraniční účastníci (%)	85 %	92 %	73 %	72 %	88 %	77 %
Čeští účastníci (%)	15 %	8 %	27 %	28 %	12 %	23 %

U finalistů byl sledován i původ z jednotlivých kontinentů. Zastoupeny byly Asie, Amerika (Severní), Afrika, Austrálie a Oceánie, Evropa. Nejvíce byla zastoupena účast z Evropy, a to v počtu 289 finalistů. Z Asie se účastnilo 80 finalistů, z Ameriky 28, z Austrálie a Oceánie 9, z Afriky 1.

Graf 4 Kontinent dle původu všech finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)

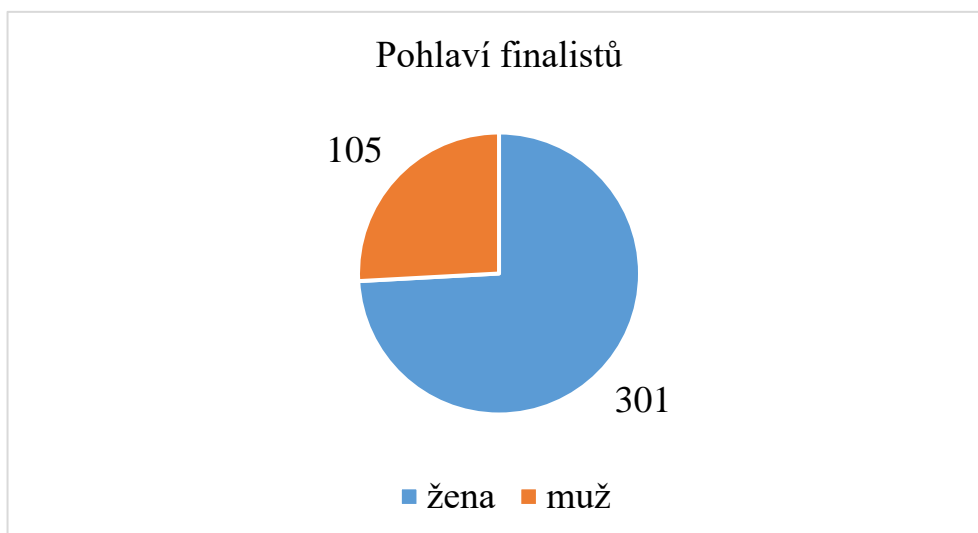
Seznam státních příslušností a počet finalistů je přehledně uveden v tabulce níže.

Tabulka 3 Státní příslušnost všech finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)

Asie (80)	Amerika (28)	Afrika (1)	Evropa (289)	Austrálie a Oceánie (9)
Japonsko (24)	Spojené státy (21)	Egypt (1)	Česká republika (97)	Austrálie (9)
Čína (25)	Kanada (3)		Polsko (29)	
Turecko (10)	Mexiko (2)		Spojené království (24)	
Izrael (7)	Guatemala (1)		Francie (20)	
Jižní Korea (6)	Kostarika (1)		Slovensko (18)	
Indie (2)			Estonsko (16)	
Ruská federace (2)			Lotyšsko (12)	
Tchaj-wan (2)			Německo (11)	
Írán (1)			Maďarsko (10)	

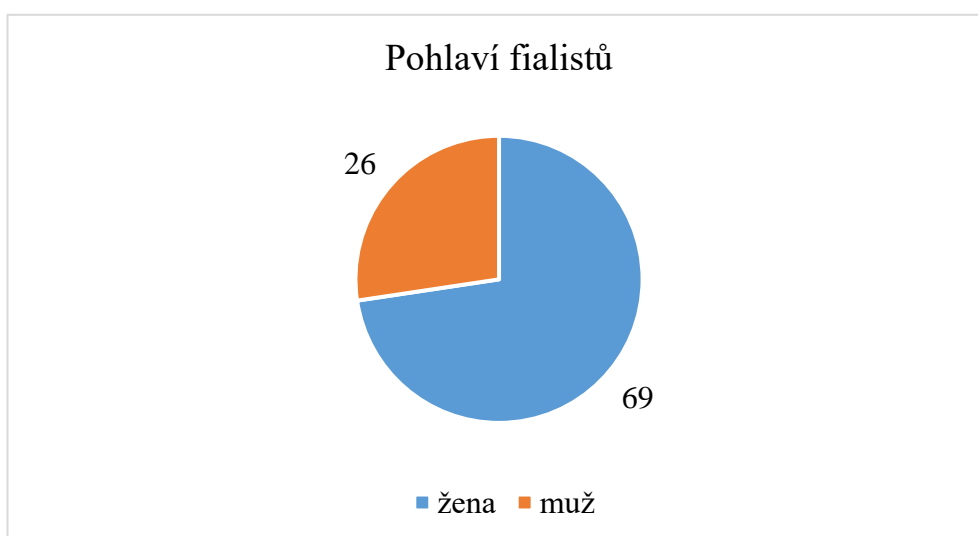
Asie (80)	Amerika (28)	Afrika (1)	Evropa (289)	Austrálie a Oceánie (9)
Turkmenistán (1)			Slovinsko (8)	
			Švédsko (8)	
			Bulharsko (5)	
			Dánsko (4)	
			Litva (4)	
			Belgie (3)	
			Finsko (3)	
			Irsko (3)	
			Nizozemsko (3)	
			Rakousko (3)	
			Rumunsko (3)	
			Černá Hora (1)	
			Itálie (1)	
			Norsko (1)	
			Švýcarsko (1)	
			Ukrajina (1)	

Celkem se SLA ve vybraném časovém úseku účastnilo 406 finalistů. Téměř $\frac{3}{4}$ všech přihlášených tvořily ženy v počtu 301, muži se účastnili v počtu 105.

Graf 5 Pohlaví všech finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)

Graf znázorňuje pohlaví zastoupených českých finalistů mezi lety 2009-2019. Účastnilo se 69 žen a 26 mužů. Oproti tomu se ze zahraničí účastnilo 232 žen a 79 mužů.

Graf 6 Pohlaví českých finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)

Tabulka 4 znázorňuje přehled zahraničních univerzit z jednotlivých států, ze kterých se hlásili finalisté. V tabulce není uvedena Česká republika, ale je zařazena samostatně.

Tabulka 4 Přehled zahraničních univerzit, ze kterých se hlásili finalisté (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)

Stát	Univerzita
Austrálie	Monash University University of Sydney
Belgie	LUCA School of Arts Institute for Art and Craft
Bulharsko	National Academy of Arts
Čína	China Academy of Art Tsinghua University Lu Xun Academy of Fine Arts Guangxi Art Institute Shanghai University Jilin University of Arts Guangdong University of Technolog
Dánsko	University of West Hungary Royal Danish Academy of Fine Arts
Egypt	Helwan University
Estonsko	Estonia Academy of Arts
Finsko	Aalto University
Francie	National Higher School of Decorative Arts European Center De Recherches Et Formation Aux Arts Verriers Cerfav University of Paris 1 Pantheon-Sorbonne
Itálie	Academy of Fine Arts of Bologna Alchimia, Contemporary Jewellery School in Firenze
Izrael	Bezalel Academy of Arts and Design
Japonsko	Tokyo University of the Arts Toyama City Institute of Glass Art Aichi University of Education
Jižní Korea	Kookmin University
Litva	Vilnius Academy of Arts
Lotyšsko	Art Academy of Latvia
Maďarsko	Moholy-Nagy University of Art and Design
Nizozemsko	Gerrit Rietveld Academy
Německo	Burg Giebichenstein University of Art and Design Halle University of Applied Science Koblenz Berlin Weissensee School of Art
Polsko	Eugeniusz Geppert Academy of Art and Design
Rumunsko	University of Art and Design Cluj-Napoca

Stát	Univerzita
	Asachi Technical University Bucharest National University of Arts
Ruská federace	Saint Petersburg Stieglitz State Academy of Art and Design
Slovinsko	University of Ljubljana
Slovensko	Academy of Fine Arts and Design in Bratislava
Spojené království	Royal College of Art University of Edinburgh Swansea Metropolitan University De Montfort University University of Sunderland University for the Creative Arts University of Wolverhampton National College of Art and Design
Spojené státy	Rochester Institute of Technology Kent State University University of Texas at Arlington Alfred University Illinois State University Sheridan College Institute of Technology and Advanced Learning Bowling Green State University Virginia Commonwealth University Ball State University
Švédsko	Konstfack University of Arts, Crafts and Design Linneus University
Turecko	Anadolu University
Ukrajina	Lviv National Academy of Arts

18 úspěšných autorů se zúčastnilo dvakrát mezi lety 2009-2019 (při absolutoriu bakalářského a magisterského studia), z toho bylo 10 zahraničních autorů. Zahraniční autoři s opakovanou účastí: Krastina Krasteva (*1989, Bulharsko), Andra Jõgis (*1989, Estonsko), Elizar Atanasov Milev (*1987, Bulharsko), Agnese Gedule (*1985, Lotyšsko), Mai Yamamoto (*1985, Japonsko), Anna Wierdak (*1985, Polsko), Kristina Léven (*1984, Švédsko), Verena Schatz (*1983, Rakousko), Kairit Annus (*1968, Estonsko), Jinya Zhao (*1994, Čína).

8 českých úspěšných finalistů se zúčastnilo SLA mezi lety 2009-2019 dvakrát (při absolvování bakalářského a magisterského studia, řazeno podle absolvované vysoké školy a ročníku narození): UJEP: Zuzana Kubelková (*1987), Dagmar Petrovická (*1987), Irena Czepcová (*1986), Lucie Sokolová (*1983); UTB: Miroslava Kupčíková (*1990, nyní Ptáčková); VŠUP: Lenka Husárková (*1990), Kristýna Venturová (*1994); VUT: Tomáš Prokop (*1992).

Laureáti v jednotlivých letech: 2009: Soňa Třeštíková, 2010: Alan Horsley, 2011: Jiří Růžička, 2012: Natsuho Enomoto, 2013: Ieva Voroneckyte, 2014: Michaela Mertlová, 2015: Tami Ishida, 2016: Natsuki Katsukawa, 2017: Martin Opl, 2018: Yunxiao Wang, 2019: Adam Hejduk.

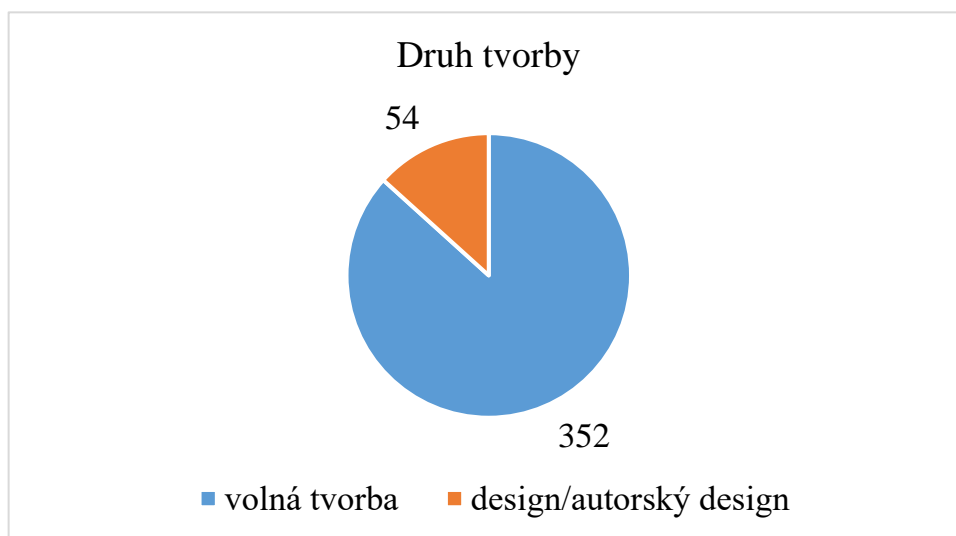
Čeští finalisté se hlásili ze 7 českých vysokých škol v počtu 30 účastí z Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze, 23 účastí z Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 21 účastí z Technické univerzity v Liberci, 14 účastí z Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, 5 účastí z Vysokého učení technického v Brně, 1 účastí z Českého vysokého učení technického v Praze a 1 účastí z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Finalisté pocházeli i z univerzit, které nemají vyloženě sklářské zaměření. Další dvě české autorky absolvovaly na zahraničních univerzitách (Spojené království – Royal College of Art, Slovensko – Vysoká škola výtvarných umění Bratislava), jsou tedy zařazeny k zemi, kde absolvovali studium.

Tabulka 5 Počet finalistů zastoupených z jednotlivých univerzit v ČR (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)

Stát	Zastoupení z jednotlivých univerzit ČR	
Česká republika	Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze	30
	Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem	23
	Technická univerzita v Liberci	21
	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	14
	Vysoké učení technické v Brně	5
	České vysoké učení technické v Praze	1
	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	1

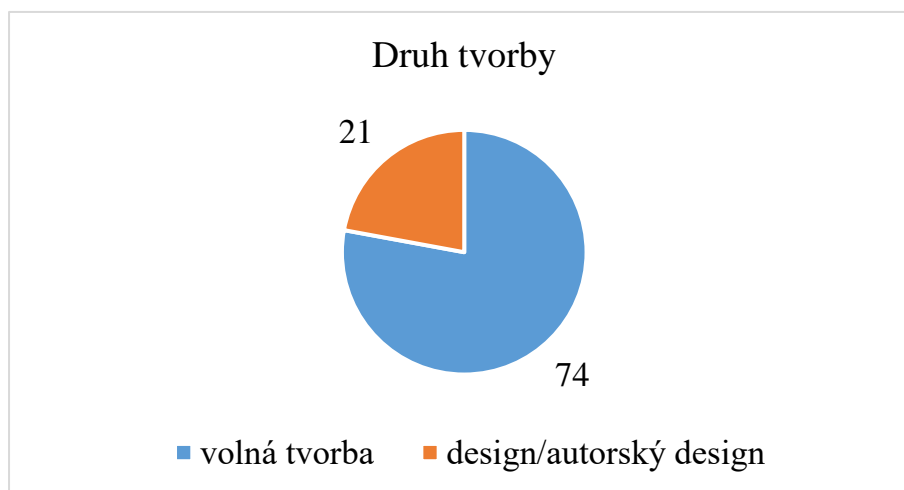
Ocenění čeští finalisté (řazeno dle ročníku účasti): 2009 – Soňa Třeštíková (*1983, VŠUP, 1. místo za dílo Pevný bod), Iva Řehová (*1977, VŠUP, 2. místo za dílo Kořeny); 2010 – Barbora Vobořilová (*1981, VŠUP, 2. místo za dílo Svaté tajiny); 2011 – Jiří Růžička (*1982, TUL, 1. místo za dílo Luxfery trochu jinak); 2012 – Zuzana Kubelková (*1987, UJEP, 2. místo za dílo Proces deformace), Taťána Bartošová (*1985, UJEP, zvláštní cena Rückl Crystal za dílo Soubor stolního skla); 2013 – Veronika Reková (*1989, UTB, 3. místo za dílo Čistá krev); 2014 – Michaela Mertlová (*1986, VŠUP, 1. místo za dílo Munchies), Zuzana Kubelková (*1987, UJEP, 3. místo za dílo Moje chemická romance), Miroslava Kupčíková (*1990, nyní Ptáčková, UTB, zvláštní cena Plzeňský Prazdroj za Design aukční láhve Pilsner Urquell); 2015 – Lenka Husárková (*1990, UJEP, Zvláštní cena Plzeňský Prazdroj za Design aukční láhve Pilsner Urquell); 2017 – Martin Opl (*1992, UJEP, 1. místo za dílo Viditelné a neviditelné); 2019 – Adam Hejduk (*1992, VUT, 1. místo za dílo Zapření). Ocenění zahraniční finalisté jsou uvedeni v příloze 10.11.

Dalším sledovaným ukazatelem bylo rozdělení tvorby na dva základní druhy – volná tvorba a design / autorský design. Převládajícím směřováním byla volná tvorba u 352 uměleckých projektů, oproti 54 projektům designového charakteru.

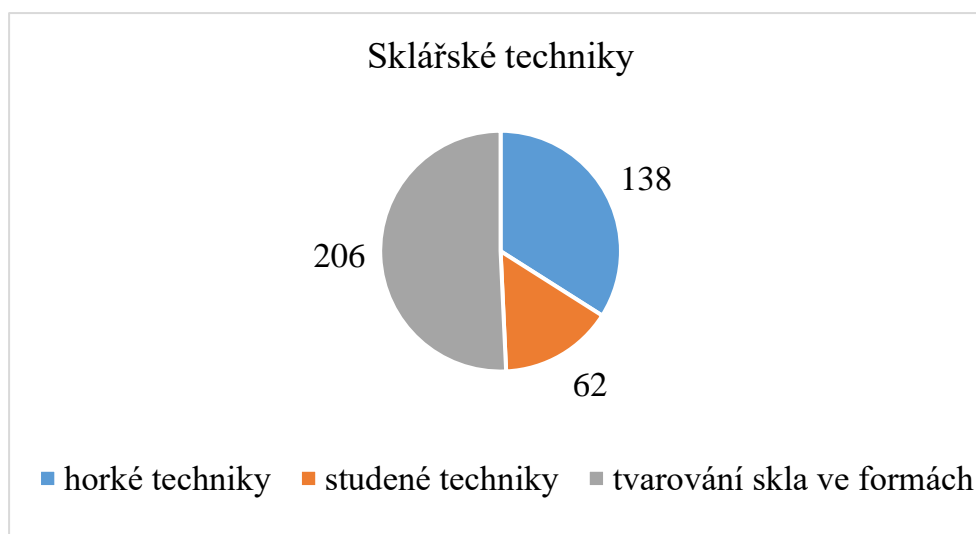
Graf 7 Druh tvorby všech finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)

Co se týká základního rozdělení tvorby u českých finalistů, cestou volné tvorby směřovalo 73 finalistů a cestou designu / autorského designu 22 finalistů. Zahraniční finalisté dávají přednost volné tvorbě (279 finalistů), 32 se jich přiklonilo k designu / autorskému designu. Směřování k volné tvorbě je jak u českých finalistů, tak zahraničních.

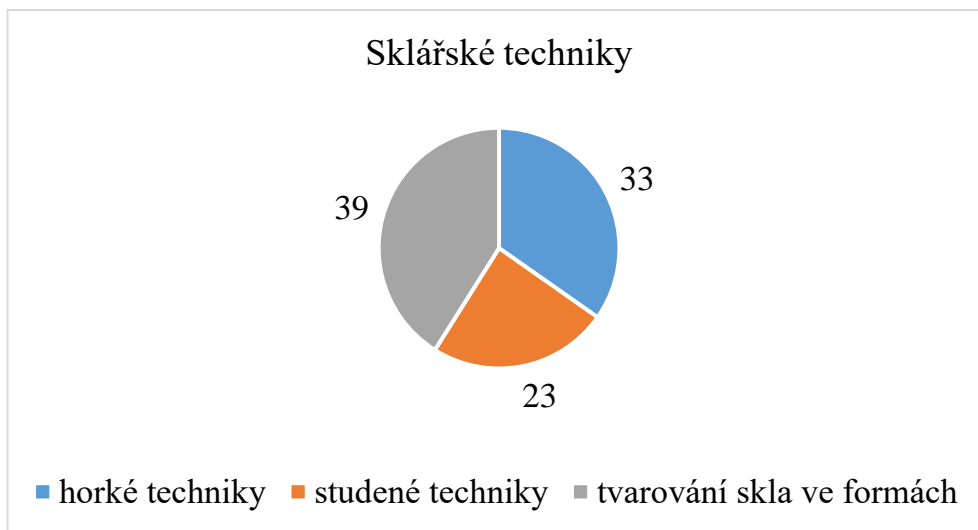
Graf 8 Druh tvorby českých finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)

U některých projektů, uměleckých děl, byla využita kombinace sklářských technik – dílo pak bylo zařazeno do kategorie s převládající sklářskou technologií na základě vlastních technologických znalostí. Nejčastěji se objevující sklářskou technologií bylo tvarování ve formách (206 děl), následně horké techniky (138 děl) a v závěru studené techniky (62 děl).

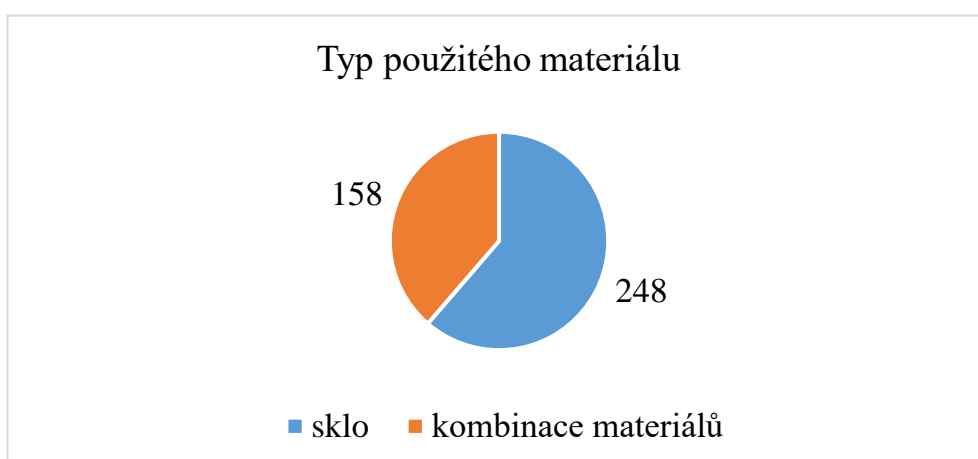
Graf 9 Sklářské techniky všech finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)

Nejvíce zastoupenou sklářskou technikou v dílech českých finalistů bylo tvarování skla ve formách (39 děl), horké techniky (33 děl) a studené techniky (23 děl). Obdobné pořadí výběru sklářských technik je i v zahraničí – tvarování skla ve formách využilo 167 finalistů, horké techniky 105 finalistů a studené techniky 39 finalistů.

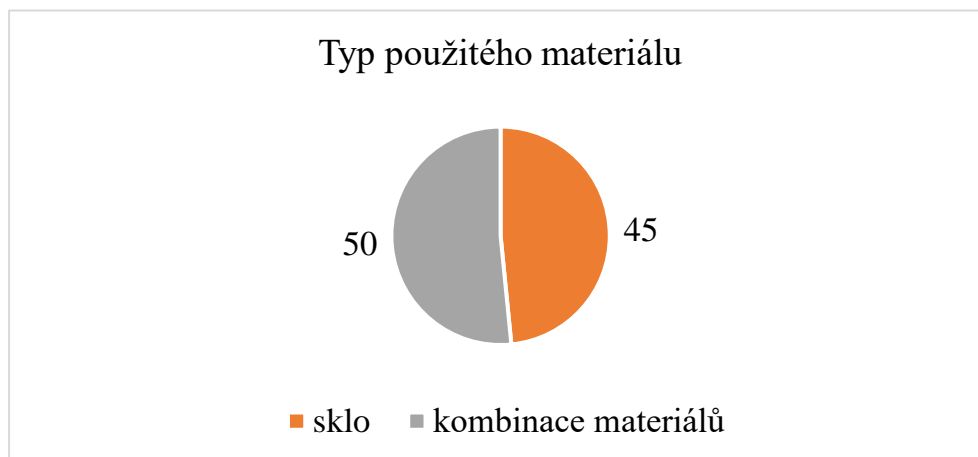
Graf 10 Sklářské techniky českých finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)

Graf níže představuje použitý materiál v jeho základním rozdělení. 158 finalistů využilo při své práci se sklem i kombinaci dalších materiálů a 248 finalistů tvořilo v materiálu skla, bez použití dalších materiálů.

Graf 11 Typ použitého materiálu v dílech všech finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)

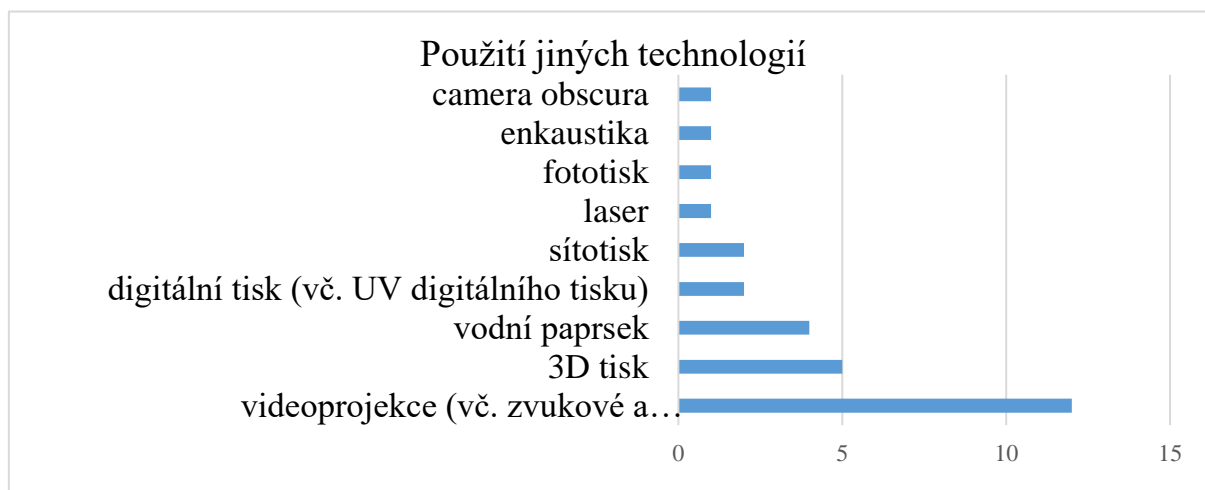
Poměrně vyvážený pak byl typ použitého materiálu, se kterým pracovali čeští finalisté – 45 jich tvořilo čistě se sklem a 50 použilo další materiály v kombinaci se sklem. V Česku nepatrně převažuje kombinace dalších materiálů se sklem nad tvorbou čistě ze skla. Oproti tomu v zahraničí preferují využití materiálu skla (203 finalistů) před kombinací materiálů se sklem (108 finalistů).

Graf 12 Typ použitého materiálu českých finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)

Využité materiály v kombinaci se sklem, které uvedli finalisté u svých děl: dřevo, beton, kámen, elektromateriál, kapalina, provaz, kov, zrcadlo, video/zvuk, textil, neon, plexisklo, tělesný tuk, krém, keramika, optické vlákno, porcelán, fotografická emulze, silikon, přírodniny, fotografie, vlasec, pryskyřice, sádra, vazelína, ostatní materiály (nespecifikováno).

V 29 případech, které znázorňuje graf, na základě údajů uvedených v katalogích SLA 2009-2019, byly použity i jiné technologie v dílech všech finalistů – camera obscura (1x), enkaustika (1x), fototisk (1x), laser (1x), sítotisk (2x), digitální tisk vč. UV digitálního tisku (2x), vodní paprsek (4x), 3D tisk (5x), videoprojekce vč. zvukové a světelné, animace, záznamu performance (12x). Z toho, dle dostupných zdrojů, byly digitální technologie, v tomto případě tzn. vodní paprsek, použit pouze ve dvou finálových pracích českých autorů.

*Graf 13 Použití jiných technologií v dílech všech finalistů (2009-2019)
(zdroj: vlastní zpracování)*

Na závěr analýzy SLA je uvedena celková tabulka, kde jsou zobrazeny hlavní údaje pro jednotlivé roky 2009-2019. Jsou zde údaje o celkovém počtu finalistů, druhu tvorby, použitých technikách a materiálu. Je zde uveden údaj o laureátu za každý rok, včetně jeho techniky a občanství.

Z dat můžeme vyčíst, že dominantním druhem formy v každém roce byla volná tvorba, dlouhodobě se pohybuje nad 80 %, design / autorský design mívá zastoupení pod 20 %. Výjimečný byl rok 2016, kdy téměř všichni finalisté, kromě jednoho, měli zastoupení v rámci volné tvorby. I když volná tvorba velice dominuje nad druhem tvorby designu, tak z posledních 11 let soutěže bylo 7 laureátů s volnou tvorbou a 4 laureáti s tvorbou v oblasti designu / autorského designu.

Nejvíce používanou technikou finalistů je tvarování ve formách, které má průměrně poloviční zastoupení. Největší zastoupení měla technika v roce 2016 a to se 67 %, nejmenší v roce 2012, kdy byla zastoupena se 40 %. Druhou nejpoužívanější technikou je horká technika, kterou průměrně používá přibližně třetina finalistů, respektive 34 %. Třetí, poslední technikou, je studená technika, která má zastoupení u 15 % finalistů. V posledních dvou letech měla tato technika podprůměrné zastoupení, vždy pod 10 %. U laureátů má největší zastoupení

tvarování ve formách, kdy z posledních 11 let bylo 7 laureátů s tímto druhem techniky, 2 laureáti používali horkou techniku a 2 laureáti studenou techniku.

Materiál pouze sklo používá průměrně 60 % finalistů, 40 % finalistů používá různé materiály v kombinaci se sklem. Zastoupení finalistů bývá rovnoměrně rozdělené kolem průměru. Větší odchylka byla v roce 2013, kdy 78 % finalistů použilo pouze sklo a 22 % finalistů použilo sklo v kombinaci s jiným materiálem. I když většina finalistů používá pouze sklo, tak větší zastoupení mají laureáti, kteří používají kombinaci materiálů. V posledních 11 letech bylo 6 laureátů s kombinovaným materiálem a 5 laureátů s materiálem sklo.

Celkově nelze vysledovat, že by u laureátů dominoval určitý druh, s kombinací a materiálem. U laureátů pouze převažuje technika tvarování ve formách, tato technika má i největší zastoupení u finalistů. S volnou tvorbou zvítězilo 7 laureátů. Z těchto sedmi laureátů jich šest použilo tvarování ve formách, z toho tři použili pouze sklo a tři kombinaci materiálů. Jeden laureát použil studenou techniku s kombinací materiálů. S designem / autorským designem zvítězili 4 laureáti. Z toho dva laureáti použili horkou techniku, kdy jeden použil pouze sklo a druhý kombinaci materiálů se sklem. Po jednom zastoupení mají technika tvarování ve formách s kombinací materiálů se sklem a jedna studená technika, kdy laureát použil pouze sklo.

Z hlediska laureátů je nejvíce zastoupena Evropa, a to se sedmi vítězi, Asie má čtyři vítěze, z ostatních kontinentů nevzešel žádný vítěz.

VT = volná tvorba, D/AD = design/autorský design, TVF = tvarování ve formách, ST = studené techniky, HT = horké techniky, K = kombinace materiálů, S = sklo

Tabulka 6 Souhrn hlavních údajů SLA 2009-2019, první část (zdroj: vlastní zpracování)

X / Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet finalistů	36	34	36	48	49	39
Volná tvorba	28	30	33	39	44	33
Volná tvorba v %	78 %	88 %	92 %	81 %	90 %	85 %
Design /autorský design	8	4	3	9	5	6
Design /autorský design v %	22 %	12 %	8 %	19 %	10 %	15 %
Druh tvorby u laureáta	VT	VT	D/ AD	VT	D/ AD	D/ AD
Horké techniky	12	7	7	16	21	11
Horké techniky v %	33 %	21 %	19 %	33 %	43 %	28 %
Studené techniky	5	6	8	13	5	8
Studené techniky v %	14 %	18 %	22 %	27 %	10 %	21 %
Tvarování skla ve formách	19	21	21	19	23	20
Tvarování skla ve formách v %	53 %	62 %	58 %	40 %	47 %	51 %
Sklářská technika u laureáta	TVF	TVF	ST	TVF	TVF	HT
Sklo	24	20	24	28	38	24
Sklo v %	67 %	59 %	67 %	58 %	78 %	62 %
Kombinace materiálů	12	14	12	20	11	15
Kombinace materiálů v %	33 %	41 %	33 %	42 %	22 %	38 %
Typ použitého materiálu u laureáta	K	K	S	S	K	K
Občanství laureáta	CZ	GB	CZ	JP	LT	CZ

Tabulka 7 Souhrn hlavních údajů SLA 2009-2019, druhá část (zdroj: vlastní zpracování)

X / Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Průměr
Počet finalistů	40	36	30	32	26	37
Volná tvorba	32	35	27	29	22	32
Volná tvorba v %	80 %	97 %	90 %	91 %	85 %	87 %
Design /autorský design	8	1	3	3	4	5
Design /autorský design v %	20 %	3 %	10 %	9 %	15 %	13 %
Druh tvorby u laureáta	D/ AD	VT	VT	VT	VT	
Horké techniky	16	9	11	16	12	13
Horké techniky v %	40 %	25 %	37 %	50 %	46 %	34 %
Studené techniky	4	3	6	3	1	6
Studené techniky v %	10 %	8 %	20 %	9 %	4 %	15 %
Tvarování skla ve formách	20	24	13	13	13	19
Tvarování skla ve formách v %	50 %	67 %	43 %	41 %	50 %	51 %
Sklářská technika u laureáta	HT	TVF	TVF	TVF	ST	
Sklo	25	16	18	16	15	23
Sklo v %	63 %	44 %	60 %	50 %	58 %	60 %
Kombinace materiálů	15	20	12	16	11	14
Kombinace materiálů v %	38 %	56 %	40 %	50 %	42 %	40 %
Typ použitého materiálu u laureáta	S	S	S	K	K	
Občanství laureáta	JP	JP	CZ	CHN	CZ	

II. VÝZKUMNÁ ČÁST

3 PRŮBĚH VLASTNÍHO VÝZKUMU

3.1 Záměrný účelový výběr respondentů

Základní soubor zahrnuje finalisty mezinárodní soutěžní výstavy skla SLA od roku 2009 do roku 2019. V roce 2020 se tato mezinárodní soutěž neuskutečnila s ohledem na celosvětovou pandemii. Vzorek respondentů vychází z parametrů zadání. Reprezentativní výběr respondentů je omezen na české autory vstupující na současnou uměleckou scénu prostřednictvím SLA.

Ve zkoumané skupině jsou autoři splňující kritéria získaného vysokoškolského vzdělání v Česku, v jejichž práci respektují podstatu skla a zároveň pracují se sklem, jako hlavním výrazovým prostředkem. Vybraní respondenti do 35 let jsou od účasti na SLA stále aktivními tvůrci (účast na výstavách, soutěžích aj.). V jejich umělecké tvorbě hledají nové cesty a způsoby vyjádření v oblasti individuálního uměleckého skla, experimentují, kombinují různé materiály nebo technologie, hledají různé hranice materiálu a jeho vlastností.

Rešerší umělecké tvorby všech českých zúčastněných umělců v SLA splňující kritéria vymezení výzkumu, bylo v rámci mých dosavadních zkušeností a následně subjektivně vybráno deset umělců pro polostrukturovaný rozhovor.

Prostřednictvím rozhovorů jsou tak představeni umělci, kteří v sobě dle mého subjektivního názoru nesou potenciál svou tvorbou ovlivnit další směřování současného autorského skla v Česku. Jsou to Dagmar Petrovická, Zdeňka Fusková, Tomáš Prokop, Adam Hejduk, Barbora Štefánková, Zuzana Kubelková, Vendulka Prchalová, Jakub Petr, Irena Czepcová a Tomáš Krejčí. Samozřejmě by se dalo poukázat i na další výjimečné osobnosti, které tvoří současnou českou sklářskou scénu, ovšem plošné mapování je mimo možnosti této práce. Výběr umělců ovšem probíhal dle předem stanovených kritérií. Prvním bylo vymezení směru do oblasti volného umění, tzn. českého autorského skla. Tento poměrně široký rozsah byl dále zúžen na již selektivní vzorek autorů, kteří se účastnili

mezinárodní sklářské soutěže organizované v České republice – Stanislav Libenský Award.

Stanislav Libenský Award se stala prestižní celosvětovou přehlídkou nastupující generace sklářů, která je určena čerstvým výtvarníkům opouštějícím akademickou půdu a aplikujícím ve své práci sklo v libovolné sklářské technice (Pražská galerie českého skla 2012, s. 252). Tyto osobnosti mají potenciál stát se vůdčími osobnostmi sklářského umění (Tada 2016, s. 16). Provedenou analýzou Stanislav Libenský Award pro období 2009-2019 jsem získala přehled o finálových účastnících, kteří absolvovali a hlásili se ze sedmi českých vysokých škol. Další dvě české autorky absolvovaly na zahraničních univerzitách. Další omezení bylo věkové – zvolení autoři nepřekročili věk 35 let. Tento věk je považován za pomyslnou hranici, kdy by se autoři měli již etablovat v uměleckém světě. Následnou poměrně náročnou rešerší tvorby autorů jsem vyselektovala ty, kteří jsou stále aktivními tvůrci, účastní se výstav, soutěží aj. V samém závěru se stal výběr již subjektivním s ohledem na získanou vlastní praxi a na záměr vybrat autory, kteří se snaží hledat nové cesty a experimentální přístup například kombinováním skla s nezvyklými, často průmyslovými materiály, hledáním inovativních procesů tradičních sklářských technik, využíváním digitálních technologií apod.

3.2 Respondenti

Projekt obsáhne 10 rozhovorů s vybranými sklářskými umělci z ČR – Dagmar Petrovická (*1987), Zdeňka Fusková (*1994), Tomáš Prokop (*1992), Adam Hejduk (*1992), Barbora Štefánková (*1991), Zuzana Kubelková (*1987), Vendulka Prchalová (*1989), Jakub Petr (*1987), Irena Czepcová (*1986) a Tomáš Krejčí (*1994). Medailony respondentů viz kapitola 10.11 Představení respondentů – medailony.

3.3 Tematické zaměření rozhovoru

Jedním ze stěžejních témat rozhovorů byl přístup umělců k tvorbě a jejich tvorba samotná, jak ostatně vyplývá z výše uvedeného. Na počátku byl poměrně široký okruh osmdesáti otázek, který jsem konzultovala průběžně s odborníky a sklářskými výtvarníky tak, abych postupně z širšího okruhu mohla vyselektovat pouze relevantní otázky. Otázky vycházejí ze základní výzkumné otázky: Jakým způsobem se proměňuje tvorba českých sklářských výtvarníků do 35 let v autorské tvorbě a dílčích, sekundárních otázkách směřujících k zjištění, co ovlivňuje jejich tvorbu, jakým způsobem k tvorbě přistupují. Okruhy otázek dále směřovaly do oblasti prvních impulzů a zkušeností s materií skla, s jejich zázemím původním i současným, k formě spolupráce s odborníky, umělci, řemeslníky. Dále jsem se ptala na experimentální přístupy k tvorbě, materiálům, technologiím, samotnému tvůrčímu procesu. Záměrem také probíhalo na postoj k sebe prezentaci, například formou účasti na výstavách, soutěžích aj., a s tím souvisejícím zpracováním tištěné nebo online prezentace. Sít' rozhovorů zkoumá i jejich uvažování o současném směřování, vztahu řemesla a digitálních technologií. V neposlední řadě se otázky vázaly k cílům, omezením, motivacím a úspěchům, které mladé umělce provázejí.

Před realizací samotného rozhovoru byla provedena důkladná rešerše tvorby každého autora s cílem zvolit nejvhodnější otázky z předem připravené struktury tak, aby byla co nejlépe pokryta individualita umělce a jeho přístupu. Z toho vyplývá, že poměrná část otázek je stejná pro všechny sklářské výtvarníky, aby bylo možné odpovědi analyzovat. Část se proto soustředí přímo na rysy autorovy osobnosti a individuální rysy jeho tvorby. Během rozhovoru jsem mnohdy nepokládala otázky podle předem připraveného řazení, ale snažila se reagovat na jejich vyprávění, abych nenarušila proud myšlenek a směřování ke konkrétním, důležitým aspektům jejich tvorby. V průběhu rozhovoru se projevovala stále více snaha o otevřenější výpověď, a to i u otázek, jejichž odpovědi byly kvůli

náročnosti či odbornosti tématu složitě formulovatelné. Formu otázek jsem upravovala v závislosti na jejich odpovědích, které nejednou vlastně už obsahovaly odpovědi k ještě nevysloveným otázkám. Samotná realizace rozhovorů si vyžadovala opravdové plné soustředění a porozumění sklářským výtvarníkům.

3.4 Matrice otázek

Základní matrice otázek je stanovena pro všechny sklářské umělce stejná. V závislosti na jejich rozpracovaném tvůrčím projektu může být okruh otázek relevantně k dané osobě rozšířen. Rozhovory s umělci jsou směřovány do oblastí tvůrčích podnětů, přístupu a tvorbě; výstav, soutěží a prezentací autora; cílů, omezeních a úspěchů; technických a materiálových možností; osobního pohledu na autorskou tvorbu a na současnou sklářskou tvorbu. Matrice základních otázek je uvedena v příloze pod číslem 10.12.

3.5 Čas a místo rozhovorů

Rozhovory, kterým předcházela důkladná příprava, byly realizovány v červnu a v červenci 2020. Místo rozhovoru bylo uzpůsobeno umělci, aby se jednalo o prostředí, ve kterém se cítí dobře, např. ateliér, pracovna, galerie aj. Tímto způsobem byla snížena u respondenta pravděpodobnost negativního ovlivnění prostředím, kde rozhovor probíhal – s Dagmarou Petrovickou (20. 6. 2020, Sázava), Zdeňkou Fuskovou (29. 6. 2020, Hladké Životice), Tomášem Prokopem (4. 7. 2020, Brno), Adamem Hejdukem (4. 7. 2020, Brno), Barborou Štefánkovou (5. 7. 2020, Desná), Zuzanou Kubelkovou (6. 7. 2020, Smiradice), Vendulkou Prchalovou (6. 7. 2020, Praha), Jakubem Petrem (12. 7. 2020, Jesenný), Irenou Czepcovou (12. 7. 2020, Počátky) a Tomášem Krejčím (13. 7. 2020, Zlín).

3.6 Způsob zpracování rozhovorů

Řazení rozhovorů bylo ponecháno v pořadí, v jakém rozhovory proběhly. Z předem připraveného setu základních otázek byly vybrány otázky směřující především k jejich tvorbě a přístupu. Každý rozhovor byl zaznamenán na diktafon, délka rozhovorů se pohybovala v rozmezí jedné až tří hodin v závislosti na rozsahu a kvalitě odpovědí. Všechny rozhovory byly uskutečněny v rámci jednoho sezení. Celkem bylo zaznamenáno téměř šestnáct hodin. Rozhovor se držel předem připraveného okruhu otázek. Oslovení výtvarníci odpovídali na dotazy nejen v oblasti vlastní tvorby a zázemí, ale také omezení, s nimiž se setkávají a jež jim komplikují tvorbu. Současně byli autoři vyzýváni k sdělení názorů na přístup k výstavám, soutěžím a portfoliu. Komplex rozhovorů přináší i přehled o nazírání mladých tvůrců na současné směřování a využívání nových technologií.

Záznam rozhovorů byl do písemné formy převáděn podle vymezených pravidel – nepřepisovat doslovné kladení otázek, nezaznamenávat v odpovědích mluveného projevu opakující se výrazy, jako jsou tzv. vycpávková slova a slovní spojení, ukazovací zájmena, přitakání, hezitační zvuky. Dále nepřepisovat myšlenky postrádající význam, například v podobě nedokončené věty, která nedává smysl, vyrušení třetí osobou v průběhu hovoru, přechod mluvčího k tématu, které se netýká rozhovoru atd. Zároveň se ani nezaznamenávaly části rozhovorů, které sami mluvčí považovali za neveřejné a nezveřejnitelné – většinou se jednalo o příliš osobní informace, informace o jiných lidech a jejich jménech, ojediněle případné nadávky aj. Nahrávky a transkripce jsou uloženy pouze v mém osobním archivu z důvodu osobní povahy rozhovorů nebo jejich částí. O nakládání se zvukovými nahrávkami byla sepsána s respondenty dohoda.

Rozhovory, které jsou v knize *Sklo* v hlavní roli (Ptáčková 2020) uveřejněny, mají takový rozsah a podobu, jakou jim dala finální autorizace provedená všemi respondenty. V rozhovorech bylo zachováno tykání – s některými sklářskými

výtvarníky jsem se již osobně znala, u ostatních jsme se vzájemně domluvili na tykání před rozhovorem. Mluvený projev byl stylisticky upraven – rozčleněn do vět tak, aby byl celkově dobře srozumitelný, oplýval správným gramatickým slovosledem, v převážné většině se spisovnými tvary slov. Jen v některých případech byla ponechána určitá specifika či vyjadřovací originalita mluveného slova. Výpovědi respondentů jsou členěny v daném tématu do jednoho bloku. Pokud to povaha rozhovoru vyžadovala, v rámci editace byla dramaturgie otázek změněna, aby měl rozhovor logickou návaznost pro čtenáře. Zmíněné úpravy neměly vliv na charakter ani obsahovou stránku odpovědí. Při editaci jsem odstranila informace, které se opakovaly, když se mluvčí opakovaně a ne vždy smysluplně vraceli k tématům. Z některých rozhovorů byly odstraněny informace a příběhy osobního rázu, nemající rozhodující význam, často je sami respondenti odstranili v rámci autorizace. Nepřesné údaje a názvy byly opraveny a schváleny při autorizaci. Pro následnou lepší dohledatelnost informací byly rozhovory doplněny například datem vzniku díla, názvem díla, názvem výstavy nebo akce aj., vždy označeny v rozhovoru (pozn. red.). U názvu studia *penocze* a projektu *goodbyGlass* bylo zvoleno odlišení v textu pomocí kurzívy, neboť názvy nezačínají velkými písmeny, jako tomu standardně u názvů bývá. Před autorizací byli respondenti informováni o nutnosti nezasahovat do její obsahové podoby. Pokud proběhly změny, týkaly se většinou jen úpravy či doplnění informací, zpřesnění popisů děl. Autorizace byly řešeny prostřednictvím e-mailů a telefonicky, samotná úprava probíhala v textovém editoru, kde byly zvýrazněny a sledovány změny v revizích.

4 ANALÝZA VLASTNÍHO VÝZKUMU

Část disertační práce se zaměřuje již na samotnou analýzu rozhovorů. Analýza je členěna do čtyř hlavních kapitol. Jednotlivé kapitoly částečně vycházejí ze souboru otázek, které byly připraveny v rámci výzkumu. Během získávání dat vyšlo najevo, že některá témata se částečně prolínají a jiná vyžadují mnohem větší pozornost. Na základě získaných podkladů je analýza rozčleněna do kapitol: *Proces tvorby, Aspekty ovlivňující tvorbu, Ostatní aspekty a Další směřování*.

Analýza má za cíl nastínit, jakým způsobem se proměňuje tvorba, ale také přístup a směřování, které se objevují v tvorbě českých sklářských výtvarníků do 35 let v autorském skle. To ostatně ilustruje hlavní a vedlejší výzkumná otázka práce.

Získané rozhovory byly analyzovány podle Strausse a Corbinové (1999) metodou zakotvené teorie s axiálním a selektivním kódováním, představující proces kódování a poznámkování získaných dat, které vedou k vytvoření teorie. Podle Strausse a Corbinové (s. 70-72) dochází prostřednictvím axiálního kódování, třídění dat, k vytváření spojení mezi kategoriemi a subkategoriemi. V další fázi selektivního kódování byly tyto kategorie uspořádávány, docházelo ke stanovení centrální kategorie, ústředního jevu, který je uspořádán ve vztahu k ostatním subkategoriím (Strauss a Corbinová, s. 86-88). Pro organizaci poznatků a analýzu kvalitativních dat byl využíván profesionální program MAXQDA.

4.1 Proces tvorby

Výzkum se v první řadě zaměřuje na samotný proces tvorby sklářských výtvarníků. Proces tvorby zahrnuje čtyři hlavní kategorie – experiment, postup práce, tematiku a prezentaci samotného výtvarníka, které zahrnují subkategorie.

4.1.1 Experiment

Z analýzy vyplynulo, že každý výtvarník přistupuje k tvorbě originálním a tvůrčím způsobem odlišujícím se od jiných autorů. Poukazuje však i na aspekty, které se podílejí na utváření jejich tvorby. U výtvarníků se projevuje odvaha, která jim napomáhá v objevování a hledání nových možností. Při analýze se ukázalo, že jedním z nejdůležitějších aspektů tvorby je samotný proces, jenž odkazuje k experimentálnímu přístupu. Zprvu se objevuje vize, kudy by se měl daný projekt ubírat, ale mnohdy se tento původní záměr mění s ohledem na vývoj dílčích faktorů (Hejduk, s. 65; Kubelková, s. 92; Petr, s. 119; Czepcová, s. 134; Krejčí, s. 142, 147).

Velkou mírou k tomu přispívá objevování a zkoumání hranic možností jak materiálových a technologických, tak hranic osobních. Jistým projevem objevování je pro sklářské výtvarníky forma pokus – omyl. Tato cesta je směřuje k dalšímu vývoji, nacházení slepých cest, anebo zjištění takových nových poznatků, které mohou využít i v dalších svých projektech. Hlavní idea zůstává, ale proměňují se cesty k její realizaci (Petrovická, s. 27, 28, 33; Fusková, s. 39, 40, 41, 44; Prokop, s. 51, 53, 55, 56; Hejduk, s. 65, 70; Štefánková, s. 79, 80; Kubelková, s. 92, 94; Prchalová, s. 104-105; Petr, s. 117, 118, 119, 123; Czepcová, s. 134; Krejčí, s. 142, 147).

U sklářských výtvarníků se promítá do tvorby náhoda, která je ale ve většině případů řízená, respektive jsou jí vymezeny hranice, mezi nimiž se odehrává. Také výtvarníci vnímají rozdíl mezi stavem, kdy je náhoda řízená přímo jimi, nebo kdy na ni má vliv další osoba, již dílo v určitých případech svěřují (Petrovická, s. 28; Fusková, s. 40; Prokop, s. 52, 55; Hejduk, s. 65; Štefánková, s. 80; Kubelková, s. 91, 92; Prchalová, s. 104; Krejčí, s. 142).

V rámci experimentálního přístupu se pro výtvarníky stává důležitým výstupem poznání, samotný vývoj procesu a zkušenost, na niž se odkazují a díky niž se prohlubuje jejich míra poznání dané problematiky (Petrovická, s. 27, 33;

Fusková, s. 39-40, 41; Prokop, s. 50, 55; Hejduk, s. 65, 67, 70; Štefánková, s. 80; Kubelková, s. 91; Prchalová, s. 103, 104-105, 107; Petr, s. 116, 119, 122; Czepcová, s. 132, 134; Krejčí, s. 141, 142, 147).

4.1.2 Postup práce

Rozhovory dále zkoumaly postup v tvorbě sklářských výtvarníků. K velkému množství nápadů se umělci snaží přistoupit kriticky a vybrat stěžejní myšlenky. Důležitost spatřují všichni výtvarníci v přípravné fázi promýšlení, pozorování (Petrovická, s. 25, 26, 28; Fusková, s. 39-40; Prokop, s. 52, 56; Hejduk, s. 64, 67, 68-69, 70, 71; Štefánková, s. 79, 81; Kubelková, s. 92, 94; Prchalová, s. 104; Petr, s. 117, 119, 120; Czepcová, s. 132, 135, 136; Krejčí, s. 142, 146, 147, 148). Pokud to náročnost projektu vyžaduje, přistupují k rešerši a hlubšímu zkoumání zvolené problematiky. Hejduk (s. 65) hledá oporu v odborné literatuře, Petr (s. 117, 118) pracuje se studii a poznatky náročného vědeckého charakteru. Prchalová a Krejčí pracují s odbornou literaturou v rámci svého doktorského studia.

V další fázi je podstatné skicování a kresba (Petrovická, s. 26; Fusková, s. 40; Prokop, s. 51; Hejduk, s. 64-65, 70; Štefánková, s. 80, 82; Kubelková, s. 92-93; Prchalová, s. 103; Petr, s. 123; Krejčí, s. 142). U skicování je pro Petra (s. 116, 123) a Krejčího (s. 142) podstatné hledání vhodného tvarosloví. U Czepcové (s. 132) se jedná o technickou digitální kresbu, u Petra (s. 123) můžeme pozorovat kombinaci ruční i digitální kresby.

Kresby jsou dále podpořeny prostorovým ověřením v podobě modelu. Zde už ale cesty ubíhají dvěma různými směry. U prvního výtvarníci přistupují k záznamu modelu fyzicky (Petrovická, s. 26; Fusková, s. 40; Prokop, s. 52-53; Štefánková, s. 80-81; Petr, s. 123; Czepcová, s. 132; Krejčí, s. 142). U druhého dává část výtvarníků přednost digitálnímu záznamu prostřednictvím vhodných 2D a 3D softwarů (Fusková, s. 40; Hejduk, s. 70, 71; Štefánková, s. 84-85; Prchalová, s. 104, 105, 107; Petr, s. 118-119, 120, 121, 122; Czepcová, s. 132; Krejčí, s. 143). U Štefánkové, Prchalové a Petra můžeme pozorovat propojení ruční i digitální

práce s kresbou a modely. Kubelková (s. 97) nepracuje digitálně a Prokop (s. 54) zásadně odmítá práci s počítačem. Zajímavým poznatkem je, že Štefánková (s. 78), Prchalová (s. 109), Kubelková (s. 93, 97, 98), Petr (s. 123) a Czepcová (s. 135-136) pozorují pomalu se vytrácející důraz na kresbu a modelování a sledují narůstající tendenci práce u počítače u nejmladší generace.

Analýza poukázala, že důležitou součástí procesu tvorby je vhodné zvolení materiálu u všech výtvarníků. Podstatně odlišně a hlouběji přemýšlí o skle Petr (s. 124). Co se týká samotného média skla, můžeme zde vidět srovnání zkušeností výtvarníků, kteří se s materiálem setkali již v dětství díky rodinnému zázemí (Štefánková, s. 77; Kubelková, s. 91; Petr, s. 115), na střední škole (Petrovická, s. 25; Fusková, s. 39; Prchalová, s. 103; Czepcová, s. 129; Krejčí, s. 141) a v neposlední řadě i výtvarníky, kteří si uvědomili zásadnost využití skla ve své tvorbě teprve na vysoké škole (Prokop, s. 49; Hejduk, s. 63).

Analýzou bylo zjištěno, že při tvorbě je podstatné poznání a zkušenost, jak už bylo uvedeno, ale nedílnou součástí procesu se také stává respektování samotných vlastností skla a jeho způsobu zpracování (Petrovická, s. 29, 33, 34; Fusková, s. 39, 43; Prokop, s. 49, 50-51; Prokop, s. 50; Hejduk, s. 63, 67, 68, 70; Štefánková, s. 81; Kubelková, s. 94, 95; Prchalová, s. 105; Petr, s. 121, Czepcová, s. 131, 132, 136; Krejčí, s. 141). Projevují se zde dvě roviny, které se týkají kvality materiálu. A to v prvním případě přiznání drobných vad, které jsou integrální součástí, přičemž u některých projektů Petrovické (s. 27) a Štefánkové (s. 77, 81) jsou dokonce jejich přednostmi. Ve druhém případě jde naopak o důraz na absolutní čistotu, tedy práci s co možná nejkvalitnějším materiálem, a to nalzáme u Czepcové (s. 132).

V oblasti sklářských technik individuální umělecké tvorby využívají výtvarníci horké techniky (Fusková, s. 39; Štefánková, s. 77, 78, 79, 80, 81; Kubelková, s. 95, 97; Petr, s. 115, 120, 121, 122; Czepcová, s. 129, 131, 132, 134; Krejčí, s. 141, 142, 147), studené techniky (Petrovická, s. 27, 28; Štefánková, s. 77, 79,

80, 81; Kubelková, s. 91; Petr, s. 115; Czepcová, s. 133, 136), tvarování skla ve formách přetavováním (Petrovická, s. 34; Hejduk, s. 63, 71; Štefánková, s. 81; Kubelková, s. 91-92, 93; Prchalová, s. 104; 106; Petr, s. 115; Czepcová, s. 131, 132, 133, 136, 137), nebo kombinaci výše uvedených. Zpravidla je ale typ materiálu a technika zpracování ovlivněna omezeními, s nimiž se výtvarníci setkávají, a která budou samostatně popsána.

I když je pro výtvarníky v současné době hlavním vyjadřovacím médiem sklo, otevřeně přistupují k experimentování a práci s dalšími materiály. Vedle přírodních materiálů, jako jsou kámen (Prchalová, s. 104), dřevo (Petrovická, s. 27; Fusková, s. 41; Prokop, s. 49; Hejduk, s. 63, 66; Prchalová, s. 104; Petr, s. 120), vosk (Hejduk, s. 65), popel (Prokop, s. 49), papír (Prokop, s. 51-52; Petr, s. 119; Czepcová, s. 133; Krejčí, s. 141), se objevují i materiály průmyslového charakteru – barva (Petrovická, s. 27; Prokop, s. 51-52, 55; Czepcová, s. 133), umělý asfalt (Prokop, s. 50-51,53, 55), silikon (Prokop, s. 52, 55; Štefánková, s. 80), fluorescenční prášek (Hejduk, s. 65; Štefánková, s. 81), beton (Czepcová, s. 135), syntetická pryskyřice (Štefánková, s. 80-81, 84), skelné textilie (Kubelková, s. 91), čedičová vlákna (Kubelková, s. 91), kov (Petrovická, s. 27; Hejduk, s. 63; Kubelková, s. 91; Petr, s. 120; Czepcová, s. 135; Krejčí, s. 141, 142), elektromateriál (Petrovická, s. 27, 32; Fusková, s. 40, 41; Hejduk, s. 65, 66; Petr, s. 118, 119, 120, 122; Czepcová, s. 134; Krejčí, s. 142, 146). Výtvarníci využívají i další materiály, výčet všech neuváděli.

V závěru samotné realizace projektu pocítují sami výtvarníci radost z dokončení díla, která je ale vzápětí vystřídána potřebou tvořit a touhou začít opět kýžený a milovaný proces tvorby, který shledávají nejpodstatnějším.

4.1.3 Tematika

V kontextu tematizace tvorby se setkáme se směřováním například do oblasti vědy – fyzika, chemie, matematika, kosmologie, biologie (Hejduk, s. 65; Kubelková, s. 93; Petr, s. 117, 118), oblasti procesu – procesuální děje (Prokop, s. 50-51, 52-53; Prchalová, s. 103), proměny a působení světla, zvuku (Petrovická, s. 32; Fusková, s. 41; Hejduk, s. 64, 65, 66, 70; Prokop, s. 58; Štefánková, s. 80, 81; Petr, s. 118, 120, 122, 124; Czepcová, s. 134, 135; Krejčí, s. 142, 145-146, 147) i oblasti inspirace přírodou (Fusková, s. 40, 41, 43; Prokop, s. 55; Štefánková, s. 81; Petr, s. 117, 120). Silnou oblastí se stává i inspirace samotnými materiály a dalšími jejich zpracováními, jako je například recyklace a související téma ekologie (Petrovická, s. 34; Fusková, s. 43; Hejduk, s. 66, 67, 68; Štefánková, s. 81; Kubelková, s. 92, 94, Prchalová, s. 107; Czepcová, s. 132, 136, Krejčí, s. 146). Analýza ukázala, že nejvíce se objevuje téma spjaté s člověkem v různých podobách – lidské tělo (Czepcová, s. 133), osobní prožitky, lidské příběhy, vztahy a bytí (Fusková, s. 40; Prokop, s. 49, 52, 55-56; Hejduk, s. 63-64, 67; Štefánková, s. 79; Prchalová, s. 103). Dále téma člověka spojeného s městským prostředím (Krejčí, s. 145, 147), interakcí (Petrovická, s. 28-29; Hejduk, s. 67; Krejčí, s. 142, 145) nebo s narušením zažitých stereotypů a postupů (Petrovická, s. 28; Hejduk, s. 67, 68; Prchalová, s. 104).

4.1.4 Prezentace

Po dokončení díla je zásadní jeho prezentace. Výtvarníci považují prezentaci za důležitou součást tvorby (Petrovická, s. 30-31, 33; Fusková, s. 42, 44; Prokop, s. 54-55; Hejduk, s. 68-69; Štefánková, s. 82-83; Kubelková, s. 95; Prchalová, s. 108; Petr, s. 122-123; Czepcová, s. 129, 130; Krejčí, s. 145), která je ovlivněna několika faktory, především časovou náročností vyžadující kvalitní zpracování s ohledem, k jaké příležitosti je samotná prezentace určena. V řadě případů dávají přednost samotné tvorbě, daleko méně pozornosti věnují dokončení rozpracovaných prezentací.

U tištěné formy prezentace – portfolia, oceňovali výtvarníci (Petrovická, s. 30-31; Fusková, s. 42; Prokop, s. 54; Hejduk, s. 69; Štefánková, s. 82-83; Kubelková, s. 95; Petr, s. 122; Krejčí, s. 145) jako pozitivní jev přehled tvorby, hmatatelnost a nezávislost na technických podmínkách digitálního zařízení, důležitých zejména při osobních setkáních. Podobu může mít například knihy nebo katalogu. Zároveň Petrovická (s. 30), Prokop (s. 54), Kubelková (s. 95), Prchalová (s. 108) a Petr (s. 122) přiznávají, že již nevidí nutnost vyžadovat nebo zasílat pouze tištěné portfolio, ale je dobré mít pro prezentaci připravenou i digitální podobu, podle charakteru požadavků. Prchalová (s. 108) spatřuje demotivující prvek u tištěného portfolia v jeho nízké návratnosti ve vztahu k náročné realizaci.

Přístup se liší i ve způsobu realizace samotného tištěného portfolia. Czepcová (s. 130) a Krejčí (s. 145) tištěnou formou portfolia nedisponují. Ostatní rozlišovali, zda jejich okolí nebo přímo oni si portfolio realizují sami (Hejduk, s. 69; Štefánková, s. 83; Prchalová, s. 108; Krejčí, s. 145) nebo raději za pomoci odborníků, viz níže.

Jak u tištěné, tak u digitální formy prezentace kladou autoři důraz na kvalitní fotografie (Petrovická, s. 31; Fusková, s. 42; Prokop, s. 55, Hejduk, s. 69; Prchalová, s. 108; Petr, s. 123; Czepcová, s. 139; Krejčí, s. 145), grafické zpracování (Czepcová, s. 130; Krejčí, s. 145) a v neposlední řadě upozorňuje Hejduk (s. 69) na textový obsah. Fusková (s. 42) a Hejduk (s. 63) zastávají názor, že prezentace je odrazem smýšlení autora a jeho přístupu, shledávají tedy nutnost kvalitní přípravy a soustředěné realizace. Zároveň si uvědomují Petrovická (s. 31), Štefánková (s. 83) a Prchalová (s. 108), že nekvalitně zpracovaná prezentace může mít v daných situacích kontraproduktivní, místy přímo negativní vliv. Kubelková (s. 95) připouští, že ne vždy se může vše povést dle představ a erudovaní lidé by mohli rozeznat potenciál v díle, i když se prezentace nevydaří stoprocentně. Prchalová (s. 108-109) také uvádí, že již viděla portfolia i s méně dobrými nebo zajímavými projekty, které se s pomocí zapojení odborníků staly

velmi zdařilými prezentacemi, ale viděla i portfolia se skvělými projekty, která měla celkově špatnou prezentaci.

U digitální formy prezentace upřednostňují web, který mají založený (Petrovická, s. 22, 30-31; Fusková, s. 36, 42; Prokop, s. 46; Hejduk, s. 60; Kubelková, s. 88; Prchalová, s. 100, 108; Petr, s. 112, 122; Czepcová, s. 126; Krejčí, s. 138) a z něhož je možné odkazovat na sociální síť. Tyto sítě jsou v současné době zřetelně preferovány, nabízejí větší dosah a zpětnou vazbu. V závěru se přiznala Štefánková (s. 83), že nemá ještě vůbec zprovozněný web a u Prokopa (s. 54-55) není v takové kvalitě, jakou by si představoval či potřeboval. Současně Prokop (s. 54) nevyužívá pro prezentaci ani sociální síť. Někteří naopak tyto způsoby začínají využívat a jiní je využívají v rámci svých možností maximálně a s dosahem jsou spokojeni (Petrovická, s. 25, 30, 33; Fusková, s. 42; Štefánková, s. 74; Prchalová, s. 108; Petr, s. 122; Krejčí, s. 144).

Obecně panuje u oslovených umělců shoda na tom, že záleží na výtvarníkovi, jak moc se chce prezentovat. Ve svých výpovědích se shodují, že ne každý výtvarník, který se výrazně prezentuje, má adekvátně kvalitní díla. To ponechávali k diskuzi a názoru každého zvlášť. Pokud se ovšem začínající výtvarníci neprezentují, může tím být ovlivněna příležitost, aby se o jejich tvorbě dozvěděli kurátoři.

4.2 Aspekty ovlivňující tvorbu

Velké množství proměnných se objevuje i ve faktorech ovlivňujících tvorbu sklářských výtvarníků. Výzkum zahrnuje témata zázemí, příležitostí a omezení.

4.2.1 Zázemí

Výzkum se dále zaměřil na téma zázemí, zahrnující dílčí podtémata – vzdělávací struktura v oblasti sklářství, status povolání, rodinné zázemí, vlastní zázemí a kooperace s dalšími odbornými pracovišti.

Téma zázemí se vztahuje i na vzdělávací struktury v oblasti sklářství. Všichni výtvarníci absolvovali střední odborné sklářské vzdělání nebo jiný výtvarně zaměřený obor: Střední škola průmyslová a umělecká v Opavě (Hejduk, s. 60), Střední škola umění a designu v Brně (Prokop, s. 46, 56), Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská ve Valašském Meziříčí (Fusková, s. 36, 39; Czepcová, s. 126, 129, 147; Krejčí, s. 138, 141), Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská v Železném Brodě (Petrovická, s. 22, 25; Štefánková, s. 74, 77; Kubelková s. 88, 91; Prchalová, s. 100, 103; Petr, s. 112, 115), Střední uměleckoprůmyslová škola v Turnově (Štefánková, s. 74). Vysokoškolské vzdělání ukončené magisterským titulem absolvovali všichni výtvarníci: Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem (Petrovická, s. 22, 25, 30; Kubelková, s. 88, 93; Czepcová, s. 126, 130), Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (Fusková, s. 36, 39; Krejčí, s. 138), Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze (Štefánková, s. 74; Prchalová, s. 100; Petr, s. 112), Vysoké učení technické v Brně (Prokop, s. 46; Hejduk, s. 60). Prchalová (s. 100, 105-106, 109) a Krejčí (s. 138, 145-146) jako jediní pokračují v doktorandském studiu. S ohledem na absolvované univerzity je možné prohlásit, že nejsou vyhledávány pouze univerzity s dlouholetou tradicí, ale i mnohem „mladší“ vysoké školy. Řada výtvarníků si uvědomuje důležitost odborných zázemí, využití univerzitního zázemí považují za velký přínos (Petrovická, s. 26-27, 29, 32; Fusková, s. 39, 43; Prokop, s. 51; Hejduk, s. 71; Štefánková, s. 77-79; Kubelková, s. 97; Prchalová, s. 106-108; Petr, s. 117-118; Czepcová, s. 129-130, 134; Krejčí, s. 141, 143, 147), stejně jako mít možnost vybrat si místo studií podle zaměření ateliéru, které do určité míry ovlivňuje osobnost pedagoga (Petrovická, s. 29-30; Hejduk, s. 70; Kubelková, s. 93; Petr, s. 117). Dále oceňují komplexnost českého vzdělání (Petrovická, s. 33; Czepcová, s. 134, 136; Kubelková, s. 93), zpětnou vazbu (Fusková, s. 41; Hejduk, s. 69, 71; Kubelková, s. 93; Czepcová, s. 133), studijní i pracovní stáže (Petrovická, s. 22, 34; Fusková, s. 36, 41-42; Hejduk, s. 60, 69-70, Štefánková, s. 74, 78, 80; Kubelková, s. 88, 92-93; Prchalová, s. 100, 104, 107; Petr, s. 112;

Czepcová, s. 129, 133; Krejčí, s. 144), které při svých studiích využilo devět z deseti výtvarníků, jako příležitost dalšího vzdělání, navázání nových kontaktů a práci s různými materiály nebo technologiemi. Také oceňují možnost experimentovat (Petrovická, s. 33; Prokop, s. 56; Hejduk, s. 71; Kubelková, s. 93), využití času (Fusková, s. 43; Štefánková, s. 78; Czepcová, s. 129; Krejčí, s. 147), který v průběhu studií mohou věnovat tvorbě, a především technologické zázemí (Petrovická, s. 27; Fusková, s. 39; Hejduk, s. 66; Prchalová, s. 107; Czepcová, s. 129-130; Krejčí, s. 147). Výtvarníci se shodli, že po dostudování výše uvedené benefity studia chybí (Fusková, s. 41, 43; Prokop, s. 56; Hejduk, s. 69; Štefánková, s. 78, 82). Podle svých slov musejí umělci mimo jiné řešit i prodejní potenciál svých děl (Petrovická, s. 27; Hejduk, s. 69; Štefánková, s. 78, 82; Petr, s. 116, 121; Czepcová, s. 135; Krejčí, s. 147, 149). Uvádějí jistou formu prozření – vystoupení z pomyslné uzavřené bubliny, kdy si uvědomili, že každý je už odkázaný sám na sebe, vlastní sebekritiku a zodpovědnost (Petrovická, s. 25; Fusková, s. 41; Prokop, s. 56; Hejduk, s. 69; Štefánková, s. 78).

Výzkum zahrnuje i status povolání, kdy výtvarníci řeší základní životní potřeby a s tím související zaměstnání. Snaží se přístupy kombinovat – najít vhodné zaměstnání, aby bylo možné se paralelně věnovat tvorbě (Fusková, s. 36, 43; Štefánková, s. 74, 78, 82; Petr, s. 122; Czepcová, s. 126, 135) nebo pracují na živnost a kombinují tento typ práce s tvorbou (Petrovická, s. 31; Prokop, s. 46, 56). Pouze Kubelková (s. 88, 96) se věnuje tvorbě naplno v rámci živnosti. Hejduk (s. 69), Prchalová (s. 109) a Krejčí (s. 147) řeší různé pracovní příležitosti souběžně se studiem.

Výhoda rodinného sklářského zázemí je znatelná a pociťují ji i sami sklářští výtvarníci. Štefánková (s. 77) zmiňuje odborné zaměření obou rodičů, otec mistr sklářské huti a matka brusička skla, díky kterému má k dispozici vybavenou rodinnou sklárnu a představuje její příběh (s. 77-78), k tématu rodinného zázemí se několikrát vrací (s. 77-79, 81-82, 84). Láska ke sklu se dědila i u Kubelkové

(s. 91), díky jejímu otci, který vystudoval sklářský obor v Železném Brodě. Odmalička se tak pohybovala v zařízené rodinné sklářské dílně (s. 91, 94). Třetím a posledním výtvarníkem, který se pohyboval od dětství ve sklářském prostředí, je Jakub Petr, jehož rodiče založili firmu exportující českou ruční sklářskou malosériovou výrobu i do zahraničí (s. 115, 117), otec studoval u Stanislava Libenského a Vladimíra Kopeckého (s. 115). Většina výtvarníků nemá tedy výhody spojené se sklářským zázemím v rodině (Petrovická, s. 25; Prokop, s. 49; Prchalová, s. 103; Czepcová, s. 129, 134), ale mají blízko k jinému řemeslu nebo výtvarnému oboru (Fusková, s. 39; Hejduk, s. 63).

Aby si mohli výtvarníci zařídit vlastní zázemí pro tvorbu, jim chybí finance, viz kapitola Aspekty ovlivňující tvorbu – omezení. Vlastní kompletní pracovní zázemí/dílnu u výtvarníků bez rodinného sklářského zázemí se daří zatím budovat pouze studiu penocze (Petrovická, s. 27, 31; Czepcová, s. 135), postupně se snaží si vybavit ateliér Fusková, rozšiřuje ho o sklářský kahan (s. 43). Prokop (s. 50) nyní náročnější sklářské vybavení nepotřebuje z důvodu práce převážně s plochým sklem a dalšími prefabrikáty, ale postrádá prostor deponování pro dokončená díla (s. 57). Obecně se snaží absolventi sklářských oborů tvořit v začátcích tak, aby nepotřebovali nákladné sklářské vybavení (Petr, s. 121).

Kooperace s dalšími odbornými pracovišti nebo výtvarníky a řemeslníky je nedílnou součástí tvorby. Oceňují, že lze v Čechách využít právě odborná zázemí (Petrovická, s. 32; Fusková, s. 43). Odborná sklářská pracoviště jsou využívána zejména kvůli technologickému zázemí a s tím spojenými službami, na příkladu využívání sklářské hutě, sklářského kahanu, vodní pily (Fusková, s. 39, 43; Kubelková, s. 97; Petr, s. 121, 122). Také jsou využívána odborná pracoviště v rámci nových technologií, viz kapitola Další směřování – nové technologie. Výtvarníci využívají i další odborné instituce nebo specializované firmy, které se zaměřují například na vlastnosti různých materiálů (Prokop, s. 51) nebo nabízejí širokou škálu základních druhů materiálů a technologické poradenství (Fusková,

s. 43; Kubelková, s. 97; Czepcová, s. 134; Krejčí, s. 143, 146) či výzkumné prostředí (Prchalová, s. 106; Petr, s. 118). Navazují spolupráci s dalšími profesionály, např. grafiky, fotografy, copywritery, floristy, řemeslníky aj. (Petrovická, s. 31; Fusková, s. 42; Hejduk, s. 69; Štefánková, s. 83; Prchalová, s. 108; Czepcová, s. 129, 130; Krejčí, s. 142, 145).

4.2.2 Příležitosti

Dalším faktorem, který ovlivňuje výtvarníky, jsou i příležitosti ve formě výstav, soutěží, open call a tendrů. Otázky v rozhovorech zkoumaly i přístup k uvedeným příležitostem.

Soutěže, open call, tendry a další výběrové příležitosti otevírají pro výtvarníky nové možnosti a pocitují za důležité se aktivně zapojovat v začátcích své tvorby (Fusková, s. 41; Kubelková, s. 96; Prchalová, s. 107; Petr, s. 123; Czepcová, s. 130-131; Krejčí, s. 144). Velkou motivací a novou zkušeností se pro ně stává moment, kdy jsou úspěšně vybráni pro účast a s tím je i spojená chuť dále tvořit (Petrovická, s. 29; Fusková, s. 41; Hejduk, s. 68; Štefánková, s. 83; Kubelková s. 94, 95; Krejčí, s. 144). Výběrové příležitosti pro některé přináší i další zajímavé možnosti, jako jsou finanční odměna, podpora v podobě cestovního nebo proplacení nákladů spojených s materiálem (Krejčí, s. 144). Další výhodou je i možnost propojení s vybranou firmou v podobě stáže nebo praxe (Krejčí, s. 144), ale také i forma příležitosti, ke kterým by se běžně nedostali (Prchalová, s. 107-108). Velmi důležitou částí výběrových příležitostí je zpětná vazba (Fusková, s. 41; Kubelková, s. 97; Krejčí, s. 143), forma povědomí o autorovi a jeho tvorbě (Petrovická, s. 29; Fusková, s. 41; Hejduk, s. 68, 69; Prchalová, s. 108; Czepcová, s. 131; Krejčí, s. 144) nebo navázání nových důležitých kontaktů (Petrovická, s. 30; Fusková, s. 41; Štefánková, s. 82; Kubelková, s. 95, 97; Czepcová, s. 130; Krejčí, s. 143, 144). Pokud se aktivně neúčastní výběrových příležitostí, navazují nové kontakty setkáváním se s lidmi, např. při příležitosti instalací výstav (Petr, s. 122). Prokop (s. 54) upřednostňuje výběrové příležitosti v zahraničí než v ČR.

Výtvarníci také zvažují, do jakých open call, soutěží apod. se přihlásí, s ohledem na propozice a uvedenou komisi, která předložená díla/projekty posuzuje (Petrovická, s. 29; Czepcová, s. 131; Krejčí, s. 144).

Výtvarníci nejčastěji uváděli v ČR dvě významné sklářské příležitosti. První je sklářská soutěž a následná výstava Junior Glass Ways. „Soutěž Junior Glass Ways navazuje na soutěž Sanssouci Junior Glass Match, která se v letech 2008–2015 osmkrát konala v Karlových Varech ve Spa Resort Sanssouci. Pořadatelem soutěže Junior Glass Ways je od roku 2017 společnost Cesty Skla o.p.s., která provozuje Centrum sklářského umění, Huť František v Sázavě“ (Junior Glass Ways). Petrovická (s. 29) oceňovala možnost vidět práci studentů a tendence jednotlivých ateliérů, Krejčí (s. 144) uváděl soutěžní výstavu v souvislosti s oceněním. Z výtvarníků se Junior Glass Ways / Sanssouci Junior Glass Match účastnili: Zdeňka Fusková (2015, 2017 – 1. místo), Tomáš Krejčí (2013, 2018 – 1. místo), Zuzana Kubelková, Jakub Petr (2008, 2009), Dagmar Petrovická (2008, 2011, 2012, 2013) a Barbora Štefánková (2011 – 1. místo).

Jak bylo v úvodu řečeno, sklářští výtvarníci byli vybíráni i na základě účasti v mezinárodní sklářské soutěži Stanislav Libenský Award, tudíž rozhovory cílily také tímto směrem. Jedná se o druhou soutěžní výstavu uváděnou výtvarníky. I když někteří výtvarníci nespatořovali osobní přínos v soutěži v podobě dalšího oslovení nebo nabídek ze třetích stran (Petrovická, s. 30; Štefánková, s. 83), ocenili významný přínos v podobě navázání pro ně zajímavých kontaktů (Petrovická, s. 30; Prokop, s. 54; Hejduk, s. 68; Prchalová, s. 110), propojení sklářské komunity (Fusková, s. 42; Prchalová, s. 110; Petr, s. 123), získání zpětné vazby (Fusková, s. 42) nebo možnosti vystavovat s vrstevníky z celého světa (Prchalová, s. 109-110). Někteří respondenti považují účast v soutěži za povinnost v rámci oboru (Petrovická, s. 30), obecně to pro ně může být jedna z možností, jak se zviditelnit, dostat se do povědomí a prosadit se. Výtvarníci, kteří obsadili vítězná místa, si vážili ocenění i cen v podobě stáží (Hejduk, s. 68; Kubelková,

s. 95). Výtvarníci kladně hodnotili vydávání kvalitní prezentace ve formě katalogu, ze které mnohdy později čerpali informace nebo se dívali na práci ostatních výtvarníků (Petrovická, s. 30; Prokop, s. 53). Mimo jiné uváděli nutnost institucionálního zaštitění výstavy a prestiž spojenou s výstavou v Centru současného umění DOX, pokud tam probíhala výstava (Petrovická, s. 30; Fusková, s. 42; Prchalová, s. 110; Petr, s. 123; Krejčí, s. 144). Ne všichni výtvarníci souzní s výběrem některých děl ze strany odborné komise, ale soutěž považují za důležitou (Prokop, s. 54; Prchalová, s. 110). Štefánková (s. 83) naopak kladně hodnotí stanovisko odborné komise a věří ve výběr kvalitních děl zastoupených na výstavě. V případě, že odborná komise ocenila jiný přístup a otevřenost vůči experimentům u účastníků soutěže, setkalo se to s kladným hodnocením (Prokop, s. 53; Kubelková, s. 94). Většina výtvarníků sleduje vývoj a vystavující na SLA (Petrovická, s. 30; Fusková, s. 42; Štefánková, s. 83-84; Czepcová, s. 131; Krejčí, s. 144), z důvodů časové vytíženosti se na to část výtvarníků nesoustředí (Kubelková, s. 95; Petr, s. 123). Petrovická (s. 30) sleduje vývoj SLA a oceňuje, že se zde nehlásí už jen sklářské ateliéry, ale např. i sochařské. Petr (s. 123) opodstatněně upozorňuje, že je potřeba se konfrontovat se sochaři, malíři a ostatními umělci mimo sklářskou komunitu a sklářské soutěže. Umělci se ale obecně snaží využívat příležitosti i v zahraničí.

V rámci výstavní činnosti pociťuje Hejduk (s. 68, 71) částečná omezení v separaci autorského skla, které je podle něho často vystavováno samostatně mimo oficiální obory výtvarného umění, naopak Petrovická (s. 30) vnímá pozvolnou rovnost mezi dalšími výtvarnými disciplínami. Zároveň výtvarnice naznačovaly ve svých výpovědích, že jsou upřednostňováni etablovaní autoři (Petrovická, s. 26; Štefánková, s. 85) a příležitostí pro začínající autory tudíž není tolik, jak by si sami představovaly. Ve většině případů se jedná po absolutoriu o relativně vyvážený přístup mezi oslovením výtvarníka ze strany institucí a kurátora (Petrovická, s. 29; Fusková, s. 42; Prokop, s. 54; Hejduk, s. 69; Kubelková, s. 96; Prchalová, s. 107; Petr, s. 122; Czepcová, s. 131; Krejčí, s. 143,

144) vedle vynaložené vlastní aktivity (Petrovická, s. 29; Fusková, s. 42; Prokop, s. 53, 54; Hejduk, s. 69; Kubelková, s. 96; Prchalová, s. 107; Czepcová, s. 131-132; Krejčí, s. 144, 146). Obecně spatřují aktivitu v příležitostech jako přínosnou. Týká se to například možností, jakými jsou navázání nových kontaktů, získání zpětné vazby, prosazení se na scéně, dostání se do povědomí nejen dalších výtvarníků, ale i odborníků.

4.2.3 Omezení

Tato kapitola se zaměřuje na omezení, která souvisejí s příležitostmi pro výtvarníky. Hlavním omezením pro výtvarníky jsou finance a čas na tvorbu. V menší míře jsou to pak kontakty, konkurenceschopnost a vlastní limity.

Velký podíl financí vložených do životních nákladů uvádí většina respondentů (Petrovická, s. 31; Prokop, s. 53, 57; Štefánková, s. 83; Prchalová, s. 109; Czepcová, s. 135; Krejčí, s. 147). Chybějící příležitosti jim mnohdy neumožní věnovat se tvorbě naplno a na zřízení kompletního zázemí s potřebným materiálovým a technologickým materiálem jim chybí nezbytný kapitál (Fusková, s. 43; Prokop, s. 57; Kubelková, s. 94, 97; Prchalová, s. 107; Petr, s. 121; Czepcová, s. 133). V případě studia penocze se o náklady dělí více osob.

Další omezením je pro ně samotný materiál a práce ostatních, kdy zvažují, zda budou materiály recyklovat nebo investují do opravdu kvalitních surovin (Petrovická, s. 32, 34; Prokop, s. 53; Hejduk, s. 66, 67, 68, 69; Štefánková, s. 78, 79, 80, 82; Prchalová, s. 109; Petr, s. 121, 122; Czepcová, s. 132; Krejčí, s. 147). Výše uvedené má za důsledek poměrně velkou selekci absolventů, kteří nakonec u volné tvorby zůstanou (Petrovická, s. 26; Prokop, s. 57; Petr, s. 121).

Významným aspektem omezujícím činnost výtvarníků je i čas na tvorbu, který je nutný skloubit s dalšími povinnostmi (Petrovická, s. 31; Štefánková, s. 78; Prchalová, s. 109; Petr, s. 119, 122). Vedle financí a času pro tvorbu spatřují výtvarníci omezení v konkurenceschopnosti a zručnosti jiných autorů

(Kubelková, s. 94; Krejčí, s. 147). Dodávají ale, že komunita sklářských výtvarníků, vrstevníků, kteří aktivně tvoří, není v zásadě tak velká, jako je tomu u jiných oborů. Zároveň Czepecová (s. 135) doplňuje, že v oblasti prosazení se je to hodně o navazování kontaktů, více v kapitole Ostatní aspekty – motivace. Ve více případech se mezi sebou znají osobně. Zajímavým zjištěním byl fakt, že na sebe výtvarníci nevědomky a s obdivem vzájemně odkazovali (Petrovická, s. 35; Prokop, s. 58; Hejduk, s. 71; Štefánková, s. 85; Kubelková, s. 94, 97; Czepecová, s. 136, 137), nejvíce poukazovali na Jakuba Petra. Z toho vyplynulo, že se zajímají o tvorbu jiných autorů i v případě, že se osobně neznají. V závěru pak vidí omezení ve vlastních limitech a znalostech (Petrovická, s. 2; Fusková, s. 42; Hejduk, s. 70; Štefánková, s. 80, 82, 83; Petr, s. 121; Krejčí, s. 147).

4.3 Ostatní aspekty

Rozhovory se zaměřovaly dále na zjištění ostatních aspektů, které se mohou podílet na utváření tvorby. Tato kapitola analyzuje tři témata, týkající se motivace, cílů a vazby na historii.

4.3.1 Motivace

V rámci ostatních aspektů se u umělců objevuje motivace, která je poháněna různými faktory. Jedním z nejsilnějších faktorů, který je společný pro všechny výtvarníky, je radost z tvorby (Petrovická, s. 32; Fusková, s. 43, 44; Prokop, s. 56, 57; Hejduk, s. 70; Štefánková, s. 79, 82, 84; Kubelková, s. 94; Prchalová, s. 103, 109; Petr, s. 116, 121; Czepecová, s. 135, 137; Krejčí, s. 148). Radost z tvorby následuje uznání a prosazení se (Petrovická, s. 33; Fusková, s. 43, 44; Prokop, s. 57-58; Hejduk, s. 71; Kubelková, s. 94, 96; Prchalová, s. 109; Petr, s. 121; Czepecová, s. 131, 135; Krejčí, s. 148). Také je zde zastoupena podpora a důležitá zpětná vazba (Petrovická, s. 26; Fusková, s. 41, 42; Prokop, s. 50, 53, 57; Hejduk, s. 68, 71; Štefánková, s. 85-86; Kubelková, s. 93, 94, 95, 97; Petr, s. 116, 122; Czepecová, s. 133; Krejčí, s. 143, 144, 145, 148). V neposlední řadě je motivací

pro výtvarníky i prodejnost jejich děl (Hejduk, s. 69; Štefánková, s. 82; Kubelková, s. 94, 97; Petr, s. 116, 121; Czepcová, s. 135, Krejčí, s. 147, 149).

4.3.2 Cíle

Jedním z nejsilnějších cílů u výtvarníků je touha se osamostatnit, dosáhnout vlastního zázemí s vhodným materiálovým a technologickým vybavením (Petrovická, s. 32; Fusková, s. 42; Prokop, s. 57; Hejduk, s. 68; Štefánková, s. 80, 81; Kubelková, s. 97; Prchalová, s. 107, 109; Petr, s. 118, 121; Czepcová, s. 135; Krejčí, s. 147). Vzápětí, kdy mají výtvarníci dostatek vlastních děl, následuje cíl výstavní činnosti jak v oblasti autorských výstav, tak účasti na skupinových výstavách (Fusková, s. 42; Prokop, s. 57; Štefánková, s. 82; Prchalová, s. 107; Czepcová, s. 131, 135) i v rámci mezinárodního přesahu a účasti na rezidenčních programech (Hejduk, s. 69). Dále se prolínají motivace a cíle v oblasti prodejnosti děl.

4.3.3 Vazba na historii

Jedním z ostatních aspektů ovlivnění tvorby byla vazba na historii v podobě tradice (Petrovická, s. 34; Fusková, s. 44; Prokop, s. 58; Hejduk, s. 72; Petr, s. 123; Krejčí, s. 145, 149), řemesla, kvalitní a precizní práce (Petrovická, s. 25, 27, 32, 34; Fusková, s. 40, 44; Prokop, s. 53-54, 58; Hejduk, s. 72; Štefánková, s. 80, 81, 84-85; Kubelková, s. 97, 98; Prchalová, s. 105, Petr, s. 115, 116, 119-120, 121, 123; Czepcová, s. 130, 136; Krejčí, s. 142, 149), ale také dostupnosti materiálů, technického zázemí a vývoje technologie v ČR (Petrovická, s. 33; Fusková, s. 44; Štefánková, s. 84; Czepcová, s. 136; Krejčí, s. 145, 149).

4.4 Další směřování

V neposlední řadě rozhovory zkoumaly možnosti dalšího směřování v tvorbě českých sklářských výtvarníků, které můžeme kategorizovat do oblasti autorské individuality a nových přístupů v tvorbě, prolínání designu a volné tvorby, stírání

rozdílů v tvorbě jednotlivých zemí i do oblasti různých omezení, které to s sebou přináší.

4.4.1 Autorská individualita a přístupy v tvorbě

Ukazuje se převažující originalita, o kterou se snaží ve své tvorbě nebo na ni poukazují u svých vrstevníků, i když to mnohdy není snadné z hlediska autorské originality, hledání nových cest a posouvání hranic tvorby (Petrovická, s. 26, 27; Fusková, s. 39, 41, 44; Prokop, s. 50, 53, 58; Hejduk, s. 63, 70, 71, 72; Štefánková, s. 85; Kubelková, s. 92, 94, 97, 98; Prchalová, s. 104; Petr, s. 119, 123; Czepcová, s. 136, 137; Krejčí, s. 142, 149).

Objevují se především nové přístupy a přesahy v podobě multioborovosti, kterou začleňují do své tvorby, ale uvádí i nutnost multifunkčnosti samotného výtvarníka (Petrovická, s. 29, 32, 33; Fusková, s. 43; Prokop, s. 52; Kubelková, s. 91; Petr, s. 118, 119, 120; Czepcová, s. 135; Krejčí, s. 148). Výtvarníci odkazovali na tvorbu svých vrstevníků, v souvislosti s inovacemi a multioborovostí obdivovali tvorbu a přístup Jakuba Petra (Petrovická, s. 32, 33; Hejduk, s. 71; Štefánková, s. 85; Kubelková, s. 94; 97; Czepcová, s. 137), v oblasti 3D technologií odkazovali na práci Vendulky Prchalové (Hejduk, s. 71; Štefánková, s. 85; Kubelková, s. 94, 97; Czepcová, s. 136).

Všichni výtvarníci považují za součást své tvorby experimentování, v podobě kombinace materiálů, technologií nebo obou a sledují neustálý vývoj v těchto oblastech, které se staly součástí sklářské tvorby (Petrovická, s. 27, 33-34; Fusková, s. 39, 43, 44; Prokop, s. 55, 57; Hejduk, s. 63, 65, 71, 72; Štefánková, s. 80, 84, 85; Kubelková, s. 91, 93, 94, 95, 98; Prchalová, s. 103, 104, 106, 107; Petr, s. 115, 118, 120, 122, 123, 124; Czepcová, s. 131-132, 133, 134, 136; Krejčí, s. 142, 144, 148, 149).

Snaží se o inovace technologických procesů, sami propojují klasické sklářské řemeslo s novými technologiemi nebo toto směřování pozorují u ostatních

(Petrovická, s. 25, 32; Fusková, s. 43-44; Prokop, s. 54; Hejduk, s. 70, 71; Štefánková, s. 85; Kubelková, s. 97; Prchalová, s. 105, 106; Petr, s. 117-118, 119, 123; Czepcová, s. 135-136, 137; Krejčí, s. 142). Ve využívání nových technologií vidí mladí výtvarníci potenciál v oblasti usnadnění některých technologických postupů a procesů i úspory času. Nové technologie již začlenili do své tvorby nebo je mají v plánu využívat, pokud to povaha projektu vyžaduje – nejčastěji se jedná o UV technologie, CNC, laser, vodní paprsek, 3D technologie a počítačové softwary (Petrovická, s. 32; Fusková, s. 40, 41, 43; Prokop, s. 58; Hejduk, s. 65, 66, 70, 71; Štefánková, s. 78, 80, 84-85; Kubelková, s. 93, 97, 98; Prchalová, s. 104, 105, 106, 107; Petr, s. 116, 118, 119, 120, 122, 123, 124; Czepcová, s. 132, 136; Krejčí, s. 143, 148). Vše s ohledem na individuální zájem každého výtvarníka tyto technologie využívat.

4.4.2 Design a volná tvorba

Výtvarníci také uvádějí prolínání designu a volné tvorby – mimo jiné se objevuje konceptuálnost v tvorbě. Přiklánějí se k volné tvorbě, kde nejsou pro ně stanoveny limity, ale jsou si vědomi, že je design pro mnoho lidí dostupnější a bližší v různých ohledech a ať už je to design nebo volná tvorba, mají svá specifika (Petrovická, s. 27, 34; Fusková, s. 41, 44; Prokop, s. 53; Prchalová, s. 105, 104, 107, 109, 110; Petr, s. 116, 121; Czepcová, s. 137).

4.4.3 Omezení

Poměrně rychlým technologickým pokrokem může dojít k rozsáhlejší formě automatizace průmyslové výroby (Štefánková, s. 77; Prchalová, s. 106; Petr, s. 115, 116; Czepcová, s. 136), a tím spojené postupné ztráty řemeslníků, kteří nikoliv v budoucnu, ale již ani v současnosti nejsou v mnoha ohledech dostatečně oceněni, ustupují do pozadí a nejsou mnohdy jako řemeslníci uváděni u díla, které vyrobili (Petrovická, s. 34; Fusková, s. 44; Petr, s. 119-120, 121, Czepcová, s. 135-136). Štefánková (s. 77, 79, 80) u své tvorby uvádí řemeslníka, svého

tatínka, který je mistrem svého řemesla. Ubývá nových pracovních příležitostí a chybí následovníci, kterým by bylo možné předat zkušenosti a potřebné vybavení pro provoz činnosti (Kubelková, s. 98; Prchalová, s. 109; Czepcová, s. 135-136). Jak výtvarníci podotýkají, s vlivem digitální doby se ztrácí i klasická příprava v podobě kresby a modelování, která je přitom jako základ řemesla nezbytná (Prchalová, s. 105; Petr, s. 116, 123). Omezením se pro výtvarníky stává také jejich rozsah schopností, které se snaží postupně rozvíjet (Petrovická, s. 32; Hejduk, s. 69, 70; Štefánková, s. 80, 82; Petr, s. 121; Krejčí, s. 147).

4.4.4 Stírání rozdílů

V závěru výtvarníci stále pocítují jedinečnost českého autorského skla, ať už v oblasti řemesla, experimentu, technologie nebo materiálního zázemí (Petrovická, s. 34-35; Fusková, s. 44; Prokop, s. 58, Hejduk, s. 72; Štefánková, s. 84; Kubelková, s. 94; Petr, s. 123, Czepcová, s. 136; Krejčí, s. 149), avšak s ohledem na silnou konkurenci, tendenci experimentovat a směřovat částečně konceptuálně v tvorbě dochází ke stírání rozdílů jednotlivých zemí v tvorbě a přístupu výtvarníků. Nemají už potřebu členit sklářskou tvorbu podle jednotlivých zemí (Kubelková, s. 94; Prchalová, s. 110; Petr, s. 123, Czepcová, s. 136).

5 PRAKTICKÉ VÝSTUPY VLASTNÍHO VÝZKUMU

5.1 IGA/FMK/2019/007

V roce 2018 byl zpracován návrh na dvouletý projekt (2019-2020) s názvem Aktuální tendence českého skla ve volném umění od roku 2010. V rámci Studentské grantové soutěže byla podána žádost o podporu realizace projektu. Projekt byl přijat k řešení a finančně podpořen Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně z grantu Interní grantové agentury IGA/FMK/2019/007: *Aktuální tendence českého skla ve volném umění od roku 2010*. Hlavním výstupem projektu byla realizace monografie s názvem Sklo v hlavní roli.

5.2 Publikace – Sklo v hlavní roli

Výstupem praktické části projektu je kniha rozhovorů s názvem *Sklo v hlavní roli* (Ptáčková 2020). Publikace přináší vhled do autorské tvorby a směřování současné sklářské scény z pohledu samotných umělců. Subjektivní výpovědi sklářských výtvarníků, pro které je jedním z nejdůležitějších aspektů tvorby samotný proces, který odkazuje k experimentálnímu přístupu, originalitě, hledání nových cest i multioborovosti. Rozhovory jsou zajímavým poznáním nejen pro čtenáře z oboru, akademické pracovníky, studenty, absolventy, ale především přibližují autorskou tvorbu vybraných českých sklářských výtvarníků i dalším zvědavým čtenářům.

5.2.1 Ediční plán

Při přípravě odborné monografie financované grantovými prostředky bylo využito možnosti vydat publikaci přes Nakladatelství Univerzity Tomáše Bati (Nakladatelství UTB). Nejprve bylo nutné s časovým předstihem a ve stanoveném termínu podat žádost *Návrh na zařazení publikace do Edičního plánu*, kde byly uvedeny podrobné informace k připravované publikaci. K žádosti se dále vyjadřovali členové Vědecké rady edice (VRE), kteří zodpovídají za obsah

a odbornou kvalitu publikací vydaných v jednotlivých edicích, členové Knihovny a ediční rady (KER), posuzující kvalitu výstupů vykazatelných dle metodiky do Rejstříku informací o výsledcích (RIV), jež je provázán s informačním systémem výzkumu, vývoje a inovací, dále příkazce operace, správce rozpočtu a v závěru rektor UTB ve Zlíně.

Součástí výše uvedené žádosti o zařazení do edičního plánu byla i *Žádost o výjimku při vydávání publikace*, která obsahovala požadavek na navýšení počtu výtisků. Dle pokynu kvestora ve směrnici č. PK/12/2017 – Financování výroby publikací Nakladatelstvím UTB je maximální počet výtisků financovaných z veřejných zdrojů stanoven na 10 kusů publikace, do kterých není zahrnut počet povinných výtisků. Zvýšení počtu nákladu na 200 ks bylo zdůvodněno nižší jednotkovou cenou a zároveň s vyšším počtem výtisků se navýší dosah publikace v rukou většího množství čtenářů.

Následným krokem bylo podání *Požadavku na zhotovení publikací a materiálů* na Nakladatelství UTB.

5.2.2 Příprava rukopisu

Aby mohl být rukopis odevzdán do nakladatelství, bylo nutné řádně splnit všechny náležitosti. Rukopis obsahoval – titulní list s názvem práce a se jménem autora, náležitosti první a druhé strany, poděkování, obsah, úvod, samotný text publikace, zdroje, ediční poznámku, abstrakt v anglickém jazyce, stručnou bibliografii autora a fotografa, tiráž, obrazovou přílohu v tiskové kvalitě. Z materiálů musela být zřejmá struktura jednotlivých kapitol.

5.2.3 Recenzní posudky

Pro vydání publikace bylo dalším nezbytným krokem hodnocení písemným kritickým posudkem (recenzí) dvěma uznávanými odborníky v oboru. Autor recenze – recenzent nesměl být zároveň zaměstnancem UTB ve Zlíně. Následná *Žádost o schválení recenzenta* obsahovala návrh předních českých odborníků

ve sklářském oboru: PhDr. Petr Nový, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, ředitel pro odbornou činnost; Mgr. Milan Hlaveš, Ph.D., Muzeum hlavního města Prahy, kurátor sbírky uměleckého řemesla; Pavla Rossini, Ph.D., výtvarná kurátorka, historička umění, publicistka v oboru výtvarného umění. Žádost byla schválena VRE. Na základně doporučení recenzentů byly zpřesněny nebo doplněny údaje do rukopisu a procházely schvalovacím procesem. Všechny tři recenzní posudky byly doporučující k vydání a předány VRE a KER.

5.2.4 Grafické zpracování

Po schválení rukopisu, recenzních posudků a všech potřebných žádostí byl finální rukopis knihy předán ke grafickému zpracování do Nakladatelství UTB. Nakladatelství poskytlo kompletní podporu v podobě – konzultací náležitostí publikace (obálka, první a druhá strana, tiráž, ISBN, CIP záznam), konzultací definice vazby (zpracování, materiál obálky, přebalu a bloku, formát), grafického zpracování (blok, obálka, sazba), technické specifikace tisku (druh papíru, gramáž, předtisková úprava) i zajištění tisku. V rámci grafického zpracování došlo ke sladění požadavků grafika a autora.

5.2.5 Obrazové přílohy

Obálka publikace a strana 5 jsou monotypy vytvořenými autorkou přímo pro publikaci. Dále je publikace obohacena dvěma fotografiemi každého sklářského výtvarníka. Jedna je portrétní a druhá z jejich vlastního prostředí – např. z ateliérů, kde zrovna pracovali na svých projektech. Fotograf byl před rozhovorem seznámen s tvorbou každého umělce a byl zároveň přítomen rozhovoru, aby lépe porozuměl povaze každé osobnosti, a tak ji i zachytil co nejautentičtěji. Nejsou zde fotografie samotných uměleckých děl, to by vyžadovalo velkorysejší formát a následné zpracování. Výběr děl by také nemusel dostatečně zachytit celkový obraz o tvorbě. Jak bylo výše uvedeno, díla, o kterých sami umělci mluvili, byla doplněna o údaje pro lepší dohledatelnost zvědavých čtenářů. Ukázka tvorby děl

jednotlivých sklářských výtvarníků je publikována v katalogu výstavy *Sklo v hlavní roli – Irena Czepcová, Zdeňka Fusková, Tomáš Krejčí, Zuzana Kubelková, Jakub Petr, Dagmar Petrovická, Vendulka Prchalová, Tomáš Prokop, Barbora Štefánková* (Ptáčková 2021).

5.2.6 Přidělení ISBN a CIP záznamu

Pro přidělení mezinárodního standardizovaného čísla (ISBN) byla podána žádost *Požadavek na přidělení ISBN při využití služeb Nakladatelství UTB ve Zlíně*, která byla schválena v souladu se Směrnicí rektora č. 10/2017 — Činnost Nakladatelství Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Nakladatelství UTB přidělilo ISBN 978-80-7454-956-4.

Současně byly připraveny podklady pro vytvoření základního záznamu o dokumentu (CIP), který vytváří Národní knihovna České republiky. CIP záznam je otištěný v publikaci na rubu titulního listu v podobě katalogizačního záznamu.

5.2.7 Obsah publikace

Obsah publikace *Sklo v hlavní roli*: Obsah, Úvodem, Hledání nových možností, Tematické zaměření rozhovoru, Výběr sklářských výtvarníků, Nástin analýzy rozhovorů, Slovo závěrem, Rozhovory: Dagmar Petrovická, Zdeňka Fusková, Tomáš Prokop, Adam Hejduk, Barbora Štefánková, Zuzana Kubelková, Vendulka Prchalová, Jakub Petr, Irena Czepcová, Tomáš Krejčí, Zdroje, Ediční poznámka, Summary, O autorce, O fotografovi.

5.2.8 Výtisky

Nakladatelství UTB zajistilo odeslání povinných výtisků dle § 3 zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, a autorských a recenzních výtisků. Dále byly předány recenzní výtisky a autorské. Výtisky byly odeslány do různých odborných institucí na základě konzultace se školitelem a recenzenty.

5.3 Libreto výstavy – Sklo v hlavní roli

Účelem kapitoly Libreto výstavy je především podrobně rozvést obsahovou strukturu a organizaci výstavy členěnou do tematických celků.

5.3.1 Námět výstavy

Jsou to právě čeští sklářští výtvarníci, kteří v minulosti přes všechny dobové překážky dokázali ohromit svět svými tvůrčími schopnostmi, respektem k tradici a rozvojem technologií. Naše generace se narodila do svobodného světa, v němž v podstatě nejsme limitováni. Vyrůstali jsme v demokratické společnosti, kde si každý může hledat svůj směr, uplatnění, ale i mantinely. Důležitá je svoboda se výtvarně projevit, a možnost tvořit tak, jak to každý sám cítí. Umělecká tvorba je proces, který se neustále vyvíjí a proměňuje. Jak již bylo zmíněno, na počátku vyplynuly otázky, od nichž se vše odvíjelo – Jakým způsobem se proměňuje tvorba českých sklářských výtvarníků do třiceti pěti let v autorské tvorbě? Co ovlivňuje jejich tvorbu a přístup v autorském skle?

Současnou českou sklářskou scénu tvoří několik výjimečných osobností, na něž je dobré poukázat. Cílem není představit množství autorů, ale upozornit na autory s originálním přístupem ke sklu. Po realizaci knihy rozhovorů se tak stala dalším přesahem příprava a realizace výstavy sklářských výtvarníků.

5.3.2 Realizační plán, harmonogram projektu

Nejprve bylo nutné stanovit jednotlivé kroky k zajištění realizace výstavy a harmonogram výstavy. Harmonogram byl následně aktualizován s ohledem na posunutý termín výstavy:

05-07/2020 – příprava koncepce výstavy, komunikace se sklářskými výtvarníky

07/2020 – zajištění výstavního prostoru pro realizaci výstavy na 09/2021

09-12/2021 – zpracování žádostí pro poskytnutí dotací na podporu realizace výstavy (Ministerstvo kultury ČR, Státní fond kultury ČR, Zlínský kraj, Statutární město Zlín)

01-08/2021 – posunutí termínu výstavy z důvodu omezení provozu galerií v souvislosti s pandemií covid-19 na 12/2021, zpracování finální koncepce výstavy, komunikace se sklářskými výtvarníky

05-10/2021 – selektivní výběr prací pro daný výstavní projekt, personální zajištění projektu (fotograf, grafik, PR manager aj.), technické zajištění apod.

09-12/2021 – pojištění výstavy, zajištění logistiky transportu uměleckých děl pro výstavu, soz exponátů

11-12/2021 – instalace výstavy, nasvícení jednotlivých exponátů, doplňkové informace k exponátům – vylepení popisek a textů, dokončení textové části katalogu, fotografická dokumentace výstavy, kompletace podkladů pro katalog, požádání o přidělení ISBN ke katalogu, grafické zpracování katalogu a dalších propagačních materiálů, potvrzení všech grafických materiálů do tisku, tisk propagačních materiálů (pozvánky, plakáty, katalog, poutač, panely)

12/2021-02/2022 – kontakt s veřejností – PR a propagace projektu v médiích, rozeslání pozvánek, příprava vernisáže (zajištění fotografa, kustodů, občerstvení), realizace doprovodného programu – individuální komentované prohlídky, zpracování vyúčtování projektu, zhodnocení výsledků projektu a dokončení závěrečných zpráv projektu

03/2022 – archivace všech uskutečněných výstupů výstavního projektu

5.3.3 Výstavní prostory

Pro realizaci výstavního projektu bylo nutné také zajištění výstavních prostor. Byla podána žádost spolu s podklady do obecně prospěšné společnosti Zlínský zámek, která zaštiťuje Galerii Václava Chada ve zlínském zámku. Dozorčí a správní rada schválila zařazení navrhované výstavy do výstavního plánu na rok

2021. První předpoklad termínu výstavy od 09/2021 byl s ohledem na uzavření galerií v souvislosti s pandemií covid-19 posunut na 12/2021. Výstavní termín byl finálně stanoven Galerii Václava Chada ve Zlíně v termínu od 16. 2. 2021 do 27. 2. 2022. Následně byla výstava prodloužena do 11. 3. 2022.

5.3.4 Návštěvnická trasa

Návštěvnická trasa výstavních projektů je částečně již předurčena dispozicí Galerie Václava Chada. Začíná vstupem do galerie a následně vstupem do výstavních sálů č. 1 a 2. Dále se pokračuje naproti na chodbu a následně se vstupuje do sálu č. 3 a 4. Návštěvníci jsou směřováni kustodem do jednotlivých částí a upozorněny na případné interaktivní prvky edukativního charakteru.

5.3.5 Ekonomické a personální zajištění výstavy

Po zpracování námětu výstavy byl následně zpracován návrh finančního rozpočtu výstavy, který dle stanovených pravidel musí být schválen dozorcí a správní radou Galerie Václava Chada. Finanční rozpočet obsahoval předpoklad všech výdajů i příjmů z realizace výstavy. Mezi předpokládané okruhy výdajů řadíme provozní náklady, autorská práva, služby, honoráře, dopravu a ubytování a spotřební materiál. V předpokládaných příjmech je nutné zohlednit vstupné a další zdroje krytí projektu jako vlastní finanční vklad žadatele, sponzorství, dary, podpora v podobě dotací od ústředních orgánů (ministerstva, státní fondy), orgánů územní samosprávy (město, kraj) nebo případné zahraniční zdroje (programy EU, ambasády, kulturní centra aj.).

V souladu s nutností získat finanční podporu pro realizaci výstavy bylo nezbytné zpracovat projekt, který bude součástí žádostí o dotační podporu. Formuláře žádosti a příloh jsou pro každý vyhlášený dotační titul jiné, stejně tak jako uznatelné a neuznatelné výdaje nebo další požadavky. Dle různých výzev k podávání žádostí ve výběrových dotačních řízeních v programech kulturních aktivit na podporu profesionálního výtvarného umění byly podány žádosti, které

obsahovaly obecně - žádost o přidělení dotace, formulář rozpočtu, podrobný popis projektu, přehled předchozí činnosti, přehled doposud získaných dotací, darů a další povinné přílohy jako úplný výpis z Evidence skutečných majitelů, doklad o právní osobnosti žadatele, doklad prokazující oprávnění osoby jednat za žadatele, kopii smlouvy o založení bankovního účtu nebo potvrzení o podání žádosti o finanční participaci na daný rok, např. u územní samosprávy. Následovalo posouzení grantovými komisemi. Projekty pro výstavu *Sklo v hlavní roli* – Irena Czepcová, Zdeňka Fusková, Tomáš Krejčí, Zuzana Kubelková, Jakub Petr, Dagmar Petrovická, Vendulka Prchalová, Tomáš Prokop, Barbora Štefánková, byly úspěšně zpracovány a byla získána podpora od Ministerstva kultury ČR, Státního fondu kultury ČR, Zlínského kraje a statutárního města Zlína.

Autorka výstavy odpovídala za průběh přípravné fáze výstavy a za kompletní realizaci i deinstalaci výstavy. Personální zajištění výstavy (grafické studio, PR manager, kustodi aj.) probíhalo ve spolupráci s Galerií Václava Chada a jejími externími spolupracovníky.

5.3.6 Výběr sklářských výtvarníků

Výběr sklářských výtvarníků pro výstavní projekt byl již předurčen předchozím vlastním výzkumem a navazuje na realizovanou publikaci rozhovorů se sklářskými výtvarníky. Stejnojmenná výstava *Sklo v hlavní roli* tedy představila tvorbu deseti současných českých sklářských výtvarníků. Jsou jimi Irena Czepcová (*1986), Zdeňka Fusková (*1994), Adam Hejduk (*1992), Tomáš Krejčí (*1994), Zuzana Kubelková (*1987), Jakub Petr (*1987), Dagmar Petrovická (*1987), Vendulka Prchalová (*1989), Tomáš Prokop (*1992), Barbora Štefánková (*1991).

5.3.7 Výběr děl a návrh rozmístění v prostoru

Pro všechny vybrané sklářské výtvarníky je jedním z nejdůležitějších aspektů tvorby samotný proces, jenž odkazuje k experimentálnímu přístupu. Velkou mírou k tomu přispívá i objevování a zkoumání hranic možností jak materiálových a technologických, tak osobních. Každý z umělců je jedinečný a přistupuje k tvorbě zcela osobitým způsobem. Uvedená individuálnost byla zohledněna při výběru děl. Specifika pro výběr děl byla zúžena na hlavní materiál skla a vznik díla v rozmezí posledních třech let 2019-2021 s ohledem na omezené možnosti tvorby v souvislosti s přerušovaným uzavřením různých institucí a provozoven v době pandemie v období 2020-2021. Po měsících příprav a komunikacích se sklářskými výtvarníky, a přes různá omezení, byla některá díla vytvořena přímo pro výstavu *Sklo v hlavní roli* a zde taktéž prvně prezentována veřejnosti. Sem můžeme řadit díla dokonce poloviny autorů. Díla Zdeňky Fuskové – cyklus *Řád a chaos* (2021), cyklus *Plevelé* (2021), cyklus *Objekty* (2021) a *List* (2021); Tomáše Prokopa – *Tyčka I* (2021), *Tyčka II* (2021), *Tyčka III* (2021); Adama Hejduka – *Domeček I* (2021), *Domeček II* (2021); Ireny Czepcové – *14 × cca 1,5 kg* (2021) a Dagmar Petrovické – *I did it* (2021), *Real Deal Scribble Scene* (2021). Soubor dvou světelných objektů *TEP* od Vendulky Prchalové byl vytvořen v roce 2019, ale vystaven poprvé pro veřejnost. Díla od dalších autorů Tomáše Krejčího, Zuzany Kubelkové, Jakuba Petra, Barbory Štefánkové a část děl od Vendulky Prchalové byly vytvářeny v průběhu příprav s vidinou umístění na avizovanou skupinovou výstavu.

Po uzavření výběru děl a získání podkladů (fotografie nebo návrhy děl, rozměry, technické a prostorové požadavky instalace apod.) byl další dílčí krok příprav předběžné rozvržení instalací v prostoru galerie. Rozloha výstavních sálů Galerie Václava Chada, která byla pro výstavu *Sklo v hlavní roli* vyhrazena, činila 230 m². Návrh výstavy byl členěn do pěti navazujících částí odpovídajících rozložení jednotlivých sálů. V Příloze č. 10.13 je vložen Návrh rozmístění

exponátů výstavy Sklo v hlavní roli. V návrhu rozmístění exponátů bylo nezbytné zohlednit jak individualitu každého díla, tak celkový dojem a vyváženost instalace v jednotlivých sálech, ale i vizuální stránku instalace celé výstavy.

Vstupní chodba Galerie Václava Chada zahrnovala návrh pro využití tirážního panelu s úvodem k výstavě, místem pro zanechání zpětné vazby návštěvníků do galerijní knihy, možností shlédnutí katalogu k výstavě, náhledu publikace *Sklo v hlavní roli* (Ptáčková 2020) a umístění monitoru, s krátkým filmovým sestřihem.

Ve vstupním sále č. 2 je návrh rozmístění tvorby třech autorek – Zdeňky Fuskové, Barbory Štefánkové a Zuzany Kubelkové. Spojujícím prvkem pro autorky je precizní práce s materiálem, pečlivost i trpělivost, jakou oplývají. Díla předjednaná pro výstavu byla dokonale řemeslně zpracována za využití nejrůznějších sklářských technik: Zdeňka Fusková – pískované, řezané a lámané ploché sklo lepené UV technologií; Barbora Štefánková – hutně tvarované alabastrové a červené sklo, dále foukaný a broušený křišťál; Zuzana Kubelková – tavené sklo v kombinaci s dalšími materiály (brusný kotouč, bismut) a tavené sklo z TV obrazovek. Díla byla menších rozměrů a prostor o rozloze 55,65 m² nabídl dostatek potřebného prostoru pro rozmístění děl.

V sále č. 1 byl vytvořen návrh instalace děl Vendulky Prchalové na ploše 23,18 m². Autorka měla samostatnou instalaci v sále s ohledem na návrh umístění rozměrné instalace do čela sálu a plánované umístění výrazných červených světelných objektů, které by mohly případně narušovat ostatní díla.

V přechodové části před vstupem do sálu č. 3 lze využít stěnu. Návrh na využití pro tirážní panely se životopisy nebo fotografiemi sklářských výtvarníků. Předpoklad využití tohoto prostoru (22,80 m²) je i pro dílo od Dagmar Petrovické, které si vyžaduje zapojení diváka – dílo umístěné zde tak může být přístupné pro veřejnost po dobu otevření zlínského zámku.

Velkorysý prostor sálu č. 3 o velikosti 80,08 m² přímo vybízí k instalaci rozměrných děl. Předběžný návrh obsahuje umístění děl od Tomáše Prokopa, Ireny Czepcové a Adama Hejduka. Pro Tomáše Prokopa a Adama Hejduka je důležitá vizuální čistota prostoru, rozmístění samotných prostorových objektů a v neposlední řadě i výška sálu s ohledem na rozměry objektů. Nejvhodnější umístění děl je právě v navrhovaném sále. Oproti tomu rozměrný objekt od Ireny Czepcové vyžaduje nástěnnou instalaci. Více objektů z důvodu zachování čistoty prostoru není plánováno.

Poslední sál č. 4 o rozloze 34,75 m² obsahuje návrh rozmístění děl Jakuba Petra a Dagmar Petrovické, u kterých je kontrastní rozdíl v tvorbě. Jakub Petr mimo jiné využívá počítačové prostředí, kde je možné parametrické modelování a vše je dopředu jasně definované na rozdíl od Dagmar Petrovické, která pracuje s automatickou kresbou a malbou. Rozvržení sálu by měly doplnit jemné světelné objekty od Tomáše Krejčího, které kombinují materiál skla a nafukovací plastové fólie. I když každý autor přistupuje k tvorbě zcela odlišným způsobem, spojuje je zájem a inspirace z prvků přírody.

Navrhované rozmístění děl v prostoru Galerie Václava Chada vyžaduje velmi dobrou znalost a zkušenost s instalací výstav v prostoru. Finální rozmístění uměleckých děl proběhne při samotné instalaci a může být změněno s ohledem na reálné technické požadavky a zachování vizuální čistoty prostoru.

5.3.8 Popis realizované výstavy

Pečlivě připravený koncept návrhu rozmístění uměleckých děl v prostoru byl zachován. Při samotné instalaci byla zpřesněna konkrétní místa, kde budou díla instalována ve vztahu k ostatním dílům v sálech. Došlo ke změně umístění monitoru s filmovým sestřihem, který byl umístěný do sálu č. 2. Výstava byla doplněna o doprovodné texty rozšiřující informace o vystavených exponátech a o popisky obsahující základní data (jméno autora, název díla, rok vzniku díla, použitý materiál, technika).

Při vstupu do Galerie Václava Chada si návštěvník přečetl tirážní panel s informacemi k výstavě, měl možnost se vyjádřit a zanechat zpětnou vazbu k výstavě do galerijní knihy. K dispozici byl i náhled katalogu k výstavě *Sklo v hlavní roli* (Ptáčková 2021) a stejnojmenné publikaci s rozhovory se sklářskými výtvarníky (Ptáčková 2020).

V úvodním sále č. 2 měl návštěvník možnost shlédnout krátký filmový záznam z jednotlivých ateliérů sklářských výtvarníků, kde byli zachyceni při práci v ateliéru na svých projektech. Záznam byl doplněn o instrumentální hudbu, která dotvářela jemný zvukový podkres první části výstavního prostoru.

Následně pokračovala návštěvní trasa k dílům Zdeňky Fuskové (*1994), která pracuje převážně s velmi osobními vzpomínkami a pocity. Pro výstavu v Galerii Václava Chada byla vytvořena nová díla inspirovaná přírodou. Podnětem pro vznik děl z cyklu *Objekty* (2021) se staly kytičky – plevele, kterých si nevšímáme, přestože je denně cestou mjíjíme. Autorka se snažila poukázat na to, že plevel není květinou o nic méně. Tak jako my se v životě snažíme vypořádat s překážkami a najít si správný směr, tak i její díla z cyklu *Plevele* (2021) si hledají cestu, skulinku k povrchu. Zdenčina práce se vyznačuje velkou trpělivostí a precizním provedením s důrazem na detail, což je patrné u *Listu* (2021) i u cyklu z *Řádu a chaosu* (2021). Důležitou roli v předem promyšlených instalacích hraje světlo a správné nasvícení, které podtrhuje čistotu práce s lepeným plochým sklem za pomoci UV technologie.

V druhé části sálu byla instalována díla od Barbory Štefánkové (*1991), která dává do tvorby kus sebe sama. Zakládá si na ručním zpracování skla, nejdůležitější je ale pro ni samotný proces vzniku nového díla. Oblíbenou technikou Barbory je hutně modelované sklo, z něhož tvoří figurky ve spolupráci s mistrem svého řemesla Martinem Štefánkem. Prostřednictvím figurek z cyklu *Z lásky* (2021) vypráví příběhy: *Miluji Tě k sežrání, Láska bývá slepá, Bezpodmínečná láska, Z lásky? Navždy uzamčen v srdci*. Více upřednostňuje

interpretaci samotného diváka, sebe klade až na druhé místo, záměrně proto odkrývá jen tolik, abyste si mohli příběh domyslet.

V poslední části sálu, naproti vstupu a přechodu do dalšího sálu, byla představena díla od Zuzany Kubelkové (*1987), která v tvorbě respektuje organické tvarosloví, ale zároveň experimentuje s různými průmyslovými materiály. Vášeň ve zkoumání a spojitosti nejrůznějších materiálů je znatelná i v plastice *Smart TV* (2020), která vznikla tavením skla z vyřazených TV obrazovek. K recyklaci materiálu přistupuje i v díle *Kovid 19* (2020), v němž pracuje s vlastnostmi tavené plastiky, kombinující sklo se starým brusným kotoučem. Čistota povrchu je pak narušena krystalickým bismutem, díky němuž se na zoxidovaném povrchu odehrávají duhové odstíny. Vynalézavost a hledání nových cest ji neustále ženou kupředu. Důležitou součástí tvorby spatřuje v samotném procesu práce, v odezvě a v kontrastních vztazích materiálů.

V samostatném sále byla vytvořena instalace s díly Vendulky Prchalové (*1989), propojující ve své tvorbě kombinaci technologického a výtvarného experimentu. Výběr děl ze série *Směsi – 001 a 005* (2019) tvoří dílčí část projektu, v němž se zaměřuje na inovaci materiálů a postupů výroby forem pro skleněnou tavenou plastiku. Již svébytná umělecká díla představují techniku tavené skleněné plastiky v kombinaci s novými médii a technologiemi, jako jsou 3D software a 3D tisk. U jejích procesuálních instalací je nejpodstatnější citlivé vnímání prostředí, neopakovatelnost a zobrazení probíhajících dějů. Například *Gaggia postproces* (2019) představuje právě záznam procesuální site-specific instalace navazující na proces odrazu kapaliny – tuše na povrchu skla. Svůj tvůrčí zájem ale také rozšiřuje i do oblasti světelných objektů – v souboru *TEP* (2019) kombinuje červené neony a bílé nitkové záclony, které u nás při vstupu do sálu vzbuzují nejisté pocity napětí.

Při přechodu do druhé poloviny výstavy, určenou dispozicí galerie, byly před vstupem do sálů umístěny panely s životopisnými údaji vystavujících

sklářských umělců. Záměrně zde bylo umístěno i jedno dílo od Dagmar Petrovické (*1987). V současné době se snaží vedle automatické malby a kresby (další část tvorby umístěna v jiném sále) o aktivní zapojení diváka do uměleckého díla, o narušení ustrnulých tvrzení o skle. Projekt *I did it!* (2021) nabízí návštěvníkům v Galerii Václava Chada možnost vyzkoušet si rytí do skleněné plochy, zaznamenat svou kresbu nebo vzkaz na místě, kde je to dovoleno, a to na rozdíl od veřejných nebo přírodních míst, která jsou plná různých záznamů a narušují prostor.

Při vstupu do třetího sálu se přímo naproti vstupu nacházel jeden z objektů Tomáše Prokopa (*1992). Proces a experimentální přístup pro něho znamenají zkušenost. V posledních letech se ve své tvorbě zabývá kombinací industriálních materiálů, jako jsou sklo a asfalt. Využívá již hotových prefabrikátů, které se používají v průmyslových a veřejných prostorech, prvky, u nichž je už definovaný tvar – tabulový nebo válcový. Necítí potřebu je dále estetizovat nebo modelovat, pracuje s naprostou čistotou. Site-specific instalace z cyklu *Tyčeka*, verze *I-III* (2020-21) pracuje s členěním prostoru Galerie Václava Chada. Vertikální *Tyčeka I* opticky rozděluje prostor sálu na dvě poloviny, horizontální *Tyčeka III* dělí polovinu sálu diagonálně. Inscenovanou instalaci dotváří *Tyčeka II*, která šikmo propojuje podlahu se stěnou. Vizuálně klidnou instalaci narušuje pomalu unikající asfalt z konců skleněných trubíc. Proces vytékání, který se proměňuje v průběhu celé instalace.

Svou pozornost si přitáhla i nástěnná instalace Ireny Czepcové (*1986), která v současné době usilovně rozvíjí projekt, v němž se zaměřuje na proces využití odpadu vzniklého při broušení skla, který tímto způsobem oživuje pro další upotřebení. V díle *14 x cca 1,5 kg* (2021) experimentuje se skleněným prachem, brusivem a dalšími příměsemi v různých poměrech tak, aby mohla vzniknout směs, která při dosažení určité teplotní křivky a následném chlazení znásobí svůj objem a změní strukturu. Postupným přebroušováním odkrývá

pórovité struktury a pracuje taktéž s jemnými barevnými nuancemi listů. Vzniku samotných objektů však předchází její intenzivní úsilí – neustále se snaží objevovat nové možnosti technologických postupů, vlastnosti samotného materiálu skla nebo volí kombinaci obou v nalezení vlastní cesty.

V protější části sálu byla nepřehlédnutelná instalace Adama Hejduka (*1992), který je schopen s naprostou přesností vyvážit instalace a zároveň ponechat diváka s nevšedním zážitkem v nejistotě. Propojuje vizuální vjemy křehkého i pevného skla se skrze zvukovými objekty a prostorové instalace, které se pohybují na pomezí sochy a autorských hudebních nástrojů, jako je tomu u *Domečků* (2021). Zpravidla jsou jeho instalace doprovázeny performancemi – je to ideální způsob, jak vtáhnout diváka do dění, aby se zapojil, vyzkoušel si hru, a tak trochu i adrenalin, kdy se zvuk rozrezonuje na skleněné ploše v nadlidském měřítku. Pro Adama je velmi důležité vnímání diváka a moment, kdy dojde ke vzájemné interakci.

Při vstupu do posledního sálu již návštěvníky zaujaly objekty od Tomáše Krejčího (*1994), který se ve svých projektech převážně soustředí na téma industriální krajiny, městského prostředí a problematiku světelných prvků. Upozorňuje na přemíru světelných signálů, které nás vytrhávají z vnímání okolí a neustále upoutávají, ba narušují naši pozornost. Experimentální projekt *Floating Futures* Tomáš začal rozvíjet před třemi lety a již získal mezinárodní pozornost. Zabývá se materiálovými vlastnostmi ručně foukaného skla na huti v kombinaci s plastovými nafukovacími částmi. Do cyklu se řadí i nejnovější projekt, který propojuje jeho dosavadní zkoumání jak symbiózy, tak i samotných limitů těchto odlišných materiálů – objekty *Buoy 01 a 02* (2021) jsou inspirovány námořní signalizací a světelně komunikačními prvky, definujícími městskou infrastrukturu.

Ve střední části sálu měli návštěvníci možnost studovat obraz již výše zmiňované Dagmar Petrovické (*1987). Ve své autorské tvorbě přikládá

důležitou roli automatické kresbě a malbě za využití nových postupů prostřednictvím tradičních sklářských technik práce se sklem. V obraze *Real Deal Scribble Scene* (2021) se odráží její niterní pocity vyjádřené organickými i geometrickými liniemi.

V čele sálu místnosti byla instalována díla od Jakuba Petra (*1987), který se neomezuje v použití materiálů ani technologií, které je sám schopný naprogramovat a zkonstruovat. Důkazem je i *Deterministický chaos* (2020), pro nějž si sestrojil laserový stroj. Data pro výstup pocházejí z počítačového prostředí, kde je možné parametrické modelování. Na vygenerované tvary pak aplikuje matematická pravidla. Představit si to můžeme trochu jako podmalbu na skle – na nevypálenou glazuru na sklo laser vypaluje v několika vrstvách organickou strukturu. Parametrické modelování vyzorujeme i u geometrické *Growth bowl* (2021), u níž se zabývá otázkou definování tvaru – počítačově nadefinovaná blána napnutá mezi třemi body a kruhem, která se podle nastavených parametrů propadá. Je na ni aplikováno pravidlo algoritmu růstu. Vytváří se tak žilkování, jež napodobuje větvení podobně těm, které mají například houby. Jeho inovativní projekty zpravidla překračují hranice mnoha oborů. Přestože pracuje s nejnovějšími technologiemi, řemeslo je pro něj stále základ.

Při realizaci projektu jsem měla možnost se setkat s nejvýraznějšími osobnostmi na poli současné sklářské scény, které vládnu velkým potenciálem s možností ovlivnit další směřování českého autorského skla. Jejich vášeň pro tak jedinečný materiál, jako je sklo, neutuchající píle, touha experimentovat a chuť objevovat jim otevírají nové možnosti a cesty.

5.3.9 Instalace výstavy, bezpečnostní prvky

Instalace výstavy zahrnuje technické, instalační a aranžérské zajištění výstavy. Ze zázemí výstavního fundu Galerie Václava Chada byly využity výstavní sokle. Železné sokly byly nutné pro umístění pod skleněné objekty. Cetrisový sokl byl použit pro monitor, kde byl promítán doprovodný filmový sestřih a umístěný

k cetrisové stěně. Dále byly využity rozměrné železné panely umístěné na parkety pro objekty, které si vyžadovaly právě tento způsob instalace. Zároveň bylo nutné zajistit výrobu bílých dřevěných částí podložek pod vybrané objekty, které nemohly být umístěny na tmavý povrch železných soklů. Samotná instalace si vyžadovala předem stanovený časový harmonogram z důvodu velké náročnosti instalace celé výstavy. Bylo nutné zajistit přesné technické postupy instalace objektů a pracovat s absolutní přesností, čistotou a soustředěním s ohledem na materiál skla. Každý objekt vyžadoval jiný způsob instalace. S ohledem na rozměrné instalace pracovalo na instalaci několik osob. Po dokončení instalace všech objektů se začalo pracovat s nasvětlením jednotlivých částí. V závěru instalace byl zajištěn úklid prostor. V průběhu výstavy bylo nutné připravit harmonogram prací při následné deinstalaci a odbornému zabalení děl.

Z bezpečnostního hlediska byly dodrženy rozestupy mezi jednotlivými díly. Bezpečnostní pásy nebyly využity z důvodu vizuálního narušení instalace celé výstavy. Výstava byla nasvícena led bodovými světly. Samozřejmostí bylo elektronické zabezpečení galerie a dohled kustodů při prohlídce výstavy návštěvníky.

5.3.10 Transportní podmínky, pojištění

Při realizaci skupinové výstavy několika autorů bylo logisticky nutné naplánovat transport jednotlivých děl i s ohledem na bezchybné zabezpečení exponátů při transportu skleněných objektů. Z důvodu rozmístění ateliéru jednotlivých umělců po celé České republice byl svoz a zpětné navrácení exponátů rozplánováno do několika etap, v závislosti na místě svozu, objemu a rozměrů děl. Nedílnou součástí bylo i zajištění pojištění transportu. Množství osob v transportním týmu se měnilo v závislosti na rozsahu práce s balením, rozměrem jednotlivých děl, kotvením v transportním vozidle a následným přenosem do galerie / zpět k autorovi a vybalováním.

5.3.11 Grafické zpracování

Galerie Václava Chada má jednotný vizuální styl, se kterým pracuje grafik při přípravě grafických materiálů pro daný výstavní projekt. Jednotný vizuální styl je významnou součástí identity galerie a spoluutváří její image. Po předložení potřebných podkladů do grafického studia byly grafikem připraveny náhledy na grafické zpracování výstavy – plakát, pozvánka na vernisáž, poutač, katalog a výstavní grafika (popisky, tiráž, panely). Po korekturách a finálních náhledech byly grafické materiály odsouhlaseny k tisku.

5.3.12 PR, propagace a dokumentace výstavy

Propagace probíhala standardním způsobem, podle zvyklostí Galerie Václava Chada. Byly připraveny materiály s informacemi o výstavě a fotografickou dokumentací a předány tiskové mluvčí pro přípravu tiskové zprávy. Po odsouhlasení tiskové zprávy byla odeslána do médií, na kulturní portály, zveřejněna na webových stránkách i sociálních sítích. Informace o výstavě byly také rozeslány pomocí newsletteru databáze kontaktů Galerie Václava Chada. Propagace výstavy byla dále zajištěna prostřednictvím prostředků reklamy – tiskové (letáky k výstavě, plakáty, poutače, pozvánky na vernisáž, pozvánky na setkání s autory) a netiskové (televize, rozhlas). V závěru byl zajištěn monitoring výstavy a archivace dokumentace k výstavě.

5.3.13 Filmový záznam

Jak již bylo výše uvedeno, výstava byla doplněna o krátký film v délce 7:15 min. s názvem *Sklo v hlavní roli* z prostředí tvorby sklářských výtvarníků. Krátký film vznikl ve spolupráci s umělcem Michalem Křížkou, působícím ve Zlíně.

5.3.14 Doprovodný program

Součástí výstavy je i příprava a realizace doprovodného programu. Výstava byla zahájena vernisáží za velké účasti návštěvníků. Součástí programu vernisáže mimo zahájení výstavy a připraveného občerstvení byla i performance od Adama Hejduka a kolektivu v délce 20 minut. Dalšími částmi doprovodného programu výstavy byly individuální komentované prohlídky pro veřejnost, komentované prohlídky a edukační programy pro studenty. V závěru výstavy bylo naplánováno setkání s autory a komentovaná prohlídka výstavy pro veřejnost.

5.3.15 Dostupnost

Galerie Václava Chada je umístěna přímo v centru samotného Zlína, je dostupná pro veškeré sociální skupiny a znevýhodněné menšiny. Držitelé průkazek ZTP a ZTP/P mají vstup zdarma na výstavy i doprovodný program galerie. Vernisáže jsou zdarma a veřejně přístupné pro všechny zájemce.

5.4 Katalog – Sklo v hlavní roli

K výstavě *Sklo v hlavní roli* byl vydán stejnojmenný katalog, rozšířený oproti standardní formě katalogů Galerie Václava Chada.

5.4.1 Příprava rukopisu

Zkušenosti s přípravou publikace *Sklo v hlavní roli* byly značnou výhodou při přípravě dalších materiálů k výstavě. Po dokončení rukopisu katalogu bylo nutné zajistit jazykové korektury – gramatické a stylistické. Následně překlad všech textů do angličtiny. Texty do katalogu byly taktéž autorizovány sklářskými výtvarníky. Po zapracování všech textových podkladů byly zkompletovány a připraveny jako podklady do grafického studia.

5.4.2 Grafické zpracování, obrazové přílohy

Komunikace s grafickým studiem probíhala již od počátku příprav výstavy, aby došlo k souladu představ autorky výstavy a grafika galerie. Společně byl vybrán ústřední motiv výstavy pro všechny grafické materiály. Po zaslání náhledů byl motiv odsouhlasený. Pro obrazovou přílohu katalogu bylo nutné nafotit ihned po dokončení instalace celou výstavu a jednotlivá díla. Na fotodokumentaci se podílelo několik fotografů. Po zaslání náhledů a zpracování korektur byl katalog schválený do tisku.

5.4.3 Nakladatelství, přidělení ISBN

Katalog k výstavě byl vydán pod hlavičkou obecně prospěšné společnosti Zlínský zámek a bylo mu přiděleno ISBN 978-80-908072-5-9. Vydané katalogy v nákladu 250 kusů byly v souladu s povinností nakladatele nabídnuty v rámci nabídkové povinnosti knihovnám ke koupi a dále zaslány povinné výtisky stanoveným knihovnám.

5.4.4 Obsah katalogu, výtisky

Obsah katalogu Sklo v hlavní roli ve dvoujazyčném vydání – česky a anglicky: Úvodní slovo, kapitoly vztahující se k tvorbě sklářských výtvarníků – Irena Czepcová, Zdeňka Fusková, Adam Hejduk, Tomáš Krejčí, Zuzana Kubelková, Jakub Petr, Dagmar Petrovická, Vendulka Prchalová, Tomáš Prokop, Barbora Štefánková, tiráž.

III. TVŮRČÍ ČÁST

6 SAMOSTATNÉ AUTORSKÉ VÝSTAVY 2015-2022

Samostatné autorské výstavy, které proběhly od roku 2015: Na hraně – Pražská galerie českého skla, Praha (2015); Prostupy – Galerie Optika Zlín, Zlín (2018); Coming Night – Velvyslanectví Švýcarské konfederace v České republice, Praha (2019); Private Room – Galerie Komnata, Zlín (2020). Za stěžejní považují výstavy realizované v roce 2020 a to Průhledy krajín v Centru současného sklářského umění – Galerii Hut' František, Sázava a V krajině světla v Galerii Jiřího Jílka, Šumperk. V roce 2021 výstava Skrze vrstvy ve Výstavních sálech Hedvika ve Zlíně. Další výstavní činnost je obsažena v odborném životopise.

6.1 Na hraně, Pražská galerie českého skla, Praha

Pražská galerie českého skla (PGČS) vznikla v roce 2007. Nabízí prostor pro setkávání veřejnosti, odborníků i sklářských výtvarníků během výstav, vernisáží, workshopů i přednášek o současném českém a světovém skle. Ve výstavním prostoru galerie jsou tak představováni čeští, ale i zahraniční sklářští výtvarníci. Galerie se snaží svým programem o podporu sklářské komunity. Dalšími aktivitami jsou celoroční programy Glass Excellence (výstavy spojené s vernisáží a následnou debatou se sklářskými výtvarníky) a realizace mezinárodní sklářské soutěže Stanislav Libenský Award (Prague Gallery of Czech Glass).

V rámci výstavy Na hraně (21. 4. 2015 – 22. 5. 2015) v prostorách PGČS byl prezentován nový projekt nazvaný *Dech duše*. Při tvorbě těchto objektů jsem experimentovala přímo na huti. Během procesu vytváření těchto děl jsem vyzkoušela vyfouknutí celého objemu pryžové duše přímo do skloviny. Vzduch byl přenášený pomocí hadičky a sklářské píšťaly, díky tomu mohl být vzduch vytlačován přímo do skloviny a proměňovat se, růst v nový objekt. Celý experiment byl zdokumentován a krátký sestřih videa byl na výstavě ke zhlédnutí spolu s vystavovanými objekty.

6.2 Prostupy, Galerie GOOZ Optika Zlín, Zlín

Galerie GOOZ Optika Zlín se nachází v centru samotného Zlína a od roku 2012 nabízí prostředí pro konání výstav současného českého výtvarného umění a místo pro setkávání umělců, pod kurátorským vedením Leoše Langa.

Díla z let 2013-2017, ale i zcela nová, připravená speciálně pro tuto výstavu, byla prezentována na výstavě od 21. 5. do 18. 8. 2018. Docházelo k propojení různých materiálů, například skla, pryžové duše, epoxydové pryskyřice. V dílech byly propojeny odlišné formy, které daly vzniknout novým a nečekaným tvarům. Svou variabilitou odrážela díla unikátní vlastnosti samotného skla a ústřední dílo výstavy se pohybovalo na hraně vzájemné únosnosti. V určitém místě se objevilo něco nového, nečekaného a vnímání prostoru se tím měnilo, snaha o narušení stereotyp našeho vnímání. Součástí koncepce výstavy bylo i pohrávání si s myšlenkou významu a tvaru gumové duše v prostoru. Na výstavě byly prezentovány objekty, site specific instalace i obrazy.

6.3 Private Room, Galerie Komnata, Zlín

Galerie Komnata ve Zlíně byla založena v roce 2018 Tomášem Krejčím a Vojtěchem Skácelem v prostoru bývalé trafiky na MHD zastávce Zahradnická. Prostor a umístění galerie vybízí k intervencím a site-specific realizacím ve veřejném prostoru (Krejčí 2020, s. 149). Samostatná autorská výstava s názvem *Private room* představila specific-site instalaci ze sklovlákna, reagující na prostory galerie. Primární význam slova komnaty jako bohatě zařízeného prostorného pokoje se proměnil do podoby pokoje s minimalisticky pojatým prostorem, kde bylo narušeno soukromí otevřeností proskleného pohledu vůči ulici. Výstava probíhala od 14. 1. do 14. 2. 2020.

6.4 Průhledy krajin, Huť František, Sázava

V objektu Huti František v Sázavě se nachází Centrum sklářského umění, které je svým zaměřením jedinečné v České republice. Centrum si klade za hlavní cíl poskytování prostor a vybavení dílny pro realizaci sklářských děl umělcům nejen z České republiky, ale nabízí také podporu umělcům v oblasti sklářství. Centrum průběžně organizuje rezidenční pobyty, workshopy, konference, přednášky, odborné diskuze, symposia atd. Sklářské jsou laické i odborné veřejnosti prezentovány prostřednictvím expozice současného sklářského umění (Nadace Josefa Viewegha).

Výstava Průhledy krajin v Galerii Huť František byla realizována od 12. 5. do 28. 8. 2020. Díla zde prezentována byly nové objekty a obrazy vytvořeny mezi lety 2019-2020 ze skla a sklovlákna, i ty vzniklé jejich vzájemným propojením. Tyto materiály mi umožňují vytvořit z plochy skla světlem protkanou síť proměňující se v prvky krajin, jak ostatně dává tušit název výstavy. Prostřednictvím sklovlákna vytvářím řidší i hustější tkáně, ovlivňuji intenzitu prostupujícího světla, vytvářím křížení čar a jejich směrů, spleť vláken v případě potřeby i různě deformuji. Při bližším zkoumání bylo možné vidět rovněž detailní práci s dalšími technikami, jako jsou leptání skla, broušení nebo vytváření struktur sítí vrstvením barev.

6.5 V krajině světla, Galerie Jiřího Jílka, Šumperk

Galerie Jiřího Jílka v Šumperku provozuje svou činnost od roku 1993, každý měsíc zde probíhá jedna autorská výstava pod kurátorským vedením Miroslava Kovala. Výstava V krajině světa probíhala od 1. 7. do 26. 7. 2020 a byla zde prezentována zcela nová díla – obrazy ze skla, sklovlákna a kresby tuší na ručním papíře inspirované krajinou a přirozeným řádem světa. Kurátor výstavy Miroslav Koval blíže popisuje výstavu V krajině světla v příloze Kurátorské texty k autorským výstavám.

6.6 Skrze vrstvy, Výstavní sály Hedvika, Zlín

Výstavní sály Hedvika, které se nacházejí ve zlínském zámku, byly veřejnosti představeny pro výstavní účely v roce 2020. Plánovaná výstava s názvem Skrze vrstvy představila nejnovější tvorbu z let 2021-2022. Výstava probíhala v termínu od 3. 11. 2021 do 11. 3. 2022. Výstava byla zahájena úvodním slovem kurátora výstavy Pavla Preisnera a hudebním doprovodem harfistky. K výstavě byla zajištěna profesionální fotodokumentace od studia TOAST a vznikl i krátký filmový záznam ve spolupráci s fotografem a kameramanem Michalem Křížkou. Filmový záznam i fotodokumentace jsou dostupné na webových stránkách autorky výstavy. K výstavě vznikl i kurátorský text, kde Pavel Preisner blíže popisuje přístup a tvorbu, viz příloha Kurátorské texty k autorským výstavám.

7 PŘÍNOS PRO VĚDU A PRAXI

Disertační práce uvádí ve své výzkumné části analýzu deseti subjektivních přístupů v tvorbě českých sklářských výtvarníků do 35 let v autorské tvorbě. Analýza nereflektuje pouze názory vybraných sklářských výtvarníků, ale nastiňuje také, jakým způsobem se proměňuje tvorba a další směřování, které se objevují v tvorbě. Taktéž zahrnuje důležité aspekty ovlivňující jejich tvorbu.

Praktická část, kterou představuje monografie *Sklo v hlavní roli*, zahrnuje deset komplexních, autorizovaných rozhovorů se sklářskými výtvarníky. Rozhovory by měly přinést podnětný materiál i pro ostatní, nejen začínající, sklářské výtvarníky, inspirovat je a motivovat k experimentálnímu přístupu a zcela individuálnímu výtvarnému vyjádření. Také by se měly stát zdrojem vlastního obohacení se o pohled deseti zcela originálních sklářských výtvarníků s různými přístupy a názory. Prostřednictvím rozhovorů mohou také získat vysokoškolští pedagogové, teoretici i kurátoři tolik důležitou zpětnou vazbu na odborný systém vzdělávání, získávání praxe, ale i například na tolik důležitou činnost kurátorů a galeristů. Studenti i absolventi zde naleznou důležité informace a odkazy.

Disertační práci doplnila také realizace výstavy *Sklo v hlavní roli*, která představila tvorbu sklářských výtvarníků tvořících napříč Českou republikou, zastoupených právě v publikaci rozhovorů. K výstavě byl vydán i stejnojmenný katalog, který seznamuje s vybranými díly výtvarníků. Prostřednictvím realizace praktické části disertační práce tak byla představena jedna generace sklářských výtvarníků ve výběru osobností s individuálně výrazným uměleckým přístupem. Způsob zpracování monografie a navazující výstavy byl koncipován tak, aby oslovil i širší publikum, nejen erudované osoby v oblasti výtvarného umění a současné sklářské autorské tvorby.

8 ZÁVĚR

V disertační práci *Sklo jako reflexe vnějšího a vnitřního prostoru – vývoj a analýza současných tendencí sklářského umění* bylo zaznamenáno deset subjektivních přístupů v tvorbě českých sklářských výtvarníků do 35 let v autorské tvorbě. Konkrétní problematika je sledována u specifického výběru českých autorů z finalistů mezinárodní soutěžní výstavy Stanislav Libenský Award (SLA) – Dagmar Petrovická (*1987), Zdeňka Fusková (*1994), Tomáš Prokop (*1992), Adam Hejduk (*1992), Barbora Štefánková (*1991), Zuzana Kubelková (*1987), Vendulka Prchalová (*1989), Jakub Petr (*1987), Irena Czepcová (*1986) a Tomáš Krejčí (*1994).

Primárním zdrojem informací pro disertační práci se staly zaznamenané rozhovory se sklářskými výtvarníky. Rozhovory byly knižně publikovány pod názvem *Sklo v hlavní roli* (Ptáčková 2020). Prostřednictvím disertační práce byli představeni vybraní čeští sklářští výtvarníci, kteří dle mého subjektivního názoru mají potenciál ovlivnit další směřování českého autorského skla. Zvolená metoda sběru informací formou polostrukturovaného rozhovoru umožnila zachytit a představit autentické názory sklářských výtvarníků v dané oblasti. Byly zaznamenány výpovědi o přístupu, tvůrčí činnosti a aspektech, které ovlivňují tvorbu sklářských výtvarníků.

Následně byly tyto rozhovory analyzovány. Ve světle doposud zjištěného, bych se pokusila vyjádřit obecnější závěr. Jedním z nejdůležitějších aspektů tvorby sklářských výtvarníků je samotný proces, který odkazuje k experimentálnímu přístupu. Sklářští výtvarníci pracují s principy objevování a zkoumání hranic možností materiálových, technologických, a v neposlední řadě i hranic osobních. Na základě toho se proměňují cesty k realizaci projektu. V rámci experimentálního přístupu se pro výtvarníky stává důležitým výstupem zkušenost, na jejímž půdorysu dochází k hlubšímu poznání praktické stránky problematiky. K velkému množství nápadů a informací se umělci snaží přistoupit

kriticky. Postupují od prvních vizí, kreseb, modelů, zkoušek až k samotné realizaci projektů. Využívají také nejrůznější sklářské techniky. V kontextu tematizace tvorby směřují do nejrůznějších oblastí. I když je pro sklářské výtvarníky v současné době hlavním vyjadřovacím médiem sklo, otevřeně přistupují k experimentování a práci s dalšími materiály. Potýkají se s omezeními finančními, časovými i osobními, avšak navzdory tomu si zachovávají touhu tvořit. Motivací se přitom pro ně stává radost z tvorby, která vede k postupnému splnění cílů. Využívají různé příležitosti, které jim dopomáhají k osamostatnění a prezentaci jejich tvorby. Respektují vazby na historii, ale některé oblasti považují již za překonané, proto se snaží o originalitu, hledání nových cest a ve velké míře se v jejich myšlení i tvorbě projevuje multioborovost. Sklářští výtvarníci experimentují, inovují, kombinují materiály, propojují klasické sklářské řemeslo s novými technologiemi. Zcela volně tak mohou přistupovat k tvorbě, zvoleným tématům, zpracování i prezentaci.

Jak již bylo uvedeno, současnou českou sklářskou scénu tvoří několik výjimečných osobností, na něž je dobré poukázat. Cílem nebylo představit množství autorů, ale upozornit na autory s originálním přístupem ke sklu. Prostřednictvím disertační práce tak byla představena jedna generace sklářských výtvarníků ve výběru osobností s individuálně výrazným uměleckým přístupem.

V neposlední řadě vznikla v rámci projektu výstava *Sklo v hlavní roli – Irena Czepcová, Zdeňka Fusková, Tomáš Krejčí, Zuzana Kubelková, Jakub Petr, Dagmar Petrovická, Vendulka Prchalová, Tomáš Prokop, Barbora Štefánková*, realizovaná v Galerii Václava Chada (16. 12. 2021 – 11. 3. 2022). Výstava představila tvorbu a díla sklářských výtvarníků, vzniklých mezi lety 2019-2021, z čehož byla většina děl nově vytvořených a prvně prezentovaných veřejnosti právě ve Zlíně. Na základě velkého zájmu a požadavků byla výstava prodloužena. K výstavě byl vydán i katalog *Sklo v hlavní roli* (Ptáčková 2021) obsahující

textovou a obrazovou část, a také byl zpracován krátký filmový záznam zachycující výtvarníky v jejich tvůrčím prostředí.

Jistě není jednoduché působit v umělecké oblasti jako výtvarnice a kurátorka zároveň, ale lze to zvládnout. Projekt mě utvrdil v tom, že i nadále je potřeba se věnovat vlastní tvůrčí činnosti a pokračovat také v kurátorské činnosti a podpoře sklářských výtvarníků u generace, která nebyla doposud zmapována v takovém měřítku.

V závěru se pokusím navrhnout další možnosti výzkumu, které vyplynuly z dosavadní práce. Sklářští výtvarníci byli zachyceni v počátcích své tvorby. Dalším možným řešením v navázání projektu je být nadále v kontaktu se sklářskými výtvarníky, sledovat jejich tvorbu, přístup a celkový vývoj sklářské scény v Česku i zahraničí a v průběhu dalších dekád pokračovat v činnosti, shromažďovat časosběrný materiál, realizovat nové projekty a publikační činnost.

9 LITERATURA

9.1 Odborná literatura

BANZETOVÁ, Michaela. *Co to znamená být (úspěšným) umělcem*. Praha: Michaela Banzetová ve spolupráci s nakladatelstvím ArtMap, 2017, 117 s.

BARONOVÁ, Barbora, 2019. *Ženy o ženách: intimita tvorby českého ženského filmového a literárního dokumentu*. Praha: Wo-men. ISBN 978-80-907641-0-1.

BEKOVÁ, Monika a Jana MUSILOVÁ, 2014. *Umění ve veřejném prostoru: série řízených rozhovorů s teoretiky umění a umělci: Žižka, Koleček, Zet, Šedá, Kohout, Klodová, Dick*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-4078-1.

BLAŽÍČKOVÁ-HOROVÁ, Naděžda, Taťána PETRASOVÁ a Helena LORENZOVÁ, ed. 2001. *Dějiny českého výtvarného umění*. Praha: Academia. ISBN 80-200-0735-0.

BRAY, Charles. 2001. *Dictionary of glass: materials and techniques*. 2nd ed. London: A & C Black, 256 s. ISBN 0713657928.

BREGANTOVÁ, Polana, Rostislav ŠVÁCHA a Marie PLATOVSKÁ, ed. 2005. *Dějiny českého výtvarného umění*. Praha: Academia. ISBN 80-200-1390-3.

BREGANTOVÁ, Polana, Rostislav ŠVÁCHA a Marie PLATOVSKÁ, ed. 2007. *Dějiny českého výtvarného umění*. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-1489-6.

CIGLER, Václav, 1987. In: *Skleněná plastika*. Brno: Dům umění města Brna, s. 5.

Cena Stanislava Libenského 2009, 2009. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla.

Cena Stanislava Libenského 2010, 2010. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-87073-25-4.

Cena Stanislava Libenského 2011, 2011. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-87073-34-6.

Cena Stanislava Libenského 2012, 2012. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-87073-44-5.

Cena Stanislava Libenského 2013, 2013. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-87073-67-4.

Cena Stanislava Libenského 2014, 2014. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-905760-0-1.

Cena Stanislava Libenského 2015, 2015. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-905760-1-8.

Cena Stanislava Libenského 2016, 2016. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-905760-2-5.

Cena Stanislava Libenského 2017, 2017. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-905760-3-2.

Cena Stanislava Libenského 2018, 2018. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-905760-5-6.

Cena Stanislava Libenského 2019, 2019. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla. ISBN 978-80-905760-6-3.

Concerto Glassico 2016: The Czech Art of Glass, 2016. Praha: České umění skla, s. 4-9, 48 s.

Connections: Současná evropská skleněná plastika, [2009]. Mníšek pod Brdy: Agency Prague Cherry. ISBN 978-80-904319-1-1.

CUTLER, Vanessa. 2012. *New technologies in glass*. London: A&C Black, 128 s. ISBN 9781408139547.

CZEPCOVÁ, Irena, 2020. Práce se sklem mě bavila natolik, že jsem si nedokázala představit dělat něco jiného. In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 126-137. ISBN 978-80-7454-956-4.

ČESKÉ SKLO ŽIJE!, 2012. *IGS 2012: XI. International Glass Symposium*. Sklář a keramik: odborný recenzovaný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie. Teplice: Česká sklářská společnost, 62(7-8), s. 214-215. ISSN 0037-637X.

ČESKÉ UMĚNÍ SKLA, 2016. *Concerto Glassico 2016: The Czech Art of Glass*. Praha: České umění skla – Český a moravský sklářský klastr, s. 4-9.

Femme fatale. 2016. V Jablonci nad Nisou: Muzeum skla a bižuterie, 66 p. ISBN 978-80-86397-20-7.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0139-7.

FUSKOVÁ, Zdeňka, 2020. Stačí to dělat od srdce, dělat to dobře a ostatní přijde samo. In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 36-44. ISBN 978-80-7454-956-4.

GÁLOVÁ, Mária, 2017. In: *Cena Stanislava Libenského 2017*, 2017. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 9. ISBN 978-80-905760-3-2.

GÁLOVÁ, Mária, 2021. *Czech glass: quo vadis?!* Praha: KANT – Karel Kerlický. ISBN 978-80-7437-352-7.

GAJDUŠEK, Ján a Tereza HAVLOVICOVÁ, 2019. *Tání hrany*. Praha: Museum skla Portheimka.

HEMACHANDRA, Ray (ed.). 2010. *Masters: blown glass: major works by leading artists*. New York: Lark Books, 330 s. ISBN 9781600594748.

HALEM, Henry. c2006. *Glass notes: a reference for the glass artist*. 4th ed. Kent: Franklin Mills Press, viii., 352 s. ISBN 9781885663061.

HARRISON, Charles a Paul WOOD, ed., 2002. *Art in Theory: 1900-2000: an anthology of changing ideas*. 2nd. USA: Blackwell publishing. ISBN 978-0-631-22708-3.

HEJDUK, Adam, 2020. Líbí se mi uvědomění lidí, když je překvapí, že to hraje a že se skla nemusí bát. In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 60-72. ISBN 978-80-7454-956-4.

HETTEŠ, Karel. 1958. *Glass in Czechoslovakia*. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 78 s.

HLAVEŠ, Milan, 2009. *České umělecké sklo: Soukromá sbírka, I. část*. Praha: Aukční dům Sýpka, s. 6-8., 55 s. ISBN 978-80-254-5636-1.

HLAVEŠ, Milan, 2011. *České umělecké sklo: Soukromá sbírka, III. část*. Praha: Aukční dům Sýpka, s. 3., 48 s. ISBN 978-80-254-9155-3.

HLAVEŠ, Milan., 2011. *Hledání skla*. Praha: Uměleckoprůmyslové muzeum. 111 s. ISBN 9788071010999.

HORÁČKOVÁ, Klára, 2017. *Klára Horáčková: Vlastnit reálné existující dílo je luxus*. Marie Kohoutová. Material Times. Praha: Material Times, 2, s. 52-59, ISSN 2464-742X.

HUPTYCHOVÁ, Kamila et al., 2020. *Bylo nebylo nebylo bylo: sklo: Time out of mind mind out of time: glass*. Humpolec: Nadační fond 8smička, s. 19–22. ISBN 978-80-907185-7-9.

JANKOVIČOVÁ, Sabina. 2015. *Sklo - socha: objekt, mal'ba, kresba a fotografia = Glass sculpture: object, painting, drawing, and photography*. Bratislava: Galéria Nedbalka, 47 p. ISBN 978-80-89784-01-1.

KNOBLOCH, Iva a Radim VONDRÁČEK, ed., 2016. *Design v českých zemích 1900-2000: instituce moderního designu*. V Praze: Academia. ISBN 978-80-200-2612-5.

KOHLER, Lucartha. c1998. *Glass: an artist's medium*. Iola: Krause Publications, 239 s. ISBN 0-87431-604-X.

KREJČÍ, Tomáš, 2020. Je v tom hromada úsilí, není to samo sebou, že vznikne sklo. In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 138-150. ISBN 978-80-7454-956-4.

KŘEN, Ivo, 2016. *České sklo: sbírka ateliérové sklářské tvorby a designu Východočeského muzea v Pardubicích = The Czech glass: collection of studio glass and glass design of the East Bohemian Museum in Pardubice*. V Pardubicích: Východočeské muzeum v Pardubicích. ISBN 978-80-87151-42-6.

KOENIGSMARKOVÁ, Helena, 2007. In: *České sklo 1945–1980: Tvorba v době mizerie a iluzí*. Praha: Uměleckoprůmyslové museum v Praze, s.7, s. 68. ISBN 978-80-7101-069-2.

KOENIGSMARKOVÁ, Helena, 2016. In: *Cena Stanislava Libenského 2016, 2016*. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 9-11. ISBN 978-80-905760-2-5.

KOVAL, Miroslav, 2020. *V krajině světla – Miroslava Ptáčková*. Šumperk: Galerie Jiřího Jílka.

KUBELKOVÁ, Zuzana, 2020. Uvědomila jsem si, že to není jen sklo. Může se do toho promítnout všechno, ze všech oborů. In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 88-98. ISBN 978-80-7454-956-4.

KŘEN, Ivo, 2015. In: *Cena Stanislava Libenského 2015, 2015*. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 14. ISBN 978-80-905760-1-8.

LANGHAMER, Antonín, 1999. *Legenda o českém skle*. Zlín: Tigris. ISBN 80-86062-02-3.

LANGHAMER, Antonín, 2011a. *České umělecké sklo: IV. část*. Praha: Aukční dům Sýpka, s. 6-7, 55 s. ISBN 978-80-254-9155-3.

LANGHAMER, Antonín, 2011b. *České umělecké sklo: V. část*. Praha: Aukční dům Sýpka, s. 2, 48 s. ISBN 978-80-260-0597-1. ISBN 8071010588.

LaMONTE, Karen, 2017. In: *Cena Stanislava Libenského 2017, 2017*. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 10. ISBN 978-80-905760-3-2.

LYNN, Martha Drexler. 2005. *Sculpture, glass, and American museums*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 223 s. ISBN 0812238966

Materiál: sklo. 2017. V Jablonci nad Nisou: Muzeum skla a bižuterie, 28 p. ISBN 978-80-86397-27-6.

MEARS, Elizabeth Ryland. 2005. *Flameworking: creating glass beads, sculptures & functional objects*. New York: Lark Books, 174 s. ISBN 1579907415.

MEDKOVÁ Jiřina, 1987. *Skleněná plastika*. Brno: Dům umění města Brna.

NELSON, Robert S. a Richard SHIFF, ed., 2003. *Critical terms for art history*. 2nd. United States of America: The University of Chicago Press. ISBN 0-226-57168-8.

Neues Glas – New Glass. 1980-2021. Dusseldorf: Verlagsanstalt Handwerk.

New Glass Review 32, 2011. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-181-0.

New Glass Review 33, 2012. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-187-2.

New Glass Review 34, 2013. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-193-3.

New Glass Review 35, 2014. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-197-1.

New Glass Review 36, 2015. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-203-9.

New Glass Review 37, 2016. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-207-7.

New Glass Review 38, 2017. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-211-4.

New Glass Review 39, 2018. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-215-2.

New Glass Review 40, 2019. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-218-3.

New Glass Review 40, 2019. Corning, New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-218-3.

NOVÝ, Petr, 2012. *Stanislav Libenský Award 2011*. Sklář a keramik: odborný recenzovaný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie. Teplice: Česká sklářská společnost, 62 (7-8), 214-215. ISSN 0037-637X.

NOVÝ, Petr, 2016. In: *Cena Stanislava Libenského 2016*, 2016. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 20. ISBN 978-80-905760-2-5.

NOVÝ, Petr, Jaroslav POLANECKÝ a Dagmar HAVLÍČKOVÁ, 2021. *Hledání rovnováhy: design československého lisovaného skla 1948-1989 = Finding balance: design of Czechoslovak pressed glass 1948-1989*. Jablonec nad Nisou: Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou. ISBN 978-80-86397-40-5.

OLDKNOW, Tina. c2009. *Voices of contemporary glass: the Heineman collection*. Corning, N.Y.: Corning Museum of Glass in association with Hudson Hills Press, 382 s. ISBN 9781555953140.

PARRIONT, Charlie, 2016. In: *Cena Stanislava Libenského 2016*, 2016. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 18-19. ISBN 978-80-905760-2-5.

PETR, Jakub, 2020. Důležitá je i průprava v nových médiích, ale klasická příprava je vždy základem, v tom je člověk nenahraditelný. In: PTÁČKOVÁ,

Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 112-124. ISBN 978-80-7454-956-4.

PETROVÁ, Sylva. 2007. *České a slovenské sklo v exilu*: [katalog: Moravská galerie v Brně – Uměleckoprůmyslové muzeum, 31. srpna 2007 – 6. ledna 2008]. V Brně: Moravská galerie, 119, [20] s. ISBN 9788070271650.

PETROVÁ, Sylva. 2018. *České sklo*. Druhé revidované, doplněné a rozšířené vydání. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, s. 291-305, 412-413. ISBN 978-80-87989-50-0.

PETROVICKÁ, Dagmar, 2020. Občas mě napadne něco jen tak v noci ve spánku, z ničeho nic se vzbudím a mám nápad... In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 22-35. ISBN 978-80-7454-956-4.

PODZEMNÁ, Alena, 2012. *Historie výroby skla*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, s. 152-153, 167 s. Učební texty Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně

POSPĚCH, Tomáš, ed., 2019. *Role fotografie: rozhovory o různé fotografii*. Praha: Nakladatelství Positif, 151 s. ISBN 978-80-87407-27-1.

PROKOP, Tomáš, 2020. Umění je můj kamarád, mé druhé já. In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 46-58. ISBN 978-80-7454-956-4.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2020. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati. ISBN 978-80-7454-956-4.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2021. *Sklo v hlavní roli: Irena Czepcová, Zdeňka Fusková, Tomáš Krejčí, Zuzana Kubelková, Jakub Petr, Dagmar Petrovická, Vendulka Prchalová, Tomáš Prokop, Barbora Štefánková*. Zlín: Zlínský zámek. 978-80-908072-5-9.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2022. *Sklo v hlavní roli*. Sklář a keramik: Odborný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie. Teplice: Česká sklářská společnost, 2022, 72(1-2), s. 37. ISSN 0037-637X

PRAŽSKÁ GALERIE ČESKÉHO SKLA, 2012. *Stanislav Libensky Award 2012*. In: *Sklář a keramik: odborný recenzovaný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie*. Teplice: Česká sklářská společnost, 62(9-10), s. 252. ISSN 0037-637X.

PRAŽSKÁ GALERIE ČESKÉHO SKLA, 2013. *Stanislav Libensky Award popáté*. In: *Sklář a keramik: odborný recenzovaný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie*. Teplice: Česká sklářská společnost, 63(9-10), s. 242. ISSN 0037-637X.

PRAŽSKÁ GALERIE ČESKÉHO SKLA, 2015. *Stanislav Libensky Award 2015*. In: *Sklář a keramik: odborný recenzovaný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie*. Teplice: Česká sklářská společnost, 65(9-10), s. 229. ISSN 0037-637X.

PREISNER, Pavel, 2021. *Miroslava Ptáčková*. Zlín: Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně, 4/2021, s. 36-37. ISSN: 1212-1398.

PRCHALOVÁ, Vendulka, 2020. *Práce se sklem je skutečná alchymie, tam si nikdy nemůžete být úplně jistí*. In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 100-110. ISBN 978-80-7454-956-4.

RICKE, Helmut, 2007. In: *České sklo 1945–1980: Tvorba v době mizerie a iluzí*. Praha: Uměleckoprůmyslové museum v Praze, s. 9, s. 68. ISBN 978-80-7101-069-2.

RICKE, Helmut (ed.). 2005. *Czech glass, 1945-1980: Design in an Age of Adversity*. Stuttgart: Arnoldsche Verlagsanstalt, 448 s. ISBN 3897902176.

ROSSINI, Pavla, 2009. *Crossing Borders: Sculptural Glass and Paintings by Czech Artists*. Ebeltoft: Glasmuseet Ebeltoft. ISBN 978-87-91179-20-4.

SILBERT, Susie ed., 2019. *New Glass Now (New Glass Review 40)*. New York: The Corning Museum of Glass. ISBN 978-0-87290-218-3.

STRAUSS, Anselm L. a Juliet CORBIN, 1999. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Brno: Sdružení Podané ruce. SCAN. ISBN 80-85834-60-X.

ŠTEFÁNKOVÁ, Barbora, 2020. Bublínky krásně odrážejí světlo. I vady jsou jedinečné, baví mě nedostatky materiálu. Ty ve skle jsou jeho součástí. In: PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, s. 74-86. ISBN 978-80-7454-956-4.

REICHEL, Jiří, 2009. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-3006-6.

ŘIHÁČEK, Tomáš, Ivo ČERMÁK a Roman HYTYCH, 2013. *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-6382-2.

SEKERA, Jan, 1998. In: *Sklo a prostor*. Praha: České muzeum výtvarných umění, s. 9. ISBN 80-7056-065-7.

Sklář a keramik: odborný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie. 1954-2021. Teplice: Česká sklářská společnost. ISSN 0037-637X.

STANICKÝ, Petr, 2017. *Jakou roli ve vašem oboru hraje řemeslná práce? Jaké máte zkušenosti s řemeslníky? Řadíte se mezi ně?* Barbora Vrablíková. Material Times. Praha: Material Times, 2, s. 110, ISSN 2464-742X.

STANÍKOVÁ, Olga a Petr STANICKÝ, 2016. *Sklo*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, Fakulta multimediálních komunikací. ISBN 9788074546280.

STRAUSS, Anselm L. a Juliet CORBIN, 1999. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Brno: Sdružení Podané ruce. SCAN. ISBN 80-858-3460-X.

STRNADEL, Ondřej, 2017. *Mistr, huť a tvar*. Zuzana Kubelková, Barbora Tydlitátová. Material Times. Praha: Material Times, 2, s. 77, ISSN 2464-742X.

ŠVÁCHA, Rostislav et al., PETRASOVÁ, Taťána, ed., 2017. *Art in the Czech Lands 800-2000*. Přeložil Robin CASSLING, přeložila Barbara DAY, přeložila Vanda KRUTSKY, přeložil Mark NEWKIRK, přeložil Derek PATON, přeložil Peter STEPHENS. Řevnice: Arbor vitae societas. ISBN 978-80-88283-01-0.

TADA, Erika, 2016. In: *Cena Stanislava Libenského 2016*, 2016. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 16-17. ISBN 978-80-905760-2-5.

TAIT, Hugh (ed.). 2012. *5000 years of glass*. London: The British Museum Press, 280 s. ISBN 9780714150956.

TANGEN, Lene Charlotte, 2015. In: *Cena Stanislava Libenského 2015*, 2015. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 10. ISBN 978-80-905760-1-8.

THWAITES, Angela. 2011. *Mold making for glass*. London: Bloomsbury, 144 s. ISBN 9781408114339.

VLČEK, Tomáš, 2007. In: *České sklo 1945–1980: Tvorba v době mizerie a iluzí*. Praha: Uměleckoprůmyslové museum v Praze, s.12-13, s. 68. ISBN 978-80-7101-069-2.

VOJTĚCHOVSKÝ, Miroslav, 2016. *Skleněné rozhovory: české umělecké sklo na fotografiích Miroslava Vojtěchovského = Glass dialogues: Czech glass art in photographs by Miroslav Vojtěchovský*. Přeložila Alena FALTÝSKOVÁ. [Praha]: Createam. ISBN 978-80-86801-09-4.

VONDRUŠKA, Vlastimil and Antonín LANGHAMER, 1992. *České sklo: tradice a současnost*. Nový Bor: Crystalex, 192 s.

VOLF, Petr, 2010. *Okamžik rozhodnutí: rozhovory o umění*. České Budějovice: KANT. ISBN 978-80-7437-021-2.

WHITEHOUSE, David. 2012. *Glass: a short history*. London: The British Museum Press in association with The Corning Museum of Glass, Corning, New York, 128 p. ISBN 9780714150864.

YELLE, Richard Wilfred. [2000]. *Glass art: from UrbanGlass*. Atglen: Schiffer Publishing, 320 p. A Schiffer art book. ISBN 0764311166.

ZVELEBILOVÁ, Kateřina, 2016. In: *Svícen, který září i bez svíce*. Material Times. Praha: Material Times, 1(1), s. 76. ISSN 2464-742X.

9.2 Online zdroje

8SMIČKA [online], 2021. Humpolec: Nadační fond 8smička [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://8smicka.com/>

BAUEROVÁ, Veronika, 2012. *Cena Stanislava Libenského 2012* [elektronická pošta]. Message to: mirka.mikra@gmail.com. 11. 05. 2012 [cit. 2019-06-24]. Osobní komunikace.

GAJDUŠEK, Jan, 2017. *Za hranou skla: /12. 9. až 5. 11. 2017/ Galerie Tančící dům*. Blok českého skla [online]. Praha: Blok českého skla [cit. 2019-06-29]. Dostupné z: <http://www.blokceskehoskla.com/>

Galerie Kuzebauch. *Galerie Kuzebauch* [online]. Praha: Galerie Kuzebauch [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: http://www.galeriekuzebauch.com/cs_CZ/

GLASMUSEET EBELTOFT. *The Young Glass 2017 Prize Winners*. Facebook [online]. [cit. 2020-09-23]. Dostupné z:

<https://www.facebook.com/GlasmuseetEbeltoft/posts/1371691302914016>

GLASS RITUALS: Galerie Kuzebauch představila na přehlídce Collect možnosti současného českého skla, 2019. Material Times [online]. Praha: Material Times [cit. 2021-03-10]. Dostupné z:

<https://www.materialtimes.com/vsimame-si/glass-rituals-galerie-kuzebauch-predstavila-na-prehlidce-collect-moznosti-soucasneho-ceskeho-skla.html>

Hlaveš, Milan, 2021. *Muzea* [elektronická pošta]. Message to: ptackova.miry@gmail.com. 21. 01. 2021 [cit. 2021-01-31]. Osobní komunikace.

HELLER, Douglas a Katya HELLEROVÁ, 2018. *Výstava Chihuly – Libenský – Brychtová: Sklo a keramika*. Sklo a keramika [online]. [cit. 2020-06-17]. Dostupné též z: <http://www.skloakeramika.cz/aktuality-z-oboru/356-vystava-chihuly-libensky-brychtova.html>

HEUER, Maja, 2016. In: *Cena Stanislava Libenského 2016*, 2016. Praha: Foibos pro Pražskou galerii českého skla, s. 12-15. ISBN 978-80-905760-2-5

CHIHULY, Dále, 2018. *Dox – Chihuly – Libenský – Brychtová* [online]. Praha: DOX Prague, 2018 [cit. 2019-02-15]. Dostupné též z: <https://www.dox.cz/program/chihuly-libensky-brychtova>

Junior Glass Ways. *Junior Glass Ways: Mezinárodní soutěž sklářských škol* [online]. Sázava [cit. 2020-09-23]. Dostupné z: http://www.juniorglassways.com/?page_id=89

Nadace Josefa Viewegha: Cesty skla. *Cesty skla o.p.s.: Ways of glass* [online]. Sázava [cit. 2021-4-28]. Dostupné z: <http://www.cestyskla.cz/recepce/nadace-josefa-viewegha/>

NOVÝ, Petr, 2021. *Generace Next: Nová vlna českého uměleckého skla*. Material Times [online]. Praha [cit. 2021-4-22]. Dostupné z: <https://www.materialtimes.com/jak-to-vidi/petr-novy-generace-next---nova-vlna-ceskeho-umeleckeho-skla.html?fbclid=IwAR2jLUGUEIvndWrsLtBJO6MielYuCy8PLvz9ppM5XkxwWLB049C4xXCLUvI>

O nás: Materials Times, 2013. *Materials Times* [online]. Praha: Happy Materials [cit. 2021-03-07]. Dostupné z: <https://www.materialtimes.com/o-nas/>

PETROVÁ, Sylva, 2019. *Sylva Petrová s citem pro věc o českém skle* [online]. Praha: Happy Materials, 19. 1. 2019 [cit. 2019-04-15]. Dostupné též z: <https://www.materialtimes.com/ptame-se/sylva-petrova-s-citem-pro-vec-o-ceskem-skle-a-nove-knize.html>

Portheimka: museum skla [online]. Praha: *Portheimka* [cit. 2021-02-01].
Dostupné z: <https://www.museumportheimka.cz/>

Prague Gallery of Czech Glass: O nás. *Prague Gallery of Czech Glass*: Official website [online]. Praha [cit. 2020-7-28]. Dostupné z: <http://prazskagalerie.cz/en/o-nas/>

Profil časopisu Sklář a keramik, 2020. *Sklář a keramik: Odborný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie* [online]. Tanvald: Sklář a keramik [cit. 2021-03-07]. Dostupné z: <http://www.sklarakeramik.cz/o-nas/profil/>

Libreto výstavy, 2013. Ptejte se knihovny [online]. Praha: Národní knihovna ČR [cit. 2021-05-13]. Dostupné z: <https://www.ptejteseknihovny.cz/dotazy/libreto-vystavy>

ROSSINI, Pavla, 2009. *Procházka skleněným lesem v Mánesu*. ČT24: Nejdůvěryhodnější zpravodajský web v ČR [online]. Praha: Česká televize [cit. 2020-12-16]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/1409524-prochazka-sklenenym-lesem-v-manesu>

Sklo a bižuterie ve sbírkách muzeí a galerií ČR, 2017. Czech Glass Competence [online]. Jablonec nad Nisou: Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou [cit. 2021-03-07]. Dostupné z: <https://www.czechglasscompetence.cz/sbirky>

9.3 Dokumentární pořady

BRYCHTOVÁ, Jaroslava. In: *Space of Light: The Glass Creations of Stanislav Libensky and Jaroslava Brychtova* [dokumentární film]. Režie JQr a Jiří MÁLEK. Česko, 2010

9.4 Televizní a rozhlasové vysílání

HLAVEŠ, Milan, 2012. *Unikátní české sklo*. In: Události, komentáře [televizní pořad]. ČT. ČT24 19. 12. 2012. Dostupné též z: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1096898594-udalosti-komentare/212411000371219/obsah/236179-unikatni-ceske-sklo>

HLAVEŠ, Milan, 2017. Interview. In: *Host Lucie Výborné* [rozhlasový pořad]. Moderuje Lucie VÝBORNÁ. ČRo 1 Radiožurnál, 21. 12. 2017

HLAVEŠ, Milan, 2018. O současnosti a tradici českého uměleckého sklářství. In: *ArtCafé* [rozhlasový pořad]. Moderuje Tomáš NOVOTNÝ. ČRo Vltava, 26. 9. 2018. Dostupné též z: <https://vltava.rozhlas.cz/sklo-jako-narodni-poklad-nebo-ziva-disciplina-jak-si-vede-nastupujici-generace-7624771>

ROUBÍČEK, René. České umělecké sklo pohledem několika generací. In: *Artmix* [televizní pořad]. ČT. ČT2 13. 9. 2012. Dostupné též z: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10123096165-artmix/212562229000007/obsah/219110-vse-nejlepsi>

VESELÝ Marek. O současnosti a tradici českého uměleckého sklářství. In: *ArtCafé* [rozhlasový pořad]. Moderuje Tomáš NOVOTNÝ. ČRo Vltava, 26. 9. 2018. Dostupné též z: <https://vltava.rozhlas.cz/sklo-jako-narodni-poklad-nebo-ziva-disciplina-jak-si-vede-nastupujici-generace-7624771>

10 PŘÍLOHY

10.1 Seznam použitých symbolů a zkratek

BE	Belgie
ČR	Česká republika
CIP	Základní záznam o dokumentu
ČVUT	České vysoké učení technické
DE	Německo
FI	Finsko
FR	Francie
GB	Spojené království Velké Británie a Severního Irska
ISBN	Mezinárodní standardizované číslo
JP	Japonsko
JUČB	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
KER	Knihovní a ediční rada
LV	Lotyšsko
MHMP	Muzeum hlavního města Prahy
NG	Národní galerie
NGR	New Glass Review
NL	Nizozemsko
NO	Norsko
PGČS	Pražská galerie českého skla
PGS	Pilchuck Glass School (USA)
PL	Polsko

RUV	Registr uměleckých výstupů
RIV	Rejstřík informací o výsledcích
SE	Švédsko
SK	Slovensko
SLA	Stanislav Libenský Award
TIGA	Toyama City Institute of Glass Art (Japonsko)
TUL	Technická univerzita v Liberci
UJEP	Univerzita Jana Evangelisty Purkyně
UOS	University of Sunderland (GB)
UPM	Uměleckoprůmyslové muzeum
USA	Spojené státy americké
UTB	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
VČM	Východočeské muzeum v Pardubicích
VRE	Vědecká rada edice
VŠUP	Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze
VUT	Vysoké učení technické v Brně

10.2 Seznam obrázků

1) <i>Návrh rozmístění exponátů výstavy Sklo v hlavní roli</i>	137
2) <i>Výstava Na hraně, Pražská galerie českého skla, Praha, 2015</i>	138
3) <i>Prostupy, Galerie Optika Zlín, Zlín, 2018 (foto: TOAST)</i>	139
4) <i>Private Room, Galerie Komnata, Zlín, 2020</i>	140
5) <i>Průhledy krajin, Centrum sklářského umění – Hut' František, Sázava, 2020</i>	141
6) <i>V krajině světla, Galerie Jiřího Jílka, Šumperk, 2020</i>	142
7) <i>Skrze vrstvy, Výstavní sály Hedvika, Zlín, 2021-2022 (foto: TOAST)</i>	143

8) <i>Skrze vrstvy, Výstavní sály Hedvika, Zlín, 2021-2022 (foto: TOAST)</i>	144
9) <i>Výstava Sklo v hlavní roli, Galerie Václava Chada, 2021-2022, sál. č. 1</i>	145
10) <i>Výstava Sklo v hlavní roli, Galerie Václava Chada, 2021-2022, sál. č. 2</i>	146
11) <i>Výstava Sklo v hlavní roli, Galerie Václava Chada, 2021-2022, sál. č. 3</i>	147
12) <i>Výstava Sklo v hlavní roli, Galerie Václava Chada, 2021-2022, sál. č. 4</i>	148
13) <i>Výstava Sklo v hlavní roli, Galerie Václava Chada, 2021-2022</i>	149

10.3 Seznam zdrojů obrázků

Obrazová příloha č. 1-13 – archiv autorky

10.4 Seznam tabulek

Tabulka 1 Procentuální účast 2009-2019, první část (<i>zdroj: vlastní zpracování</i>)	29
Tabulka 2 Procentuální účast 2009-2019, druhá část (<i>zdroj: vlastní zpracování</i>)	29
Tabulka 3 Státní příslušnost všech finalistů (2009-2019) (<i>zdroj: vlastní zpracování</i>)	30
Tabulka 4 Přehled zahraničních univerzit, ze kterých se hlásili finalisté (2009-2019) (<i>zdroj: vlastní zpracování</i>)	33
Tabulka 5 Počet finalistů zastoupených z jednotlivých univerzit v ČR (2009-2019) (<i>zdroj: vlastní zpracování</i>)	35
Tabulka 6 Souhrn hlavních údajů SLA 2009-2019, první část (<i>zdroj: vlastní zpracování</i>)	43
Tabulka 7 Souhrn hlavních údajů SLA 2009-2019, druhá část (<i>zdroj: vlastní zpracování</i>) ...	44

10.5 Seznam grafů

<i>Graf 1 Zastoupení finalistů v jednotlivých letech 2009-2019 (zdroj: vlastní zpracování)</i>	27
<i>Graf 2 Zastoupení zahraničních finalistů v jednotlivých letech (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování).....</i>	27
<i>Graf 3 Zastoupení českých finalistů v jednotlivých letech (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování).....</i>	28
<i>Graf 4 Kontinent dle původu všech finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)</i>	30
<i>Graf 5 Pohlaví všech finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)</i>	32
<i>Graf 6 Pohlaví českých finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování).....</i>	32
<i>Graf 7 Druh tvorby všech finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)</i>	36
<i>Graf 8 Druh tvorby českých finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)</i>	37

<i>Graf 9 Sklářské techniky všech finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)</i>	<i>37</i>
<i>Graf 10 Sklářské techniky českých finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování).....</i>	<i>38</i>
<i>Graf 11 Typ použitého materiálu v dílech všech finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování)</i>	<i>38</i>
<i>Graf 12 Typ použitého materiálu českých finalistů (2009-2019) (zdroj: vlastní zpracování) .</i>	<i>39</i>
<i>Graf 13 Použití jiných technologií v dílech všech finalistů (2009-2019).....</i>	<i>40</i>

10.6 Výběr institucí zabývajících se sklářským uměním

v zahraničí

ASIE

Čína: Shanghai Museum of Glass Park

Izrael: Glass Pavilion – Eretz Israel Museum Tel Aviv

Japonsko: Toyama Art Glass Museum, Notojima Glass Art Museum

AMERIKA

Spojené státy americké: The Metropolitan Museum of Art, MOMA – Museum of Modern Arts, Museum of Arts and Design, Corning Museum of Glass, The Rakow Research Library – The Corning Museum of Glass, Museum of Glass Tacoma, Toledo Museum of Art, Los Angeles County Museum of Art, Dept. of Sculpture & Works of Art – J. Paul Getty Museum, Museum of Fine Arts Boston,

EVROPA

Estonsko: Estonian Museum of Applied Art and Design

Itálie: Glass Museum Murano, Fondazione Giorgio Cini Glass Research Centre

– library

Finsko: The Finnish Glass Museum, Design Museum Helsinki

Francie: Musée du Louvre, Musée des Arts Décoratifs, Musée Atelier du Verre a CERFAV – Centre Européen de Recherches et de Formation aux Arts Verriers

Dánsko: Musée du Verre v Belgii, Glasmuseum Ebeltoft, Kunstindustrimuseet

Německo: Glasmuseum Frauenau, Museum für Kunsthandwerk, Glasmuseum Rheinbach, Staatliches Museum für angewandte Kunst, Museum für Kunst und Gewerbe, Kunstgewerbemuseum Berlin, Glasmuseum Immenhausen, Stiftung museum kunst palast – Glasmuseum Hentrich, Kunstsammlungen der Veste Coburg – Museum für Modernes Glas, Museum für angewandte Kunst An der Rechtschule

Maďarsko: Iparművészeti Museum – Museum of Applied Arts

Nizozemí: National Glasmuseum Leerdam

Norsko: Kunstindustrimuseet Oslo, The West Norway Museum of Decorative Art Bergen

Polsko: Muzeum Okregowe w Jeleniej Gorze – Glass collection, Museum narodowe Warszawa

Portugalsko: Museu do Vidro – Palácio Stephens

Rakousko: MAK – Museum für Angewandte Kunst

Slovensko: Slovenská národná galéria, Danubiana – Centrum moderného umenia

Slovinsko: Narodni Muzej Ljubljana

Spojené království Velké Británie a Severního Irska: Victoria and Albert Museum, National Glass Centre – Liberty Way Monkwearmouth

Španělsko: Museum of Glass – Real Fábrica de Cristales de la Granja, Castillos de Valderas y Museo de Arte en Vidrio de Alcorcón

Švédsko: Smålands Museum – Swedish Glass Museum, Rohsska Konstslojdmuseet

Švýcarsko: Musée Ariana a MUDAC – Musée de design et d'arts appliqués contemporains

10.7 Výběr institucí s obsáhlými sbírkami skleněných předmětů v ČR

Uměleckoprůmyslové museum v Praze, Východočeské muzeum v Pardubicích, Muzeum skla a bižuterie Jablonec nad Nisou, Sklářské muzeum Kamenický Šenov, Sklářské muzeum Nový Bor, Městské muzeum v Železném Brodě, Muzeum Vysočiny Jihlava, Muzeum Karlovy Vary, Severočeské muzeum Liberec, Moravská galerie v Brně – Uměleckoprůmyslové muzeum, Galerie Hlavního města Prahy, Muzeum Hlavního města Prahy, Národní muzeum, Regionální muzeum v Teplicích, Historická sbírka sklárny Harrachov, Horácká galerie v Novém Městě na Moravě, Oblastní muzeum Děčín, Muzeum Šumavy v Sušici a Kašperských Horách, Muzeum regionu Valašsko, Vlastivědné muzeum v Olomouci, Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy, Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou.

10.8 Výběr expozic českého soudobého skla

Stálá expozice ze sbírek Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, Národní galerie, Veletržní palác, Praha (2000); Expozice Odkud pocházíme, kdo jsme, kam jdeme?, Sklářské muzeum Kamenický Šenov, Kamenický Šenov (2005); Expozice Sklářského muzea Nový Bor, Nový Bor (2013); Cesty skla, Centrum sklářského umění – Huť František, Sázava (2014); IGS History 1982-2003, Ajeto Art Glass Museum, Nový Bor (2015); Čarovná zahrada - České sklo sedmi století, Muzeum skla a bižuterie Jablonec nad Nisou, Jablonec nad Nisou (2015); Plejády skla, Uměleckoprůmyslové museum, Praha (2018); Sklo jako umění, Portheimka

- Museum skla (2018); *S.K.L.E.M. – Svět krásy, lehkosti, elegance, magie podle Iva Křena*, Východočeské muzeum v Pardubicích (2020).

10.9 Seznam českých finalistů SLA 2009-2019, kteří absolvovali studium v ČR

2009

Ľubica Bakičová (*1985, UJEP), Veronika Černá (*1982, VŠUP), Josef Divín (*1982, VŠUP), Luboš Hnízdil (*1987, TUL), Klára Horáčková (*1980, VŠUP), Adéla Krejčová (*1983, TUL), Viktorie Kubelková (*1974, UJEP), Jitka Laimerová (*1981, VŠUP), Jarmila Maturová (*1979, UJEP), Hana Ouhrabková (*1985, TUL), Ladislav Průcha (*1979, VŠUP), Iva Řehová (*1977, VŠUP), Lenka Stejskalová Skoumalová (*1978, VŠUP), Jitka Kamencová Skuhřavá (*1976, VŠUP), Petra Schierová (*1985, TUL), Lucie Švitorková (*1985, UJEP), Soňa Třeštíková (*1983, VŠUP), Michaela Vejnarová (*1986, TUL), Monika Vortelová (*1985, TUL), Lukáš Vrbas (*1983, TUL)

2010

Zuzana Beránková (*1986, TUL), Irena Czepcová (*1986, UJEP), Markéta Janků (*1985, UJEP), Zuzana Kynčlová (*1985, VŠUP), Lucie Mužíšková (*1984, TUL), Dagmar Petrovická (*1987, UJEP), Martin Prokeš (*1985, TUL), Lucie Sokolová (*1983, UJEP), Lenka Tomšová (*1986, TUL), Barbora Vobořilová (*1981, VŠUP)

2011

Adéla Němečková (*1984, TUL), Jiří Růžička (*1982, TUL), Kateřina Smolíková (*1981, VŠUP), Marta Havlíčková (*1985, TUL), Tereza Kurčíková (*1987, UTB), Veronika Kopečná (*1984, UJEP)

2012

Alena Hájková (*1989, VŠUP), David Valner (*1990, UTB), Filip Dobiáš (*1990, VŠUP), Jana Železníková (*1987, VŠUP), Kristýna Pojerová (*1987, VŠUP), Lucie Sokolová (*1983, UJEP), Matěj Řízek (*1988, VUT), Michal Šilhán (*1988, UJEP), Miroslava Kupčíková (*1990, UTB), Petr Karban (*1988, TUL), Taťána Bartošová (*1985, UJEP), Tereza Anderlová (*1990, UTB), Tereza Kovaříková (*1988, UTB), Zuzana Kubelková (*1987, UJEP)

2013

Dagmar Petrovická (*1987, UJEP), Eliška Frydrychová (*1988, UTB), Hana Famfulíková (*1985, VŠUP), Irena Czepcová (*1986, UJEP), Kateřina Eršilová (*1989, TUL), Lenka Husárková (*1990, UJEP), Petra Stránská (*1989, TUL), Petra Vondráčková (*1988, TUL), Veronika Reková (*1989, UTB)

2014

Eva Wirthová (*1988, UTB), Kateřina Handlová (*1988, VŠUP), Miroslava Kupčíková (*1990, UTB), Michaela Mertlová (*1986, VŠUP), Martin Jakobsen (*1987, TUL), Petr Jánský (*1986, JUČB), Zuzana Kubelková (*1987, UJEP)

2015

Gabriela Lhotáková (*1992, UTB), Jakub Petr (*1987, VŠUP), Jiří Svoboda (*1989, UJEP), Lenka Husárková (*1990, VŠUP), Petra Vojtíšková (*1992, TUL), Tomáš Prokop (*1992, VUT)

2016

Linda Vránová (*1989, ČVUT), Lukáš Houdek (*1988, VŠUP), Vendulka Prchalová (*1989, VŠUP)

2017

Barbora Štefánková (*1991, VŠUP), Daniel Kinský (*1993, UJEP), Kristýna Venturová (*1994, VŠUP), Lenka Němcová (*1991, VŠUP), Martin Opl (*1992,

UJEP), Soňa Dermeková (*1988, UJEP), Tomáš Krejčí (*1994, UTB), Tomáš Prokop (*1992, VUT)

2018

David Černý (*1992, VŠUP), Jana Němcová (*1989, VŠUP), Marcela Šilhánová (*1995, UJEP), Martina Fabiánová (*1993, TUL), Nikola Čermáková (*1992, UJEP), Pavla Sedláková (*1995, UTB), Petr Jambor (*1988, VUT), Sebastian Kitzberger (*1992, VŠUP), Zdeňka Fusková (*1994, UTB)

2019

Adam Hejduk (*1992, VUT), Kristýna Venturová (*1994, VŠUP), Martin Jašontek (*1997, UTB)

Uvedeno v pořadí: jméno autora, datum narození, univerzita

10.10 Ocenění zahraniční finalisté 2009-2019

(řazeno dle ročníku účasti): 2009 – Maarja Priks (*1982, Estonia Academy of Arts, 3. místo za dílo Statue of Liberty); 2010 – Alan Horsley (*1988, University of Edinburgh, 1. místo za dílo The Shell of My Flesh – Element I), Mafune Gonjo (*1984, Konstfack University of Arts, Crafts and Design, 3. místo za dílo Every detail has own story, but it sinks into the whole); 2011 – Mai Yamamoto (*1985, Tokyo University of the Arts, 2. místo za dílo Breeze), Dóra Varga – (*1984, Moholy-Nagy University of Art and Design, 3. místo za dílo Active Construction); 2012 – Natsuho Enomoto (*1985, Tokyo University of the Arts, 1. místo za dílo Portrait of Capacity 68 000 cm³), Andrej Jančovič (*1986, Vysoká škola výtvarných umení Bratislava, 3. místo za dílo Geometry – Monad, Dyad, Tetrad), Peter Ďuriš (*1986, Vysoká škola výtvarných umení Bratislava, zvláštní cena LASVIT za dílo Colorstruction); 2013 – Ieva Voroneckyte (*1990,

Vilnius Academy of Arts, 1. místo za dílo Bite That), Terese William Waenerlund (*1982, Konstfack University of Arts, Crafts and Design, 2. místo za dílo Florence Table), Kristina Léven (*1977, Konstfack University of Arts, Crafts and Design, zvláštní cena Moser za dílo Shadows of Glass); 2014 – Sara Hellsing (*1987, Australian National University, 2. místo za dílo Moments Passed), 2015 – Tami Ishida (*1975, University for the Creative Arts, 1. místo za dílo Cups), Walaa Hamza (*1982, Helwan University, 2. místo za dílo Time for Lunch), Chieko Sasaki (*1990, Toyama City Institute of Glass Art, 3. místo za dílo Iridescent Clouds Dragon), Lena Feldmann (*1988, University of Applied Science Koblenz, Zvláštní cena Corning Museum of Glass za dílo Eighty-nine x 0); 2016 – Natsuki Katsukawa (*1991, Tokyo University of the Arts, 1. místo za dílo Micro World Specimens), Karina Malling (*1982, Royal Danish Academy of Fine Arts, 2. místo za dílo Transcendence), Ebibi Salomé (*1993, Royal Danish Academy of Fine Arts, 3. místo za dílo Times), Clare Peters (*1959, Australian National University, zvláštní cena Corning Museum of Glass za dílo In Search of Hope); 2017 – George William Bell (*1985, Royal Danish Academy of Fine Arts, 2. místo za dílo Specimens of Abstraction), Patrícia Šichmanová (*1992, Vysoká škola výtvarných umení Bratislava, 3. místo za dílo Tekutost), Jinya Zhao (*1994, China Academy of Art, zvláštní cena Corning Museum of Glass za dílo Foggy); 2018 – Yunxiao Wang (*1995, Tsinghua University, 1. místo za dílo Succulents Plan – Individual Diversity), Judith Roux – (*1992, Gerrit Rietveld Academy, 2. místo za dílo On the Way), Eric Hess (*1962, University of Texas at Arlington, 3. místo za dílo Fragile), Pavol Barkóci (*1990, Vysoká škola výtvarných umení Bratislava, speciální cena poroty za dílo Relations), Ján Mýtny Jr. (*1991, Vysoká škola výtvarných umení Bratislava, speciální cena poroty za dílo Thinking as Part of Nature); 2019 – Gabriela Osiniak (*1994, Eugeniusz Geppert Academy of Art and Design in Wrocław, první 2. místo za dílo The Race), Ating Weng (*1997, China Academy of Art, druhé 2. místo za dílo 3 Unstable Tanks), Wang Xin

(*1999, Guangdong University of Technology, speciální cena poroty za dílo Stylistic - meaning).

10.11 Představení respondentů – medailony

Dagmar Petrovická (*1987)

Sklářská výtvarnice, kurátorka a produkční

Na Střední uměleckoprůmyslové škole sklářské v Železném Brodě vystudovala obor Malování, tvarování a leptání skla. Ve studiu pokračovala na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem v ateliéru Sklo u doc. ak. mal. Ilji Bílka. Na studijní stáži vycestovala do Maďarska k György Gaspárovi na Moholy-Nagy University of Art and Design, do Říma na Rome University of Fine Arts u Gioacchino Pontrelli i na pracovní stáž do Nizozemí do studia světelného designu Henk van der Geest Lichtontwerpen. Po studiích se stala spoluzakladatelkou studia penocze a zakladatelkou online galerie goodbyGlass. Vedle umělecké tvorby se věnuje kurátorské činnosti v Galerii Huti František v Sázavě.

Její uměleckou tvorbu i design jsme mohli vidět na výstavách samostatných i skupinových jak v Česku, tak v zahraničí. Je zastoupena ve sbírce Sklářského muzea Kamenického Šenova a v Centru sklářského umění – Huť František.

Ve své autorské tvorbě přikládá důležitou roli improvizaci za využití tradičních sklářských technik. Vychází z jednoduchých tvarových forem, částečně ovlivněných grafickými trendy, typografií, automatickou kresbou. Zasahuje do malby, grafiky, instalace, objektu i designu. V současné době se snaží o kooperaci a aktivní zapojení diváka do uměleckého díla, o narušení ustrnulých tvrzení o skle.

Zdeňka Fusková (*1994)

Sklářská výtvarnice a designérka

Vystudovala Výtvarné zpracování skla a světelných objektů na Střední uměleckoprůmyslové škole sklářské ve Valašském Meziříčí, následně absolvovala studium v Ateliéru Designu skla prof. MgA. Petra Stanického, M.F.A., na Fakultě multimediálních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. V závěru studií byla na stáži v S12 Open Access Studio and Gallery – Bergen, Norsko. Po studiích se rok věnovala práci v grafickém studiu v Liberci.

Díky své aktivní činnosti má za sebou účast již na celé řadě zahraničních i českých skupinových výstav. Za své práce získala ocenění Junior Glass Ways pro rok 2017, Talent designu v kategorii Art design (2. místo, 2016). V roce 2015 obdržela Národní cenu studentského designu – Cenu za Excelentní studentský design, Cenu ředitele Uměleckoprůmyslového muzea v Praze i Cenu novinářů. Je zastoupena ve sbírkách Glassmuseet – Ebeltoft v Dánsku, Sklářského muzea Nový Bor a Uměleckoprůmyslového muzea v Praze.

Svémi skleněnými objekty se námětově výrazně vztahuje ke krajině a místům, s nimiž je jistým způsobem propojená. Můžeme tak nahlédnout do zákoutí jejích osobních vzpomínek a pocitů. Zdenčina práce se vyznačuje velkou trpělivostí a precizním provedením s důrazem na detail. Důležitou roli v předem promyšlených instalacích hraje světlo. Nejčastěji využívá ve své autorské tvorbě UV technologii.

Tomáš Prokop (*1992)

Sochař a sklářský výtvarník

Svou tvorbu započal na Střední škole umění a designu v Brně u doc. akad. mal. Petra Veselého v ateliéru Užité malby. Studium v Ateliéru sochařství 2, pod vedením prof. ak. soch. Jana Ambrůze a doc. Pavla Korbičky na Fakultě

výtvarných umění na Vysokém učení technickém v Brně, absolvoval o šest let později. Nyní pracuje v Brně v restaurátorském ateliéru.

Účastnil se výstav v Česku i mezinárodních výstav v zahraničí. V Japonsku získal prestižní ocenění v soutěžní přehlídce současné sklářské tvorby Toyama International Glass Exhibition 2018 – stříbrnou cenu. Je zastoupen ve sbírce v Corning Museum of Glass v Americe, Sbírcce současného výtvarného umění města Mikulova a v soukromých sbírkách.

Klíčový je pro něj proces a zkušenost, od kterých se vše odvíjí. Dlouhodobě se zabývá zkoumáním vlastností materiálů překonáváním jejich hranic. Hledá vzájemné spojitosti, mnohdy popírá samotnou strukturu materiálu. Je precizní, leč nebojí se riskovat ani v rámci vlastních mezí. Nejčastěji vychází ze silných osobních prožitků a vzpomínek, které jsou spojeny s rodinou, životem, smrtí a vztahem k přírodě.

Adam Hejduk (*1992)

Student, sochař, sklářský výtvarník

Vystudoval Střední školu průmyslovou a uměleckou v Opavě, obor Průmyslový design. Nyní studuje v Ateliéru sochařství 2 prof. ak. soch. Jana Ambrůze na Vysokém učení technickém v Brně. Využil možnost stáže na Akademii výtvarných umění v Praze v Ateliéru nových médií I MgA. Tomáše Svobody, Ph.D., a na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze v Ateliéru skla u prof. ak. soch. Ronyho Plesla.

Vystavuje především v České republice. V roce 2019 obsadil vítěznou příčku na prestižní mezinárodní výstavě skla Stanislav Libenský Award a získal třítydenní pobyt v americké sklářské škole Pilchuck Glass School. Zastoupen je ve sbírce Pražské galerie českého skla, o.p.s.

Poukazuje na využití nových směrů dosavadně zažitých zkušeností při práci se sklem a narušení původních významů věcí. Propojuje vizuální vjemy se zvukovými, skrze objekty a prostorové instalace, které se pohybují na pomezí sochy a hudebních nástrojů. Je schopen s naprostou přesností vyvážit instalace a zároveň ponechat diváka s nevšedním zážitkem v nejistotě křehkosti a nestability.

Barbora Štefánková (*1991)

Sklářská výtvarnice, designérka, ilustrátorka

Své umělecké vlohy rozvíjela nejprve na Střední uměleckoprůmyslové škole v Turnově, obor Umělecké odlévání, Střední uměleckoprůmyslové škole sklářské v Železném Brodě, obor Broušení a vzorování broušeného skla, poté v ateliéru Sklo u prof. ak. soch. Ronyho Plesla na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Vycestovala na stáž do Kanady do Emily Carr University of Art + Design, a do studia Barnaby Barforda ve Velké Británii. Po škole pracovala jako odborná asistentka na Univerzitě J. E. Purkyně v ateliéru MgA. Marcela Mochala, Sklo. Nyní je její hlavní pracovní náplní lektorská činnost a doprovodné programy v Portheimce – Museu skla.

Účastní se výstav v Česku i zahraničí. V roce 2011 vyhrála mezinárodní sklářskou soutěž pro studenty Sanssouci Junior Glass Match. Zastoupena je ve sbírkách Dresden Museum of Decorative Arts v Schloss Pillnitz v Německu, v Portheimce – Museu skla, Praha i v soukromých sbírkách.

Fascinuje ji sklo jako materiál i vady, které se v něm mohou objevovat. Obzvláště věnuje pozornost zpracování skla a samotnému procesu vzniku skleněného díla. Oblíbenou technikou je hutně modelované sklo, z něhož tvoří figurky. Prostřednictvím těchto objektů s radostí vypráví své příběhy, ale

i příběhy lidí, které ráda pozoruje kolem sebe. V současnosti pracuje také s pryskyřicí a recyklovaným sklem.

Zuzana Kubelková (*1987)

Sklářská výtvarnice, designérka a malířka

Studovala obor Modelářství lisovaného skla na Střední uměleckoprůmyslové škole sklářské v Železném Brodě, následně na to navázala studiem na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem v ateliéru Sklo u doc. ak. mal. Ilji Bílka. V době studia absolvovala zahraniční stáž na Glasfachschule Zwiesel v Německu a v Ateliéru skla u György Gaspára na Moholy-Nagy Művészeti Egyetem University of Art and Design v Budapešti v Maďarsku. Nyní je nezávislou výtvarnicí.

Od roku 2015 bylo možné její práce vidět na skupinových i samostatných výstavách v České republice a v zahraničí. Uspěla v českých soutěžích s mezinárodní účastí, jako je Stanislav Libenský Award (2. místo, 2012; 3. místo, 2014) a Cena Ludwiga Mosera (čestné uznání). V zahraničí obdržela cenu The Ebeltoft Prize v soutěži The Young Glass 2017 organizovanou Glasmuseet Ebeltoft (za dílo My Chemical Romance). Tato soutěž je vyhlašována jednou za deset let a jsou zde udělovány jedny z nejprestižnějších ocenění pro sklářské výtvarníky do 35 let z celého světa. Je zastoupena ve sbírce Glasmuseet Ebeltoft v Dánsku a v soukromých sbírkách v Česku, Slovensku, Německu a Kanadě.

Tvoří s určitou materiálovou a technologickou alchymií, experimentuje s průmyslovými materiály, brusnými kotouči i skelnými textiliemi. Vynalézavost a hledání nových cest ji neustále ženou kupředu. Důležitou součástí tvorby spatřuje v samotném procesu práce, v odezvě a v kontrastních vztazích materiálů.

Vendulka Prchalová (*1989)

Sklářská výtvarnice

Věnovala se Výtvarnému zpracování skla – vzorkářství skleněné bižuterie na Střední uměleckoprůmyslové škole sklářské v Železném Brodě, odkud pokračovala bakalářským studiem oboru Environmental Design u prof. Dr. Ing. arch. Bořka Šípka na Technické univerzitě v Liberci. Následovalo bakalářské studium na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem v ateliéru Sklo u doc. ak. mal. Ilji Bílka, a magisterské studium na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze v Ateliéru skla u prof. ak. soch. Ronyho Plesla. Prostřednictvím stáží vycestovala do Finska na Kymenlaakso University of Applied Arts Kouvola, účastnila se Working artist in residence na University of Montana Western v USA, v Japonsku pobývala ve sklářském ateliéru Tokyo University of the Arts, Toride a Toyama Institute of Glass Art. Nyní dokončuje doktorskou práci v Ateliéru skla u prof. ak. soch. Ronyho Plesla.

Vystavuje v České republice i zahraničí. Její práce je zastoupena ve sbírce Imagine Museum – Glass Museum St. Petersburg na Floridě, v Uměleckoprůmyslovém museu v Praze a v soukromých sbírkách.

Ve své volné tvorbě propojuje zejména techniku tavené skleněné plastiky s médii, jako je 3D software a 3D tisk, zabývá se inovací materiálů forem pro tavenou skleněnou plastiku. U projektů klade důraz na proces, který je proměnlivý, neopakovatelný. V jejích instalacích se projevuje citlivé vnímání prostředí, zkoumání vlivů i vytváření dialogů.

Jakub Petr (*1987)

Umělec, designér, inovátor

Navštěvoval Střední uměleckoprůmyslovou školu sklářskou v Železném Brodě, ateliér Hutní tvarování skla u MgA. Kateřiny Krausové. Magisterský titul

získal na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, kde v roce 2015 absolvoval v Ateliéru skla nejprve u prof. Vladimíra Kopeckého a následně u prof. ak. soch. Ronyho Plesla. Nové zkušenosti získal na stážích v Edinburgh College of Art ve Velké Británii u Alison McConachie v ateliéru Sklo, a následně v Bezalel Academy of Art and Design v Jeruzalémě v Ateliéru keramiky a designu skla.

Jeho práci jsme mohli vidět na samostatných i skupinových výstavách. V roce 2012 se stal laureátem Ceny rektora Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze.

Neomezuje se v použití materiálů ani technologií, které je schopný si sám naprogramovat a zkonstruovat. Jeho inovativní projekty často přesahují do oblastí novomediálního umění. Skrze umění se snaží popularizovat vědu. Zajímá se například o kosmologii, kvantovou mechaniku, biologii, multioborové propojení. Své teoretické poznatky ověřuje řemeslem, které je pro něj základ, stejně jako klasická průprava v podobě kresby a modelování.

Irena Czepcová (*1986)

Sklářská výtvarnice a řemeslnice, designérka, pedagožka

Vystudovala Střední uměleckoprůmyslovou školu sklářskou ve Valašském Meziříčí pod vedením doc. Mgr. Jaroslava Koléška, ArtD., v Ateliéru modelování skla. Zde si pak ještě rozšířila své odborné vzdělání o obor Uměleckořemeslné zpracování skla – broušení a rytí. Dále pokračovala ve studiu na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem v Ateliéru skla u doc. ak. mal. Ilji Bílka. Působila na stáži v sochařském ateliéru Jerzy Nowakowski na Jan Matejko Academy of Fine Art v Polsku, v sochařském ateliéru Colina Fostera na University of Pécs v Maďarsku. Účastnila se stipendijního pobytu na University of Sunderland ve Velké Británii u Jeffreyho Sarmienta, následně odcestovala na rezidenční pobyt Emerging Artist do Spojených států amerických do Pilchuck Glass School. Nyní

působí v Ateliéru Designu skla na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně jako odborná asistentka. Je spoluzakladatelkou studia penocze.

Na umělecké scéně se pohybuje od roku 2002 v rámci skupinových i samostatných výstav. Zastoupena je ve sbírkách Muzea umění a designu Benešov a v Městském muzeu v Železném Brodě.

Vedle práce s tubulárním zdrojem světla se nyní ve svých projektech věnuje práci převážně s hutním sklem, které ve formě pruhů geometricky skládá do obrazců, a dále zpracovává technologií tavené plasty. Ráda objevuje nové možnosti technologického zpracování skla. Dlouhodobě se zajímá o dekor a využívá i předností sítotisku.

Tomáš Krejčí (*1994)

Student, sklářský výtvarník a řemeslník, vizuální umělec

Zvolil si studium Designu skla pod vedením MgA. Josefa Divína na Střední uměleckoprůmyslové škole sklářské ve Valašském Meziříčí, odkud pokračoval v bakalářském i magisterském studiu v Ateliéru Designu skla na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně u prof. MgA. Petra Stanického, M.F.A. V rámci studií vycestoval na stáž do Haute École des Arts du Rhin – Štrasburk, Francie. Nyní se zabývá doktorskou prací na zlínské univerzitě. Vedle tvůrčí činnosti se věnuje kurátorství v Galerii Komnata ve Zlíně, kterou založil.

Vystavuje na domácí půdě i v zahraničí. V roce 2018 získal v mezinárodní soutěži Junior Glass Ways zvláštní cenu poroty. Jeho práce je zastoupena v Museum of Contemporary Design and Applied Arts – Lausanne ve Švýcarsku a v soukromých sbírkách.

V jeho tvorbě je patrný materiálový experiment, který umožňuje zkoumat vzájemné vztahy, jež spolu zdánlivě nesouvisí. Snaží se překonávat vlastní hranice a z ateliérové tvorby přejít do většího měřítka. Ve svých posledních

projektech se soustředí na konfrontaci veřejnosti, která běžně nechodí do galerií a muzeí, s uměním ve veřejném prostoru, kde může vzniknout bezprostřední dialog. Téma života ve městě se promítá i do problematiky přemíry umělého osvětlení a světelných prvků, spojených s večerním životem společnosti, na něž se snaží upozornit prostřednictvím svých instalací.

10.12 Základní matrice otázek polostrukturovaných rozhovorů

Základní otázka k rozmluvení:

Jaké jste měl/a životní předpoklady ke sklářské tvorbě, pocházíte ze sklářské / umělecké rodiny?

Tvůrčí podněty, přístup, tvorba:

Jak jste se dostal/a k práci se sklem, co bylo hlavním impulzem?

Co nebo kdo vás nejvíce ovlivňuje v tvorbě?

Co je pro vás nejdůležitější, když pracujete se sklem?

Co pro vás znamená experimentální přístup ve vaší tvorbě, jak se projevuje? Jaké materiály používáte?

Jak se v průběhu tvorby mění váš záměr a hraje tam roli i náhoda?

Kde hledáte tvůrčí inspiraci? A když nápady nepřicházejí?

Jak postupujete při realizaci projektu?

Je něco z toho automatického?

Jak jste dospěla k tématu, se kterým pracujete? Budete se mu nadále věnovat nebo už vaše kroky směřují k něčemu jinému?

Na jakém projektu nyní pracujete? Můžete to, prosím, popsat blíže?

Ve vaší tvorbě se objevuje xy, je to pro vás charakteristické / co je pro vás charakteristické?

Výstavy, soutěže, prezentace autora:

Co pro vás znamenají sklářské soutěže – otevírají „dveře“ (nové možnosti)?

Co vám přinesla účast v soutěži SLA a jak vnímáte její vývoj?

Když plánujete výstavu, oslovíte přímo galerii nebo spíše přichází nabídky od kurátorů a galerií?

Jak vnímáte portfolio – je to důležitá věc v prezentaci umělce?

Považujete tištěný formát portfolio za přežitek? Preferujete nyní online prezentace ve formě webu, soc. sítích, blogu aj.?

Může špatná online forma prezentace negativně ovlivnit rozhodnutí kurátora nebo komise?

Cíle, omezení a úspěchy:

Jaké máte cíle? Čeho chcete dosáhnout?

Co je pro vás motivací a co vás při práci nejvíce omezuje?

Který okamžik ve své tvorbě považujete za zlomový? A co je pro vás největším úspěchem, čeho si nejvíce vážíte?

Technologické možnosti, zázemí:

Zůstávají podle vás mladí skláři (do 35 let) věrni oboru nebo postupně prolínají ve své tvorbě různé obory i nová média?

Pro práci se sklem je důležité i zázemí. Jaké zázemí využíváte pro realizaci svých projektů, máte vlastní?

Co pro vás znamenají digitální technologie (3D tisk, laser, vodní paprsek aj.) – používáte některé z nich? Myslíte, že mohou digitální technologie obohatit potenciál českého skla?

Je pro vás, sklářského výtvarníka, důležitá nezávislost (i na úkor možné finanční nejistoty a pracovního vyčerpání)?

V případě zaměstnaného umělce: Jste zaměstnaná/ný. Je pro vás náročné nyní skloubit práci, tvorbu a další povinnosti?

Tvoříte v takovém rozsahu, jak byste si představoval/a?

Osobní pohled na autorskou tvorbu:

Je těžké se v oblasti autorské sklářské tvorby prosadit?

Vnímáte, jestli se vaše postavení v oblasti uměleckého skla v průběhu vašeho života / tvorby mění? Z čeho ta případná změna pramení?

Do svých děl vkládáte velkou invenci. Měl/a jste to tak už od počátku nebo se rozvíjí tento vklad s každým dalším projektem?

Jaká je nyní v oblasti českého autorského skla podle vás převládající tendence?

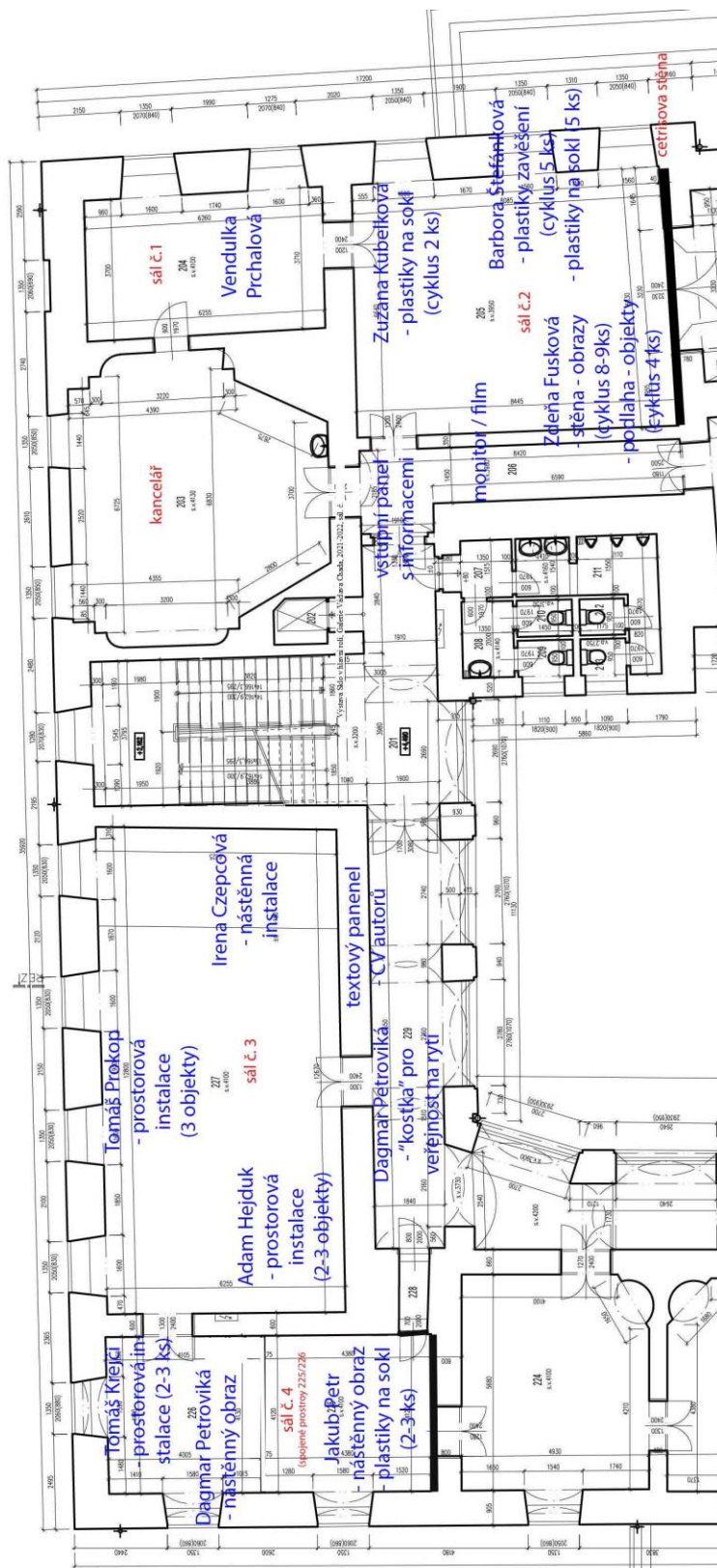
Jak se obecně proměňuje přístup mladých sklářů k autorskému sklu?

Závěr:

Má české sklo svou charakteristiku, oproti zahraničnímu? Jakou?

A v čem spatřujete budoucí potenciál českého skla?

10.13 Návrh rozmístění exponátů výstavy Sklo v hlavní roli

1) Návrh rozmístění exponátů výstavy Sklo v hlavní roli

10.14 Obrazová příloha

2) *Výstava Na hraně, Pražská galerie českého skla, Praha, 2015*

3) *Prostupy*, Galerie Optika Zlín, Zlín, 2018 (foto: TOAST)

4) Private Room, Galerie Komnata, Zlín, 2020

5) Průhledy krajin, Centrum sklářského umění – Huť František, Sázava, 2020

6) *V krajině světla*, Galerie Jiřího Jílka, Šumperk, 2020

7) Skrze vrstvy, Výstavní sály Hedvika, Zlín, 2021-2022 (foto: TOAST)

8) *Skrze vrstvy*, Výstavní sály Hedvika, Zlín, 2021-2022 (foto: TOAST)

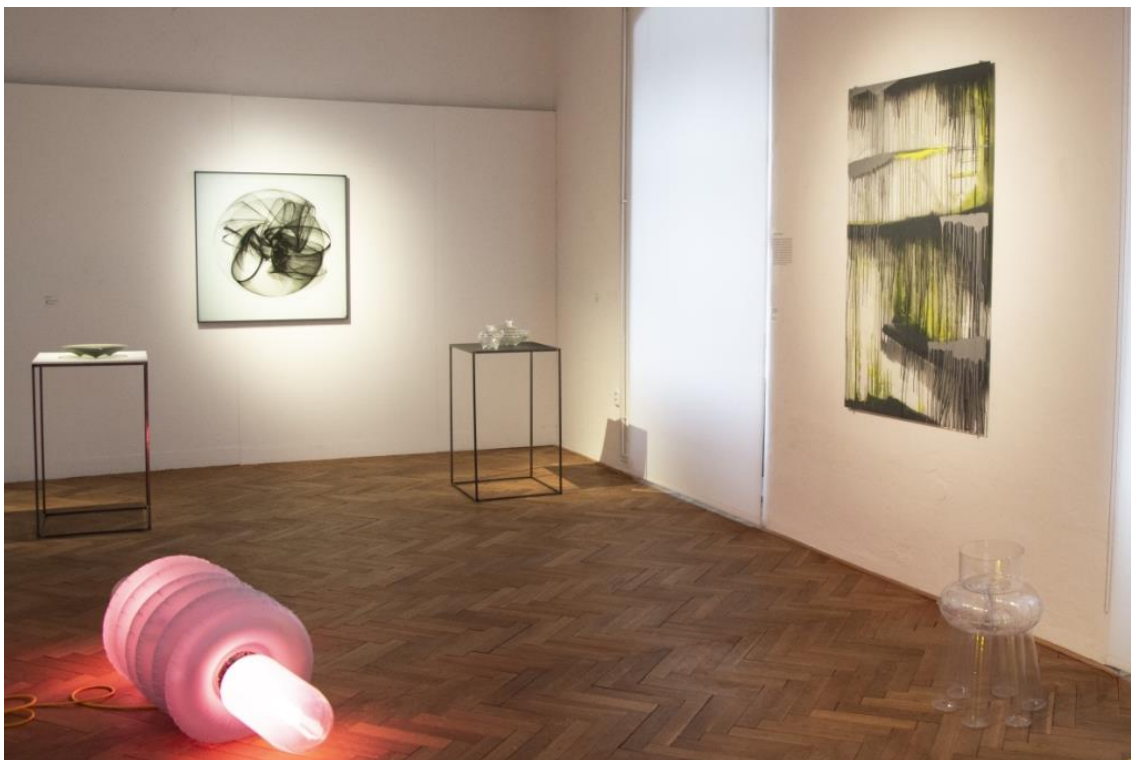
9) *Výstava Sklo v hlavní roli, Galerie Václava Chada, 2021-2022, sál. č. 1*

10) Výstava Sklo v hlavní roli, Galerie Václava Chada, 2021-2022, sál. č. 2

11) Výstava Sklo v hlavní roli, Galerie Václava Chada, 2021-2022, sál. č. 3

12) Výstava Sklo v hlavní roli, Galerie Václava Chada, 2021-2022, sál. č. 4

13) Výstava *Sklo v hlavní roli*, Galerie Václava Chada, 2021-2022

10.15 Kurátorské texty k autorským výstavám

V krajině světla, Galerie Jiřího Jílka, Šumperk

Kurátor výstavy V krajině světla v Galerii Jiřího Jílka – Miroslav Koval (2020, s. 4) blíže popisuje výstavu:

„Sklářka Miroslava Ptáčková od počátku nalézá nové možnosti ve způsobu zacházení se sklem v jeho propojení s různými materiály, s pryžovou duší a jejím dechem, s pryskyřicí nebo i s betonem. Letos pracuje s tabulovým sklem a sklovlákninou v jejím vrstvení, leptání, broušení a dotváření povrchu sítí hmotou syntetických barev. Co vzniká, je zdánlivě nečekaným obrazem krajiny nebo přesněji zrcadlem přírody, která ji doma kruhem obklopuje.

Navzdory výrazné odlišnosti v postupu práce snadno navazuje nit s většinou autorů galerie, kterým je řád přirozeného světa a jemu odpovídající řád výtvarné výpovědi linií zásadní a určující. Až s údivem a rád nalézám u ní důvěrně známé podoby rytmů přírody v jejím členění. Vidím tu znovu krajiny Jiřího Johna, stejně jako horizonty Evy Vápenkové. Výčet jmen by byl dlouhý, a i nám oběma je to svět bytostně blízký.

Všechno to děje se jí ale „pohledem z druhého břehu“, noří se z vlastností materiálu. Forma předešla obsah, aby se sama stala obsahem a splynula s ním v jediném. Aby byla přírodou, stromem, vodou, horizontem, květem, horou, cestou ze skla zrozenou.

Vrstvením sítí z děrované vlákniny a křížením směrů její osnovy mění hustotu tkáně, ladí míru prostupujícího světla a ohýbáním nechá vyjít i do prostoru. Světlo tu hraje hlavní roli, a proto mu objekty v dřevěných rámech, ve volném prostoru zavěšené, plně nastavuje.

Drobnými kresbami štětcem a tuší na ručním papíře skleněné krajiny doprovází a jako na březnové výstavě malíře Jiřího Krtičky i v malém rozměru a tady i v letmém záznamu objekty významně doplňuje.

I jiný výběr prací experimentátorky Miroslavy Ptáčkové by byl vítaným příspěvkem, ale právě přírodou výrazně vymezený soubor je tu na dobré adrese. Zřetelně ukazuje, že i tak různé cesty vedou ke stejnému cíli a v řádu světa, v jeho prapodstatě a harmonické jednotě, se navzdory času spolu potkávají...“

Miroslav Koval

Skrze vrstvy, Výstavní sály Hedvika, Zlín

K výstavě vznikl i kurátorský text, kde Pavel Preisner (2021, s. 36-37) blíže popisuje přístup a tvorbu:

„...seděl na zídce a komíhal nohama. Bublifukem, v jehož válci bylo mleté sklo, pouštěl na svět bubliny, které se amébovitě snášely na zem a hranatěly. Některé z nich jako létající koberce utkané ze skleněných vláken si lehaly na zem a tvrdly...“ (Bílý sešit, nedávno)

„Mirka Ptáčková (1990) je křehká i pevná zároveň. Je oduševnělá. O duši a duších ještě bude řeč. Je křehká a pevná nejen ve své tvorbě, je taková i v životě. Křehkost a pevnost, soustředění se na všechno, co dělá. Ať už je to její umění, anebo kurátorství výstav – umění těch druhých.

Mirka má dobrý základ, co se týká řemesel. Nejprve studovala na Střední uměleckoprůmyslové škole v Uherském Hradišti obor Kamenosochařství (2005-2009), potom absolvovala obor Design skla na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně (2009-2014). Dokáže přidáváním materiálu – hlíny udělat portrét i figuru, ubíráním materiálu – kamene cokoliv. Umí zacházet se vzduchem. Na UTB začala nalézat sama sebe, jak se říká.

Mirčiny objekty obsahující sklo (mléčné sklo, sklovlákno, leptané sklo, hutně tvarované sklo) v různých podobách jsou místa. Jsou to místa s duší. Dovolím si zde zdánlivě prvoplánové uplatnění dvojice významů slova duše. Skutečně, některé objekty obsahují gumovou duši, někdy nafouknutou, někdy nafouknutou

částečně. A jindy je splasklá duše křížením přetažena přes tabule skla. A všechny ty realizace mají i svou duši ve spirituálním významu. Ne v prvním plánu ovšem. Jsou objekty, kde jsou sklo a duše ve vyrovnaném poměru. A jsou objekty, které mají perforovanou duši jako pokožku – sklo je uvnitř a perforovací duši proniká vnitřní světlo. Je tu také foukané sklo, kdy to fouknutí je realizováno vypouštěním vzduchu z duše do sklářské píšťaly, a dává tak sklu tvar. Na začátku této Mirčiny etapy byl nález duší v otcově garáži. Náhody neexistují! Od té doby používá tato gumová kola ve velikosti od dětského kočárku až po kolo z traktoru. Vzniklo z toho něco, co je původní i půvabné. Hravé. Malé chrámy v době duchem chudé. Spiritualita a elegance.

Následuje cyklus skleněných obrazů. Obrazy evokující krajinu. Tady musím připomenout grafické listy Jiřího Johna, jeho inovativní pojetí krajiny a šrafy velkých tušových kreseb z osmdesátých let Václava Stratila, ten stejně jako Mirka pracoval kresbou lazurně. Řád krajiny. Postupuje tak, že na skleněnou tabuli (většinou 70x70 cm) lepí černou syntetickou barvou rastr, mřížku ze sklovlákna. Otiskem začerněné mřížky na bílý papír vznikají grafické listy charakteristické tím, že každý otisk je jiný, na rozdíl od klasické grafiky. Opět to jsou krajiny. Mřížky vrství na sebe, někdy síťku zvlní. Souběžně vznikají plátna drobného formátu, na které jsou natažené mesh bannery – mřížky pojednané syntetickými barvami na sklo. Jsou vícebarevné. Není jich mnoho (zatím), ale považuji je za důležité. Jsou to takové drahokamy svítící v černé řadě, o níž je řeč výše.

Aktuální řadou Mirčinych věcí jsou zjednodušeně řečeno proškrabovaná zrcadla. Jsme zvyklí na dívání se do zrcadla, abychom si znovu připomněli svou schránku, svůj obličej. Mirka zachází se zrcadly tak, že se díváme ne do zrcadla, ale na zrcadlo. Zrcadla jsou Mirkou z obou stran proškrabována a vůbec mechanicky pojednávána. I když jsou tyto zásahy gestické, výsledkem je lyrický obraz. Jsou to fragmenty přírody. Příroda sama, neboť fragment obsahuje celek.

Křehké obrazy nikoliv ve smyslu vracení pohledu. Jsou to obrazy, které odrážejí cosi, co je mnohem víc než jen pohled do „poškrábaného“ zrcadla.

Skleněné obrazy z cyklu vrstvení černých mřížek byly vystaveny vloni v Galerii Jiřího Jílka v Šumperku. Vedle skleněných obrazů tady Mirka vystavila i drobné kresby – malby štětcem a tuší. Jemné, subtilní, a přitom monumentální krajiny. Nejsou to marginálie a je jich velká řada. Tuto výstavu považuji na cestě Mirky za významnou, protože kurátor výstav ve zmíněné galerii Mirek Koval si vybírá. A vystavující tam tímto dostává jakési posvěcení.

V roce 2020 byla Mirka oceněna. Vyhrála Secondary archiv. To je ocenění od Katarzyna Kozyra Foundation (Polsko), ve spolupráci s Meet Factory (ČR), Easttopics (Maďarsko) a Bjornsonova (Slovensko). V rámci Open Call pro umělce – ženy narozené po roce 1989, pro všechny umělecké obory, z každé země V4. Za Českou republiku byla vítězkou právě Mirka Ptáčková.

„Myslím si, že Mirka, aniž by o to urputně usilovala, míří do světa.“

Pavel Preisner

10.16 Odborný životopis autorky, umělecká a publikační činnost

MgA. Miroslava Ptáčková

*13. 5. 1990, Zlín (roz. Kupčíková)

www.ptackovamiroslava.com

Vzdělání:

2015 – doposud: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – Fakulta multimediálních komunikací, doktorské studium: Ateliér Design skla

2009-2014: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – Fakulta multimediálních komunikací, bakalářské a magisterské studium: Ateliér Design skla

2005-2019: Střední umělecko-průmyslová škola Uherské Hradiště – Kamenosochařství – Kamenosochařská tvorba

Samostatné výstavy:

2021/2022 Skrze vrstvy, Výstavní sály Hedvika, Zlín

2020 V krajině světla, Galerie Jiřího Jílka, Šumperk

2020 Průhledy krajin, Centrum současného sklářského umění – Galerie Huť František, Sázava

2020 Private Room, Galerie Komnata, Zlín

2019 Coming Night, Velvyslanectví Švýcarské konfederace v České republice, Praha

2018 Prostupy, Optika Zdeněk Mezírka, Zlín

2015 Na hraně, Pražská galerie českého skla, Praha

2014 Pneuma, Galerie Garáž, Zlín

Skupinové výstavy:

2022 Vybrána pro Elizabeth R. Raphael Founder's Prize, Pittsburgh Center for Contemporary Craft (USA)

2022 Selected Works from the Collection of the International Biennale of Glass, UniArt Gallery, Sofie (BG)

2022 Biennale Milano Vetro-35, Castello Sforzesco, Comune di Milano, Milan (IT)

2021 International Biennale of Glass 2021, National Gallery – Kvadrat 500, Sofie (BG)

2021 Objekt 04 – přehlídka umění a designu, areál TOMA, Otrokovice

2021 Okem prstenu, dům U Zlatého prstenu – Muzeum hlavního města Prahy

2020 +-Monochrom – Pocta vzájemnosti, Galerie Václava Chada, Zlín

2020 Design.s 2020 – Mezinárodní bienále studentského designu, Technické muzeum v Brně

2019 Kolabo, Fakulta architektury STU, Bratislava (SK)

2019 Řemeslo & umění ve skle Nový Bor, Sklářské muzeum Nový Bor

2018 Průzkumy bydlení, G18, Zlín

2017 Pod Jedličkou, Galéria NOVA, Bratislava (SK)

2017 Cena Galérie NOVA: Sklo 2016, Galéria NOVA, Bratislava (SK)

2016 Cena Rudolfa Schlattauera, Galerie Sýpka, Valašské Meziříčí

2016 Řemeslo & umění ve skle Nový Bor, Sklářské muzeum Nový Bor

2016 Design.s 2016 – Mezinárodní bienále studentského designu, Technické muzeum v Brně

2015 Consequence of view, Galerie No Smoking, Francie (FR) International Biennial of Glass Strasbourg

2015 Frágil, Contemporary Glass Art Museum of Alcorón, Španělsko (ES)

2015 Jiný pohled, Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně

2015 Jiný pohled, Galerie Sýpka, Valašské Meziříčí

2014 Stanislav Libensky Award 2014, Tančící dům, Praha

2014 Magické působení, Galerie Bernarda Bolzana, Těchobuz
2014 New G(o)ods!, Kunsthaus Graz, Austria (AT) – Mnichov (DE)
2014 Design.s – Mezinárodní bienále studentského designu, Technické muzeum v Brně
2014 Sanssouci Junior Glass Match, Spa Resort Sanssouci, Karlovy Vary
2013 When Prague Meets Shanghai, Shanghai Museum of Glass, China (CHN)
2013 When Prague Meets Shanghai, DOX – Centrum současného umění, Praha
2013 Výstava, Galerie Jána Koniarka, Synagóga – Centrum současného umění, Trnava (SK)
2013 Bite Me Milan, České centrum, Milano (IT)
2013 Na Punk, Dům umění města Brna, Brno
2013 Z bodu A do bodu B, Městské divadlo, Zlín
2012 Stanislav Libensky Award 2012, Klášter sv. Jiří na Pražském hradě, Praha
2012 12. umělecký festival skla, Karlovy Vary
2012 Výstava obrazů spojených se sbírkou, Brno
2012 Křehké sklo + Dobrá paštika, Photogether, Zlín
2011 Tři České zdroje pro současné sklo, Glasmuseum Lette (Alter Hof Herding), Coesfeld (DE)
2011 Percipio výstava, Velké kino, Zlín
2011 Sklo nám není cizí, Kongresové centrum, Zlín
2011 Sklo v prostoru, Photogether, Zlín

Zastoupení v institucionálních sbírkách:

Glasmuseum Lette, Coesfeld (DE)
International Biennale of Glass (BG)
Pražská galerie českého skla, Praha
Sklářské muzeum Nový Bor, Nový Bor
Soukromé sbírky

Realizace:

2017 – doposud The Main Prize for the Top Film of the Zlín Dog, Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež, Zlín

2017, 2018 Medaile pro Festivalový půlmaraton Monet + Zlín – ženy

2017 ECFA Award 2017, Best European Film for Children

2014 Výroční láhev pro Pilsner Urquell

Ocenění:

2021 2. místo – soutěž Okem prstenu, dílo inspirované domem U Zlatého prstenu, Praha – kresba

2020 1. místo za Českou republiku: ocenění od Katarzyna Kozyra Foundation (PL), ve spolupráci s MeetFactory (CZ), Easttopics (HU) and Björnsonova (SK), v projektu online platformy Secondary Archive, udílené umělkyním narozeným po roce 1989 ze zemí Visegrádské čtyřky (V4)

2019 2. místo v produktové soutěži Kolabo (Bratislava, SK) – lampa Moon

2018 Návrh na ozdobu na lampu veřejného osvětlení a dekor do převěsu mezi domy MK Mont Illuminations (Speciální cena – skicovné)

2014 1. místo – návrh výroční láhve pro Pilsner Urquell

Projekty:

2014 – doposud Zlín Design Market, Zlín

Symposium:

2012 The Colours of the Day and Night, Apolonia, Sozopol (BG)

Ostatní:

Project Globe, Environmental Protection, 2001-2005

Project Socrates (Comenius 1), Art in Nature, 2005, Finland (FI)

Publikační činnost:

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2022. *Jiřina Doubnerová – Cesty domů*. Zlín: Zlínský zámek. 978-80-908072-7-3.

PTÁČKOVÁ, Miroslava. *Sklo v hlavní roli*. Sklář a keramik: Odborný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie. Teplice: Česká sklářská společnost, 2022, 72(1-2), s. 37. ISSN 0037-637X.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2022. *Zlín Design Market 2022*. Zlín: Zlínský zámek. 978-80-908072-6-6 (e-verze)

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2022. *Zlín Design Market 2022*. Zlín: Zlínský zámek. 978-80-908072-4-2.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2021. *Sklo v hlavní roli: Irena Czepcová, Zdeňka Fusková, Tomáš Krejčí, Zuzana Kubelková, Jakub Petr, Dagmar Petrovická, Vendulka Prchalová, Tomáš Prokop, Barbora Štefánková*. Zlín: Zlínský zámek. 978-80-908072-5-9.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2021. *Zlín Design Market 2021*. Zlín: Zlínský zámek. 978-80-908072-3-5.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2021. *Pavel Preisner: Krása bude divná nebo nebude vůbec*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-908072-1-1.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2020. *Sklo v hlavní roli*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. ISBN 978-80-7454-956-4.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2019. *Zlín Design Market 2019*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-907467-4-9.

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2019. *Zlín Design Market 2019*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN: 978-80-907467-5-6. (e-verze)

PTÁČKOVÁ, Miroslava, HÁBL, Patrik, 2019. *Patrik Hábl: S/M/L/XL*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-907467-6-3

PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2018. *Zlín Design Market 2018*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-907038-9-6.

- PTÁČKOVÁ, Miroslava, 2018. *Jindřich Štreit a jeho studenti Ivana Šestáková, Petra Ocelková, Dominik Bachůrek: Nechci tě ztratit*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-907038-8-9
- KUPČÍKOVÁ, Miroslava, 2018. *Zdeněk Tománek: Výpěstky*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-907038-7-2
- KUPČÍKOVÁ, Miroslava, 2017. In: *Zlín Design Market*. Zlín: Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně. ISSN: 1212-1398, s. 46-47
- KUPČÍKOVÁ, Miroslava, 2017. *Zlín Design Market 2017*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-907038-0-3.
- KUPČÍKOVÁ, Miroslava, 2017. *Miroslav Šimorda: Cesta grafika a malíře*. Zlín: Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně. ISSN: 1212-1398
- KUPČÍKOVÁ, Miroslava, 2017. *Miroslav Šimorda: Imprese*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-906382-6-6.
- KUPČÍKOVÁ, Miroslava. *Marian Volráb: Temnota ve skle – světlo v obrazech*. Sklář a keramik: Odborný časopis pro průmysl skla, keramiky a bižuterie. Teplice: Česká sklářská společnost, 2016, 67(3-4), s. 87-88. ISSN 037-637X.
- KUPČÍKOVÁ, Miroslava, 2016. *Marian Volráb: Temnota ve skle – světlo v obrazech*. Zlín: Zlínský zámek, 8 s. ISBN 978-80-906382-0-4.
- KUPČÍKOVÁ, Miroslava, 2016. *Zlín Design Market 2016*. Zlín: Zlínský zámek. ISBN 978-80-906382-4-2.
- KUPČÍKOVÁ, Miroslava a Martina DLABAJOVÁ, 2016. *Malý princ: Stovky jazyků, jeden příběh*. Zlín: Zlínský zámek.

Kurátorská činnost:

2022 Jiřina Doubnerová – Cesty domů, Galerie Václava Chada, Zlín

2021 Sklo v hlavní roli – Irena Czepcová, Zdeňka Fusková, Tomáš Krejčí, Zuzana Kubelková, Jakub Petr, Dagmar Petrovická, Vendulka Prchalová, Tomáš Prokop, Barbora Štefánková, Galerie Václava Chada, Zlín

2021 Michal Křižka – Allegro Moderato, Výstavní sály Hedvika, Zlín

2021 Pavel Preisner – Krása bude divná nebo nebude vůbec, Galerie Václava Chada, Zlín

2020 +-Monochrom – Pocta vzájemnosti, Galerie Václava Chada, Zlín

2019 Patrik Hábl – S/M/L/XL, Galerie Václava Chada, Zlín

2019 Ivan Soeldner – Fotograf | filmař | novinář, Kulturní institut Alternativa, Zlín

2018 Jindřich Štreit a jeho studenti Ivana Šestáková, Petra Ocelková, Dominik Bachůrek – Nechci tě ztratit, Galerie Václava Chada, Zlín

2018 Petr Nikl – Opice, Galerie Václava Chada, Zlín

2018 Zdeněk Tománek – Výpěšky, Galerie Václava Chada, Zlín

2017 Miroslav Šimorda – Imprese, Galerie Václava Chada, Zlín

2016 Marian Volráb – Temnota ve skle – světlo v obrazech, Galerie Václava Chada, Zlín

2015 Adolf Born – Dialogy, Galerie Václava Chada, Zlín

2015 Malý princ – Stovky jazyků, jeden příběh, Galerie Václava Chada, Zlín

MgA. Miroslava Ptáčková

**Sklo jako reflexe vnějšího a vnitřního prostoru
– vývoj a analýza současných tendencí
sklářského umění**

Glass as a Reflection of External and Internal space – Development and
Analysis of Contemporary Tendencies in Glass Art

Disertační práce

Vydala Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně,
nám. T. G. Masaryka 5555, 760 01 Zlín.

Sazba: MgA. Miroslava Ptáčková
Publikace neprošla jazykovou ani redakční úpravou.

Rok vydání 2022